

Dabas Város Önkormányzat
Ifjúsági koncepciója
2015-2020

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés

I. EGÉSZSÉGES ÉLET – EGÉSZSÉGES LAKÓKÖRNYEZET	9
I. 1. A városi egészségügyi ellátórendszer	9
I. 2. Egészséges életmódra nevelés, egészségközpontú szemlélet kialakítása	11
I. 3. Egészséges lakókörnyezet teremtése	13
Környezettudatossá nevelés	14
A fenntartható fejlődés – Környezettudatos fejlesztések városunkban	16
I. 4. Biztonságban a városban – Bűnmegelőzés, közbiztonság megteremtése	17
PROGRAM	20
Jövőre vonatkozó védőnői tervek	20
Egészségre nevelés játékosan	20
Környezetvédelem	20
Közbiztonság	21
II. OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS	22
II. 1. Bölcsődei – és óvodai nevelés	23
Családi napközi	23
1. sz. óvoda: „Szivárvány” és „Napsugár” óvodák	23
2. sz. óvoda: „Újbóbita” és „Bóbita” óvodák	24
3. sz. óvoda: „Mesevár”, „Lurkó” és „Szőlő” óvodák	25
II. 2. Általános iskola	26
Gyóni Géza Általános Iskola (+Zlinszky telephely)	26
Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola	27
Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola	27
Szent János Katolikus Általános Iskola	28
II. 3. Középiskola	29
Dabasi Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola és Kollégium	29
Dabasi Táncsics Mihály Gimnázium	30
II. 4. Önkormányzati Konyha	31
II. 5. Tehetséggondozás, a művészetek pártolása	32
Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola dabasi tagintézmény	32
Múzsák Alapfokú Művészeti Iskola	33
Tehetséggondozás a városban	34

PROGRAM	35
III. PÁLYAVÁLASZTÁS, MUNKÁBA ÁLLÁS, LETELEPEDÉS-LAKHATÁS	
KÉRDÉSE	37
III. 1. Pályaválasztás, pályaorientáció segítése	37
Általános iskolás korban	37
A középiskolások részére	37
III: 2. A munkába állás helyben – Támogatás és lehetőségek	38
Diákmunka Dabason	38
Az iskolát korán elhagyók munkakeresési támogatása	38
A szakmai gyakornokok lehetőségei	39
A fiatal felnőttek álláskeresésének támogatása	39
III: 3. Lakhatás és letelepedés	39
Lakhatási viszonyok a városban.....	39
Első lakáshoz jutók támogatása.....	40
PROGRAM	41
IV. ÉRDEKVÉDELEM, ÉRDEKKÉPVISELET	42
IV. 1. Helyi Esélyegyenlőségi Program (2013-2018)	42
IV. 2. A képviselő-testület ifjúsággal kapcsolatos határozatai	42
IV. 3. Sajátos nevelési igényű, ill. fogyatékkal élő ifjúság helyzete városi szinten	45
Az egyes oktatási intézmények szerepe	45
Reménysugár Fogyatékosok Napközi Otthona	48
IV. 4. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	49
A gyermekjóléti szolgálat és családsegítő működése.....	52
Nyári étkeztetés, napközis táboroztatás.....	53
IV. 5. Nemzetiségek, kisebbségek helyzete, programjai Dabason	53
Dabas Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata,	54
Sári-Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat.....	56
IV. 6. Civil kezdeményezések, civil szervezetek	57
Dabas és Térsége Látássérültjeinek Egyesülete	58
IV. 7. A diákok önálló érdekképviselői szervei	58
Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat (GYIÖK)	58
A város Diákönkormányzatai	63
PROGRAM	64

V. SZABADIDŐ, KULTÚRA, SPORT	66
V. 1 Szabadidő, kultúra.....	66
Főbb kulturális események	66
Intézményi háttér	68
V. 2. Sport.....	72
Ifjúságnevelés	73
Dabas versenysportja.....	73
Tömegsport rendezvények	75
Infrastruktúra	76
PROGRAM	7
 VI. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK	83
Testvérvárosi kapcsolatok	83
Határtalanul program.....	83
PROGRAM	84
 CSELEKVÉSI TERV	85

Bevezetés

Az önkormányzati gyermek- és ifjúságpolitika legmagasabb szintű jogforrása az Alaptörvény, amely többek közt kimondja, hogy államunk különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, továbbá védelmezi a gyermekek és az ifjúság érdekeit. Emellett számos jogszabály meghatároz olyan elveket és jogokat, amelyek érvényesüléséhez szükséges az önkormányzat támogatása is.

A 2015. április 30-i adatok szerint Dabas város lakossága 16 682 fő, akik közül 4 139-en

0-24 év közöttiek, arányuk a városban 24,8%-ra tehető.

Koncepciónkkal tehát **a lakosság negyedének életét igyekszünk közvetlenül, családjukét pedig ezáltal közvetetten jobbá tenni.**

Az önkormányzat ifjúságpolitikai tevékenységének közvetlen jogforrása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, mely a települési önkormányzat feladatai között felsorolja a ifjúsági feladatokról való gondoskodást. Ezen belül a törvény értelmében a települési önkormányzat maga határozza meg – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően, mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el.

Mivel a törvényekből nem derül ki, hogy pontosan milyen gyermek- és ifjúsági feladatai vannak az önkormányzatoknak, alapvető fontosságú, hogy a település önkormányzata kidolgozza saját gyermek- és ifjúsági koncepcióját.

A települési önkormányzat gyermek- és ifjúsági feladatok ellátása szempontjából elsősorban szolgáltató.

- A Gyermek- és Ifjúsági Koncepció célja

Az önkormányzati koncepciók célja, hogy a jelen állapotának, igényeinek és lehetőségeinek tudatában az önkormányzat szándékait meghatározza egy-egy terület, ellátandó feladat funkcióinak és formáinak fenntartására vagy megteremtésére. A koncepció a szükségletek, a feladatok, a megoldási módok számbavétele, továbbá olyan döntéshozatali elvek, irányok meghatározása, amely megvalósulása során a meglévő értékek megőrizhetők, a hiányosságok pótolhatók és a település adott területén a fejlődési tendenciák továbbra is biztosíthatók. Fő prioritások; a társadalmi részvétel erősítése, közösségi terek, ifjúsági információs pontok létrehozása, a gyermekszegénység és a gyermekbűnözés megelőzése, kezelése, valamint a helyi szintű partnerség erősítése.

Az ifjúsági koncepció keretet ad a gyermek- és ifjúságpolitikai cselekvési program kialakításához.

Dabas Város Ifjúsági Koncepciójának elsődleges célcsoportja a 0-24 éves dabasi fiatalok (egyének és közösségeik), másodlagos célcsoportja pedig a fiatalokat és közösségeiket segítő szervezetek, intézmények és szakemberek.

Az ifjúsági koncepció és cselekvési program kialakításakor az alábbi **alapelveket** tartjuk fontosnak és szeretnénk érvényesíteni:

- A település ifjúságpolitikájának arra kell irányulnia, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket jelentsen a felnövekvő fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érezhetik magukat, vagyis ahol kiszámíthatóak életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelősen élő és cselekvő magyar állampolgárként és Európai Unió polgárként való felnőtt életre.
- Alaptétel, hogy azon feladatokat, igényeket, melyeket az ifjúság önszervező módon meg tud oldani, ne az önkormányzati intézményrendszer lássa el, hanem az csupán a hozzájuk szükséges feltételeket biztosítsa. Legyen nyilvánvaló, hogy a kérdésekre lehetőleg ott szülessen válasz, ahol azok felmerülnek, esetünkben a gyermek- és ifjúsági közösségekben.
- Ahhoz kell segítséget nyújtani, hogy a fiatalok felismerjék saját képességeiket, kialakulhasson bennük az a kreatív, rugalmas, kezdeményező magatartás, amely fontos alap lehet: munka, szabadidő, társas kapcsolatok viszonylatában. A társadalmi együttélést (jogokat, felelősséget) a családban, illetve az általuk formált, kezdeményezett közösségekben ismerjék meg és gyakorolhassák.
- Fontos egy gyermek- és ifjúsági munkatárs foglalkoztatása, aki a koncepcióban megjelölt célok, feladatok koordinátora legyen. Segítenie kell az önkormányzat, az intézmények, a civil szervezetek és ifjúsági önszerveződések munkáját, összekötő kapcsként kell részt vennie a mindennapi munkában.
- A koncepció a hangsúlyt az ifjúság önszerveződésének elősegítésére, az értelmes szabadidőtöltés feltételeinek biztosítására helyezi, ezt prevencióként, megelőzésként kiemelt fontosságúnak tartja.
- Prioritásként kezeli a fiatalkori bűnözés megelőzését, csökkentését.

Mindemellett a cselekvési terv végrehajtása során az alábbi **horizontális alapelveknek** is érvényesülniük kell:

- Hátrányos helyzetű fiatalok támogatása
- Esélyegyenlőség megteremtése
- Segítséggel élők támogatása
- Sajátos kulturális háttérrel rendelkező fiatalok támogatása

- A kezdetekről

A 2015. április 30-i adatok szerint Dabas város lakossága 16 682 fő, akik közül 2 935-en 18 év alatti lakosok. A 18 és 24 év közötti lakosok számáról pontos adatok nem állnak rendelkezésre, azonban az országos átlag alapján a **0-24 év közötti lakosok aránya a városban 20%-ra tehető.**

Koncepciónkkal tehát **a lakosság 1/5-ének életét igyekszünk közvetlenül**, családjukét pedig ezáltal közvetetten **jobbá tenni**. Hatása tehát a város csaknem egészére kiterjed, példaként szolgálhat más településeknek, ezért összeállítása nagy felelősség, és ehhez mért körültekintést is igényel.

A program megtervezése idején ennek érdekében *nemcsak a területen tevékenykedő intézményeket, szakembereket kerestük fel, hanem magához az ifjúsághoz szóltunk*: a városban **tanuló 7-13. osztályos diákok véleményét kértük ki**, ők foglalták össze, számukra mitől lenne jobb az élet Dabason.

A klasszikus **közüvélemény-kutatástól** eltekintettünk: nem korlátoztunk megadott választási lehetőségekkel a fiatalok vélemény-nyilvánítását; **szabadon adhattak meg 3 változást**, mely a fiatal éveiket dabasi lakosként pozitívan befolyásolná. Ezeket az eredményeket témakörönként összesítettük, és - *a megvalósíthatóságot szem előtt tartva* - **erre alapoztuk a koncepció programját**.

Közlekedés terén a **bicikliút-hálózat fejlesztése**, városüzemeltetés szintjén a **több park és zöld övezet**, illetve a **személtmentesség**, a szabadidő eltöltése kapcsán pedig a **strand fejlesztése, a sportolási- lehetőségek bővítése** (pl. felnőtt játszótér), **ifjúsági közösségi központ létesítése** jelentenék a legtöbb fiatal számára a vágyott változást.

A városiasodási elképzeléseik közül kiemelkedik a **mozi** (kertmozi, autós mozi formájában), melyet a filmek jogdíjai miatt a koncepció költségvetésén túlmutat létrehozni, azonban **filmklub** formájában, a leendő ifjúsági központban megvalósítva, alternatívát nyújthatunk a mozizni-kikapcsolódni vágyóknak.

Koncepciónk kapcsán **szem előtt tartottuk**, hogy a fiatalokat érintő **összes életterületet** behatóan vizsgáljuk meg, különös tekintettel arra, hogy a **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, illetve valamilyen nemzetiséghez tartozó vagy fogyatékkal élő gyermekek és fiatalok számára megvalósul-e az egyenlő hozzáférés**, ők is teljes életet élhetnek-e. A témakörök helyzetelemzése után, a programban igyekszünk megoldást kínálni az azonosított problémákra, és megvalósítási tervvel élni a fiatalság felmerült igényeire.

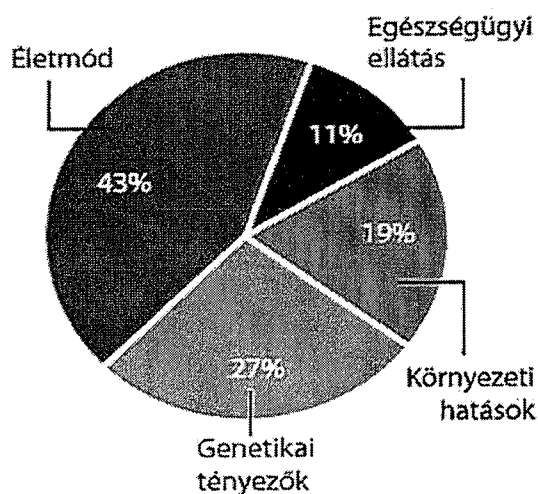
A koncepció tervezetét a GYIÖK is véleményezte, emellett annak **elfogadása előtt** a város honlapján elérhetővé tettük a lakosság számára, **észrevételeit minden dabasi polgár jelezhetette** az Önkormányzat felé, így igyekezve a teljes lakosság véleményét kikérni, az összesített igényekhez leginkább illeszkedő koncepciót megvalósítani.

I. EGÉSZSÉGES ÉLET – EGÉSZSÉGES LAKÓKÖRNYEZET

Örökvényű igazság, hogy egészségünk a legnagyobb kincs, védelmét nem lehet elég korán elkezdni. Egy ideális lakókörnyezetnek azonban nem csak azt kell biztosítania egy gyermek számára, hogy születésétől kezdődően rendelkezésre álljon az egészség védelmét megalapozó ellátórendszer, hanem képesnek kell lennie az oktatási rendszer bevonásával úgy nevelni a gyermekeket, hogy kialakuljon bennük: az egészség érték, aminek megóvásáért ők maguk tehetik a legtöbbet. Emellett meg kell teremtenie egy olyan lakókörnyezetet, amely nem befolyásolja negatívan egészségügyi állapotukat: ahol az ivóvíz minősége megfelelő, a környezet védelme biztosított, a fejlesztések során szem előtt tartják a fenntarthatóságot, és ahol bármely gyermek vagy fiatal félelem nélkül léphet ki az utcára, mert biztonságáért a felelős szervek mindent megtesznek.

A Semmelweis Egyetem ábráján jól látható, hogy az ellátórendszer elenyésző mértékben felel az egyén egészségéért; sokkal nagyobb szerepe van az általa élt életmódnak, sőt még a környezeti hatásoknak is, ezért a településnek képesnek kell lennie a kérdést komplexitásában kezelni, tudva, hogy az egyik területen meghozott döntések milyen hatással vannak a másikra.

Az emberek egészségi állapotát befolyásoló tényezők, százalékos megoszlásban

Forrás: <http://prevencio.semmelweis.hu/tartalom.php?action=vilagnap&id=16>

I. 1. A városi egészségügyi ellátórendszer

Dabas egészségügyi ellátása jól szervezett: a lakosság az egészségügyi közszolgáltatások jelentős részét – a kistérségben egyedülálló módon – helyben érheti el.

A városban megtalálható a védőnői szolgálattól kezdve a háziorvosi-házi gyermekorvosi szinten keresztül a szakrendelésekig minden olyan szolgáltatás, melyre a felnövekvő nemzedékek egészségének megőrzése, ill. helyreállítása kapcsán szükség lehet.

Az **alapellátást** a védőnői szolgálat, 3 házi gyermekorvos és 5 háziorvos biztosítja. A védőnők feladataikat 7 körzetben és egy középiskolában főállásban látják el.

A védőnői szolgálat feladatai:

- Alapvető feladata a várandós anyák és gyermekeik gondozása 0-6 éves korig.
- A szolgálat emellett évről évre életkorhoz kötött **szűrővizsgálatokat** szervez, ahol a gyermekeket testi fejlettség, gerinc- és lúdtalp problémák, látás és hallás, értelmi-, érzelmi-, szociális fejlettségi szint vizsgálatával szűrik. Ezt a tevékenységet a **gyermekorvosokkal szorosan együttműködve** látják el, odafigyelve arra, hogy a kiszűrt gyermekek ellátása ezen a ponton ne álljon meg: megfelelő szakorvoshoz jutva idejében megkezdjék a szükséges kezeléseket. Ennek érdekében a gyermekek kórtörténetét folyamatosan követik, a friss leleteket bekérik.
- Éves rendszerességgel tartanak **felvilágosító órákat**, melyek témája igazodik az életkori sajátosságokhoz. Óvodás korban és alsó tagozatban a higiénia, táplálkozás és mozgás, míg a felsősöknél az egészséges életmód, serdülés és szexuális felvilágosítás kerül a középpontba.

Védőnőink szakmai elhivatottságát tükrözi, hogy a fenti, **jogszabályban kötelezett tevékenységek ellátásán túl** számtalan ingyenes programot szerveznek, hogy a gyermekek ellátása és közösségbe kapcsolása minél teljesebb legyen.

- Kiemelkedik közülük, hogy immáron két, **ingyenesen látogatható baba-mama klubot** működtetnek, ahol az anyukáknak, kismamáknak és gyermekek egy védőnő vezetésével megoszthatják egymással élményeiket, tapasztalataikat és félelmeiket, érezhetik a közösség összetartó erejét. A klub keretein belül minden évben **anyatejes napot** rendeznek, ahová minden gondozottat személyesen hívnak meg, és olyan programokat szerveznek, melyek felhívják a figyelmet az anyatejes táplálás jelentőségére. A babák védelmét már magzati korban megkezdik: a szülés előtt álló nőknek **szülési és szoptatási felkészítő foglalkozásokat** szerveznek.
- Egy-egy aktuális téma kapcsán gyakran hívnak meg **szakértőket** (pl. a szülés hete kapcsán különböző programokkal, előadásokkal készülnek)
- A városi rendezvényeken **önálló standdal** vesznek részt, ahol helyben megoldható egészségügyi szűréseket végeznek, tanácsadást vállalnak.
- Jó időben **önálló szabadtéri programokat**, ünnepek előtt pedig kézműves foglalkozásokat szerveznek.
- Részt vesznek **az újszülöttek** már hagyománnyá vált **köszöntésében** is.
- A nagyobbakat a Vöröskereszt által évente megrendezésre kerülő **Csecsemőgondozási versenyre** való felkészítéssel kapcsolják be programjukba. Itt a 6. osztályos gyermekek egy 10 alkalmas tanfolyam keretein belül megtanulhatják a csecsemőgondozás alapjait.

A város területén biztosított a házi- és gyermekorvosi ellátás, a fogorvosi alapellátás és helyben biztosított a szájsebészet. Az ügyeleti ellátás, valamint az iskolai- és ifjúsági orvosi ellátás is elérhető Dabason. Az iskolaorvosi feladatokat a város háziorvosai és házi gyermekorvosai látják el.

A **szakorvosi ellátás helyben**, a Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézetben történik, ahol az **ambulánsan ellátható valamennyi szakfeladat biztosított**. Megtalálható a gyermekgyógyászat, gyermek nőgyógyászat, pulmonológia, fogászat, fogszabályzás és ortopédia is. A biztosított ellátások köre 2007-től egynapos sebészettel bővült. A rendelőintézet 2011-ben Európai Unió pályázat révén felújításra került, így elérhetővé vált a nappali kórházi ellátás, valamint új diagnosztikai eszközök beszerzése.

A település kedvező földrajzi elhelyezkedéséből, és jó infrastrukturális háttéréből kifolyólag a **kórházi ellátás** autóval Budapesten fél, Kecskeméten pedig **egy órán belüli távolságban** elérhető. Az odajutást megkönnyíti az M5-ös autópálya közelsége, a településen áthaladó 5-ös számú főút, illetve a sűrű járatszámú vasúti- és távolsági buszhálózat.

I. 2. Egészséges életmódra nevelés, egészségközpontú szemlélet kialakítása

Az oktatási intézmények nevelési programjában kiemelkedő szerepet kap az egészséges életmódra nevelés. Fontos, hogy már kora gyermekkortól kialakítsuk az egészség érték-szemléletet. Ezeket a feladatokat az oktatási intézményekben az óvodai, iskolai védőnők, a pedagógusok, az Önkormányzat egészségügyi referense, valamint külsős cégek látják el.

A 2015-ös év elején Dabas Város Önkormányzata egy hosszú távú egészségfejlesztési koncepció kidolgozását tűzte ki célul.

Az egészségügyi és oktatási intézmények képviselőivel és a szociális intézmények dolgozóival történt egyeztetés, és az általuk rendszeresen készített felmérések kapcsán a város vezetése rendkívül fontosnak tartotta, hogy a városban található színvonalas gyógyító munka mellett, a jelenleginél is nagyobb figyelmet kapjon az egészségnevelés, a **primer prevenció**. El kell érni a lakosság motiváltságát az egészség megőrzésében, különben tartós eredmény nem várható.

Az egészségnevelésben elsősorban a gyermek korosztályra helyezzük a hangsúlyt.

A **gerincproblémák vizsgálata** a kötelező házi gyermekorvosi, védőnői státuszvizsgálatok része. Az eredmények az életkor előrehaladásával egyre rosszabb értéket mutatnak, köszönhetően az iskolatáskában súlyos terheket cipelő, a pad fölé, illetve hosszú órákon keresztül a számítógép fölé görnyedő gyermekeknek. Az aggasztó statisztikai adatokat figyelembe véve az Önkormányzat **fokozottabb figyelmet fordít** ennek a problémának az orvosolására.

Dabas óvodáiban és iskoláiban is kiemelt szerephez jut a mozgás. A város összes óvodája és iskolája kitűnő állapotú új, vagy felújított, kiválóan felszerelt tornateremmel rendelkezik. Mindhárom óvodánkban az óvodapedagógusok mellet kiváló fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok, konduktorok végzik munkájukat, akik már korai életkorban felfedezhetik és megelőzhetik az így kialakuló problémákat. **Az óvodákban a testnevelés órák mellett heti 1 alkalommal részesülhetnek a gyerekek gyógytestnevelésben is.** Ezeken a foglalkozásokon azok a gyerekek vehetnek részt, akiknek vele született vagy szerzett betegségük miatt károsodott az egészségi állapotuk, de ez nem akadályozza az óvodai nevelésüket. Az egészségi állapot helyreállítására bizonyos mértékig sajátos, de a

testnevelésre és sportra jellemző módszerekkel történik. Mondhatjuk azt is, hogy a testnevelés egy speciális fajtája, amely elsősorban a tartó és mozgató szervrendszer elváltozásait orvosolja.

A 2. számú óvodában például a mozgást megújító egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe vevő **egészségfejlesztő mozgásprogram**, valamint **egészségnevelési program működik**, melynek keretében a védőnők és az egészségügyi referens a helyes testápoláson és táplálkozáson túl a fogápolással, dohányzás-megelőzéssel kapcsolatosan is rendszeresen tart ismeretterjesztő előadásokat és játékos foglalkozásokat, melyek szintén a helyes magatartás megvalósulását segítik.

A 3. sz. óvoda pedig kiemelt feladatának tekinti az **„Egészségfejlesztő testmozgás”** megalapozását, mely egy új szemlélet az óvodáskorú gyermekek mozgásfejlesztésében. Célja a mozgás megszerettetése, pozitív érzelmi viszony kialakítása mindenféle mozgásformához, melyet a mozgásos játékok tartalmának, szabályainak átgondolásával érünk el. Az egészséges életmód támogatásaként az óvoda nevelőtestülete **minden csoportra érvényes kidolgozott egészségügyi rendszerrel** rendelkezik, valamint az intézményben a mindennapi tevékenységek során maradéktalanul biztosított az alapvető testi szükségletek kielégítése, és kiemelt szerepet kap a napi mozgás is. Mindez az ebéd előtti kocogásban, az **Ovi – olimpiában**, „Mozdulj!” mozgás - programban és a Bozsik – programban teljesedik ki. Az **„Okosító torna”** a fejlesztésre szoruló gyermekeken segít a speciális gyakorlatok és mozgássorok alkalmazásával, igen jó eredménnyel.

Az iskolákban is megjelenik e speciális formája a mozgásnak, vagy a testnevelés óra részeként, vagy azt helyettesítve. A hátrányos helyzetben lévő gyermekeknek is lehetőségük van **ingyenesen** számtalan sportolási lehetőség közül választani (kézilabda, foci, birkózás), de a tornaórai kereteken belül kipróbálhatják a nagylabdás mozgásformát és az úszást is.

A város a térségben egyedülálló módon **Tanuszodával** rendelkezik. Az úszás az egyetlen sportág, amely légzésszabályozásra kényszerít. A ritmusos tempózás, a vízbe merülés, majd a kiemelkedés a légvétel váltakozása révén a légzőszerv igen nagy tréningnek van kitéve, de nem csak a légzőszervrendszer lendül működésbe, hanem az összes izom, sőt még a gyerekek szellemi teljesítőképességére is kiválóan hat. A város **célja, hogy minden gyermek tanuljon meg úszni.** A Tanuszoda működtetéséhez a város soha nem kapott állami normatívát, fenntartását a város önkormányzata **önerőből biztosítja** az itt és a környéken élők számára.

Az **általános- és középiskolákban** a törvény változásának következtében **minden nap testnevelés órán** vesznek részt a gyermekek, míg a **művészeti iskolákban** a – művészeti ágakhoz szükséges - **helyes légzést és testtartást** sajátíthatják el

Az egészséges életmódra nevelésben azonban nem elegendő csak a mozgás fontosságát kihangsúlyozni, hiszen mindannyian tudjuk: **AZ EGÉSZSÉG A LEGNAGYOBB ÉRTÉK!** Hogy erre még inkább felhívjuk Dabas város lakóinak figyelmét, **az Önkormányzat egy egyedülálló egészségnevelési programot dolgozott ki.** Első lépésként az **óvoda és a**

kisiskolás korosztályt célozva meg, hiszen tudjuk, a kisgyermek még nyitottak, könnyen formálhatók. Fontos cél volt az is, hogy a város összes óvodájában és iskolájának alsó tagozatában az életkori sajátosságoknak megfelelő, egységes program valósuljon meg. 2015. március 1-gyel **Dabasi Egészségolimpia** néven indult új programunk.

Az olimpia **5 karikájának** megfelelően **5 egészségnevelési területet** céloztunk meg. A program részeként bevezetésre került **a város új egészséget szimbolizáló figurája** is, egy bájos, zöld almakislány formájában, aki a Dalma (dabasi alma) nevet viseli. Dalma egy szlogen kíséretében 5 különböző módon foglal helyet az 5 karikában.

- A kék karikába a „Dalma a kezét sokszor mossa, betegségre nincs is gondolja” a **tisztálkodás**,
- a fekete karikába „Dalma ereje a füst ellenszere” a **dohányzás megelőzés**,
- a piros karikába „Hogy jól érezd magad, Dalmával mozogj sokat” a **mozgás**,
- a sárga karikába „A jó fog titka, sok ízletes Dalma” a **fogászati prevenció**,
- a zöld karikába pedig „Süti-csoki félre, Dalma tör az élre” a **helyes táplálkozás** került.

Dalma eddig 5 alkalommal kereste fel a gyerekeket. A mesékre épített, játékos zenés-táncos, interaktív foglalkozások során a gyerekek olyan ismeretekre tehetnek szert az egészséges életmóddal kapcsolatosan, melyek a későbbi életükben jó alapul szolgálhatnak.

Minden egyes **egészségnevelő óra végén** a gyerekek egy olimpiai karikába bújtatott Dalmás matricát kaptak ajándékba, az otthonukban így emlékezve az iskolában, óvodában tanultakra. Az 5. egészségnevelő óra végén a csoportok és osztályok elnyerték a Polgármester úr aláírásával ellátott egészséges osztály/csoport címet.

Az 5 matrica összegyűjtése után az osztályok, óvodai csoportok benevezhettek egy **plakát – és rajzkészítési versenyre** is. A plakáton szerepelnie kellett az 5 matricának az olimpiai karikák színeinek elhelyezkedése szerint, és témájában az egészségnevelő órákon elhangzottakhoz kellett kapcsolódnia. A díjátadó kezdetén hangzott el az első Dalmás dal is, amit az ott lévő 270 gyermek hamar megtanul és énekelt, majd azt követően Dalmás figurát is készíthettek hungarocell golyóból, a díjazottak pedig Dalmás nyereményekkel gazdagodtak (plüssfigurák, pólók, bögrék, kulcstartók).

A program az óvodák, iskolák, gyerekek, szülők pozitív visszajelzéseit tekintve nagyon sikeresen zárult. Dalma nem csak egy zöld alma a Dabasiak számára, hanem minden, ami fontos az egészségünk megőrzése érdekében.

„Dabason minden gyerek jól tudja, hogy Dalma az egészségünk alapja!”

I. 3. Egészséges lakókörnyezet megteremtése

Egészségünk, és különösen a környezeti hatásokra sokkal érzékenyebb gyermekeink egészsége nem lehet teljes, ha a környezet, melyben élnek, nem támogatja őket ebben, ezért törekednünk kell arra, hogy városunk szeméttől mentes legyen, vizei és levegője tiszták maradjanak.

2003-tól 10 darab **szelektív hulladékgyűjtő** szigetet telepítettünk városunk frekventált részein. A Dabasi Polgármesteri Hivatal dolgozói példát mutatnak a lakosságnak a szelektív hulladékgyűjtés terén, hiszen az épület minden emeletén az erre a célra rendszeresített kukákban szelektíven gyűjtik a papírt és a pet palackot.

- **Környezettudatossá nevelés**

Hogy a gyermekek egészségben nevelkedhessenek, és felnőve gyermekeiket egy egészséges(ebb) világban nevelhessék, már korai életszakaszban meg kell ismertetnünk velük a környezetvédelem fontosságát, beépíteni mindennapjaikba annak gyakorlását, hogy a hozzáállás értékrendjük természetes részévé váljon.

Mivel a környezettudatos nevelést nem lehet elég korán elkezdni, városunkban **már az óvodai közösségek** tagjai is környezetbarát szemléletben nevelkednek.

Az Új Bóbita Óvoda 2012-ben a térségben egyedülálló óvodaként „Zöld Óvoda” címet nyert a kisgyermekkorai környezeti nevelés terén végzett sokszínű tevékenység elismeréséül. A hatalmas óvodaudvarban tanösvény-, virágos-, gyümölcsös-, veteményes-, fűszer- és gyógynövénykert is kialakításra került a szülők segítségével. **Innovatív módszereket** alkalmaznak, amelyek elősegítik a hatékony tanulási környezet megteremtését (szenzitív módszerek, terepgyakorlatok, kerti munka, kísérletezés, erdei kirándulások évszakonként, séták) és a másfajta gondolkodás tükröződését. Ezt segíti a „Zöld Jeles Napok” megünneplése teljes óvodai szinten (Állatok világnapja, Takarítás világnapja, Víz világnapja, a Föld napja, Madarak és Fák napja, Környezetvédelmi világnap).

A dabasi 2. sz. Óvoda nevelőtestülete elkötelezett a fenntarthatóság pedagógiája iránt és „Zöld Óvoda”-ként fontosnak tartja többek között az **Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség pályázataihoz való csatlakozást** is. 2013. november 16 és 22 között az Európai Hulladécsökkentési Héten a **„Játékok, amiből nem is gondolnád!”** címmel igyekeztek felhívni gyermekeik és az ő szüleik figyelmét a hulladécsökkentés számtalan módjára. Egész héten **hulladékból** (papír, műanyag, fonal, textil) készítettek **használható játékokat** és bemutatták, hogy a mindennapi életben folyamatosan megjelenik játékidőben, a napi barkácsolások során az újrahasznosítás az óvodában. A zárónapon **több mint 500 gyermek és szülő** vett részt kreatív kézműves műhelyekben, mozgókuckókban és a napzáró eseményén az országos hírű Lim-Lom mesén. A programok mindegyike a **hulladécsökkentés és az újrahasznosítás sokféle módját népszerűsítette.** Ennek sikeréhez járult még hozzá a szülők által gyűjtött sok remek ötlet, amely egy ötletfára került fel és a legkreatívabbak olyan jutalomban részesültek, amelyek környezetkímélők és hulladécsökkentők (pl. levendulazsák, levendula buzogány, mosódió, mosószóda, ÖKO ötletek szülőknek takarításhoz, stb.).

Magyarországról a dabasi 2. sz. óvodát nevezte be az intézményi kategóriában az OHÜ és a **Rómában 2014. május 22-én** megrendezett díjkiosztóra meghívót kaptak, ahová Európából az 1-3. helyezett pályázót hívták csak meg. A díjkiosztón nem volt lehetőségük részt venni, azonban az is nagy elismerés, hogy nemzetközi szinten is megmérettethettek, és az OHÜ honlapján, ill. számos hazai hírportálon – „Igazi szemléletformáló erő a dabasi Zöld Óvoda”

és „Egész Európa felfigyelt a magyar óvodára” címmel jelentek meg cikkek. Az OHÜ által az óvodában készített interjú után a helyi médiában a Rádió Dabas kistérségi naplójában és a Dabas Tv híradójában is nyilatkoztak a szép eredményről és az óvoda rendszeres környezetvédelmi tevékenységéről.

A 3. sz. óvoda önálló „Vízvédelmi projekt” mellett a „Föld Napja” projekttel is rendelkezik. A szelektív hulladékgyűjtést beépítette mindennapjaiba (PET palack, aludoboz, e- hulladék, papír), mely a környezet védelmén túl jelentős anyagi hasznot is hozott az intézmény számára.

Bekapcsolódtak a **Forgó Morgó projekt**be, mely az **energiatakarékosság** (villanyáram, víz, gáz) fontosságát közvetíti az óvodás gyermekek felé életkori sajátosságaiknak megfelelően. Továbbá több alkalommal is részt vettek a „Te Szedd!” mozgalomban.

Az iskolai tanórákon a téma már az első osztálytól - főleg környezetismeret órákon - **jelen van**. Felsőben pedig természetismeret, valamint biológia, földrajz és kémia órákon kerül előtérbe. A Technika és életvitel tantárgynak is fontos elemét képezi.

A városban továbbra is jellemző az **iskolai papírgyűjtés**, ill. egyéb szelektív hulladékok gyűjtése, amelyet az adott iskola szervez, évi két alkalommal a gyermekek lelkes közreműködésével.

A *Gyóni Géza Általános Iskola* tervei között szerepel az őszi tanévben **ÖKOISKOLA** címre pályázni. Minden évben **környezetvédelmi hét** keretein belül fókuszálnak a témára, ahol **papírgyűjtést**, különböző **vetélkedőket** szerveznek. Az alsós diákok **madárbarát kertet** alakítottak ki az iskola udvarában, és a nagyobbakkal és a szülőkkel együtt társadalmi munka keretében virágokat ültettek, takarították az iskolát. Az intézményben megvalósul a **szelektív hulladékgyűjtés**, a DÖK tagjai segítségével pedig az iskolarádió műsorában helyet kapnak a „Zöld percek” is.

A *Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola* a tanórákon kívüli, 10 választható foglalkozása között megtalálható a környezetvédelmi óra is, ezzel biztosítva, hogy a tanulók ne csak egy-egy programhét erejéig, hanem folyamatosan informálódhassanak és fejlődhessenek a környezetvédelem terén, illetve hogy az a napi rutin részévé váljon. Emellett az iskola épülete is jelentős – környezettudatos – fejlődésen ment keresztül az utóbbi időben.

A környezetvédelem a *Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola* mindennapi életében is fontos nevelési cél, hiszen **Öko-iskolaként járási szintű vetélkedő szervezésével**, több városi **céggel és intézménnyel partneri kapcsolatot ápolva**, valamint rendszeresen szervezett tanulói programokkal arra **nevelik a gyerekeket, hogy a fenntarthatóságot, mint fontos célt tűzzék maguk elé**. Az iskolában továbbá szelektív hulladékgyűjtés, PET palack és elektromos hulladékgyűjtés is folyik.

2006-ban a *Dabasi Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola és Kollégium* képviselői átvették az **Ökoiskolai** cím elnyerését tanúsító oklevelet. Az ökoiskola hálózat minden országban azonos elvek, módszerek alapján épül fel. Az ökoiskolák olyan iskolák, melyek **működésük során a lehető legnagyobb mértékben igyekeznek figyelembe venni a természet és a környezet érdekeit, illetve azokban a lehető legkisebb károsodást okozni**. A Kossuth Zsuzsanna

Szakképző Iskola és Kollégiumában az ökoiskolai program keretében az alábbi környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek zajlanak:

- műanyagpalackok zsugorítása
- papírgyűjtés szervezése gyerekek körében
- használat- és akkumulátor gyűjtése
- a környezetvédelem értékeinek tanítási órán történő érvényesítése
- „TESZEDD” szemétszedő mozgalom évenkénti megrendezése

A **Dabasi Táncsics Mihály Gimnázium** pedagógiai programjában a környezettudatos életmód és az egészséges életre nevelés különösen nagy hangsúlyt kap. 2015-ben elnyerték az **Ökoiskolai** kitüntető címet. Működik az Ökoiskola-munkacsoport, az **Ökoszakkör**. Iskola programjaikon (Ökokarácsony, iskolavonatozás, kerékpártúrák, természetjárás stb.) nagy hangsúly fektetnek a természettudatos életmód népszerűsítésére. Az iskolán belül szinte önálló intézményként működő **Öveges József Természettudományos Központ** programjában, témnapjain, terepgyakorlatain, tudományos- és népszerűsítő előadásain a legkülönbözőbb egészség- és természetvédelmi problémákat dolgozzák fel, mutatják be, ráadásul **nem csupán a saját tanulóinknak**, hanem 12 partneriskola diákjainak.

Az **Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás** kiemelten kezeli a lakosság hulladékkezeléssel, elhelyezéssel kapcsolatos szemléletének formálását, ennek keretében hangsúlyosan foglalkozik a tagtelepüléseken élő iskoláskorú gyerekek és a fiatalok környezettudatos nevelésével. A Társulás **Közösen a Környezetért** címmel **rajzpályázatot** hirdetett a térség általános iskolás diákjai számára.

- A fenntartható fejlődés – környezettudatos fejlesztések városunkban

A **Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola energiafelhasználási mintaprojekt** keretében került felújításra. A projekt hosszú távú és közvetlen célja a tervezett rendszer kiépítése és üzembe helyezése után az üzemeltetési költségek drasztikus csökkentése, valamint a jelenlegi globális célok szerinti környezeti terhelések csökkentése. Továbbá ezzel biztosítható a létesítmény jövőbeni részbeni energiafüggetlensége is. A fotovoltai rendszer későbbi bővítése esetén gyakorlatilag önellátóvá tehető a létesítmény. A fűtőkorszerűsítés keretében új mennyezetfűtés került kialakításra 2000 m² felületen, illetve az ehhez szükséges kazánház-átalakítás is elkészült. A mennyezetfűtés kialakítása szekcionált rendszerben történt, a meglévő radiátoros rendszer tartalékban történő meghagyásával. Ez a megoldás a későbbiekben lehetővé teszi a létesítmény esetleges légkondicionálásának kiszolgáltatását is.

Szintén fontos beruházás volt a **Gyóni Géza Általános Iskola** épületenergetikai fejlesztése. A projekt célkitűzése az iskola fogyasztásának és energiafüggőségének csökkentése. A koncepció lényege első körben az épület veszteségeinek mérséklése. Ezt a külső falak hőszigetelésével, a nyílászárók cseréjével és a világítási rendszer korszerűsítésével valósították meg. A következő lépést jelentette az elavult hőtermelési folyamat lecserélése egy bivalensen működő talajhő/víz rendszerű hőszivattyúra és kondenzációs kazánra. Mivel a hőleadó radiátorok alkalmasak az 50/40 fokban történő üzemelésre adódóan

abból, hogy most is így működnek, amit felméréssel és számításokkal le is ellenőriztek, ezért ezt a rendszert csak - a szabályozás kiépítésével, termosztatikus szelepek elhelyezésével - javították. Az épület tetejére napelemeket telepítettek, kihasználva a lapostető adta lehetőségeket, és megteremtve a hőszivattyú számára szükséges energiát.

Nemrégiben valósult meg az **ÁTRIUM IDŐSEK OTTHONA** épületének és a **dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet** épületének energetikai fejlesztése. A projekt hozzájárult a decentralizált villamos energiatermelés fokozásához, melynek következtében a villamos energia nagy távolságú átviteléből következő hálózati veszteség csökkenthető. A projekt megvalósítási helyszínén, a dabasi intézetben az éves villamos energia fogyasztás is jelentős mértékű. A működési költség csökkentése által felszabaduló költségvetési forrás az egészségügyi ellátás színvonalának további fejlesztésére fordítható, ezért annak megvalósulása közérdeknek tekinthető.

Időigényes előkészítés-tervezés és engedélyeztetés után végre megvalósult **Dabas város ivóvízminőség-javítási beruházása**, melynek eredményeként a város területén több mint **10 km hosszúságban létesült új ivóvízvezeték, s négy helyszínen új vízkezelő épületek épültek, nagy értékű vízkezelő berendezésekkel**. A megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvíz szolgáltatásának biztosítása érdekében továbbá feltétlenül szükséges volt, a hálózat végpontjainak összekötésével (körvezetékesítéssel) megszüntetni a vízpangás okozta vízminőség-romlást is. Ez egyúttal lehetővé tette eddig el nem látott területek vízellátásának részbeni biztosítását is.

Bár Dabas város ivóvize korábban is jó minőségű volt, a fenti problémák miatt nem lehetett kijelenteni, hogy minden tekintetben kifogástalan. Szerencsére a fejlesztésnek köszönhetően ma már ez nem így van, s elmondhatjuk, hogy a beruházás eredményeként nemcsak egészséges, hanem kiváló is az ivóvizünk, melynek köszönhetően a városunk és otthonaink értéke is növekedett.

I. 4. A biztonság megteremtése: bűnmegelőzés és más preventív tevékenységek

Az egészséges lakókörnyezet fogalma túlmutat a természeti környeztünk védelmén, annak szerves részét kell, hogy képezze a közbiztonság megteremtése. Ennek ellátása a Dabasi Rendőrkapitányság feladatkörébe tartozik, amely kiterjedt tevékenységet végez a bűnüldözés, a közbiztonság megteremtése és a bűnmegelőzés terén egyaránt.

A **bűnmegelőzés** minden olyan intézkedés, beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté válás megelőzésével.

A Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területén iktatásra, került bűncselekmények száma 2014-ben 339. Ebből 56 esetben beszélhetünk fiatalkorú elkövetőkről, 43-szor pedig fiatalkorú sértettek voltak érintettek.

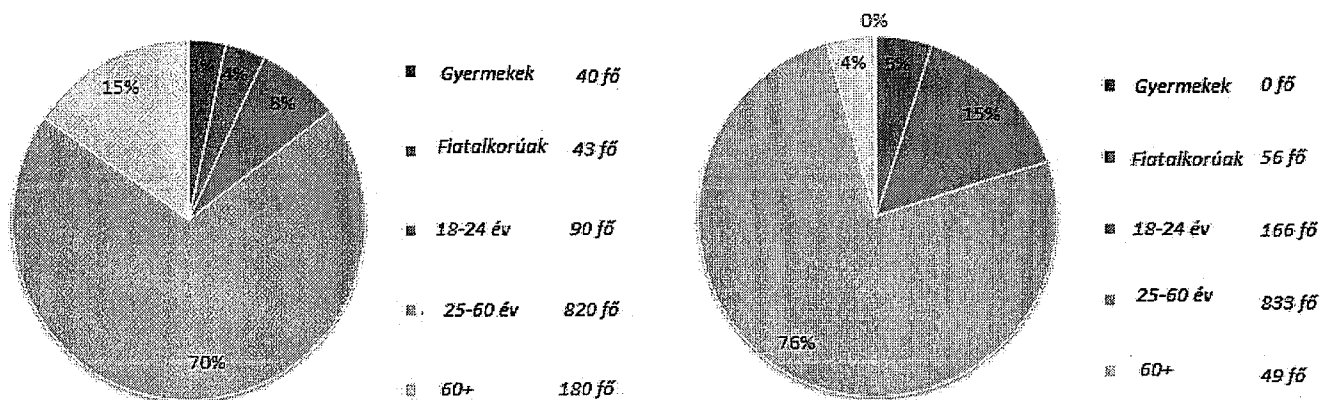
**Elkövetett, és 10 000 lakosra jutó bűncselekmények száma évenkénti bontásban
Dabason**

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Elkövetett bűncselekmények száma	470	451	371	403	339
10.000 lakosra jutó bűncselekmények száma	278,1	264,3	283,1	243,8	233,9

Forrás: A Dabasi Rendőrkapitányság nyilvántartása

Közismert, hogy Magyarországon gyakoribbá vált a fiatalkori bűnözés, különösen a vagyon elleni bűncselekmények tekintetében. A fiatalok növekvő részének szocializációjává vált az aktív vagy passzív kábítószer-tapasztalat, az alkoholfogyasztás. A kutatási tapasztalatok szerint minél fiatalabb korban fordul elő a bűnelkövető magatartás, annál nagyobb az esély a bűnismétlésre vagy a bűnözői életmód kialakulására. A fiatalok azonban nemcsak elkövetői, de áldozatként elszenvedői is a bűnözésnek.

Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területén elkövetett bűncselekmények megoszlása a sértettek (1. ábra), illetve az elkövetők (2. ábra) kora alapján 2014-ben

A bűnmegelőzést már óvodás korban célszerű elkezdni, az iskolában pedig tovább kell folytatni. Jelenleg fontos szerepet vállal a bűnmegelőzésben a Családsegítő Szolgálat és a Dabasi Rendőrkapitányság. A hátrányos helyzetű családok segítése, a rendszeres kapcsolattartás a családokkal elengedhetetlen a bűnmegelőzés szempontjából.

A Rendőrkapitányság a fiatalok védelmének biztosítására, a bűncselekmények megelőzésére kiterjedt ifjúsági programot folytat melynek fontosabb elemei:

- A Dabasi Rendőrkapitányság részt vesz az „iskolai bűnmegelőzési tanácsadó”-i programban, a Táncsics Mihály gimnáziumban, ill. a Kossuth Zsuzsanna Szakiskolában, állandó jelleggel, heti 2-2 nap rendőri jelenlét biztosításával.
- **Iskolarendőr** programot folytat a körzeti megbízotti alosztály valamennyi iskolában.

- Az iskolarendőr programhoz kapcsolódva a közlekedésrendészeti osztály **KRESZ** **oktatást, kerékpáros ügyességi oktatást** folytat.
- A bűnmegelőzési előadó valamennyi iskolában **bűnmegelőzési és drogreveníciós oktatást** végez.
- Nyílt napokat szerveznek a kapitányságon.
- A gyermeknapokon rendőri és katasztrófavédelmi bemutatókat tartanak.

A **Dabas-Szölősi** lakosságnak, kiemelten a **gyerekek biztonságos kerékpáros közlekedését szem előtt tartva** Önkormányzatunk minden érintett részére **jól láthatósági mellényt** és kerékpár lámpát adományozott.

A hagyományoknak megfelelően minden év áprilisában megrendezésre kerül a felmenő rendszerű **Katasztrófavédelmi Ifjúsági Versenysorozat**. A verseny alapvető célja, hogy a katasztrófavédelmi ismereteket elsajátító diákok részére lehetőséget biztosítson arra, hogy „a tudás életet menthet” elve mellett élményszerű versengés formájában adjanak számot elméleti és gyakorlati tudásukról, az életkori sajátosságaiknak megfelelően. A verseny alapot termet az önmentési készség és a más személy mentésében való jártasság kialakításához és a biztonság komplex értelmezéséhez.

A versenyfeladatok között szerepelnek elméleti és ügyességi számok is. A verseny során a résztvevő diákok számot adhatnak környezetvédelmi ismereteikről; veszélyhelyzeti csomag összeállítására, tűzvédelmi szabálytalanságok felismerésére, veszélyes anyag azonosítására vonatkozó tudásukról, valamint rendvédelmi és közlekedésbiztonsági ismereteikről is.

Korcsopontonként a győztes csapatok továbbjutnak a területi (fővárosi/megyei) versenyre, majd onnan az országos döntőbe. Mindkét korcsoportban 4 fős csapatok nevezhetnek. (Általános iskolás korcsoport: 5-8. évfolyamos tanulók, középiskolás korcsoport (9-13. évfolyamos tanulók.)

PROGRAM

A jövőre vonatkozó védőnői tervek:

- Dabason újraindítani a szülésre felkészítést, és ebben aktívan részt venni.
- Szorosan együttműködni az Önkormányzat által szervezett egészségnevelő programokban.
- Hallásszűrés végzése csecsemőkortól a megfelelő eszközökkel
- Dabas város rendezvényein részt venni, mint védőnő (testsúly-, magasság mérés, BMI meghatározás, RR mérés, vércukorszint ellenőrzés stb...)
- Tanácsadók eszközeinek korszerűsítése (babydoppler, számítógép, hallásvizsgálat)

Egészségre nevelés játékosan

A „Dalma” program sikerét tekintve az Önkormányzat a jövőben is folytatni kívánja egészségnevelő tevékenységét. A program bővítését tűzte ki célul dohányzás megelőzés és drogreprevenációs területen a felső tagozatos és középiskolás korosztályban.

Környezetvédelem

Földünket és benne hazánkat is egyre nagyobb mennyiségű hulladék borítja el. Ettől a sok szeméttől megszabadulni igencsak költséges és környezetszennyező folyamat. Az egyik leghatékonyabb és leginkább környezetbarát megoldás a felhalmozódott hulladék eltüntetésére az újrahasznosítás.

Dabas Városában 2015. évben elindul a „házhoz menő” szelektív hulladékgyűjtés. A „házhoz menő” gyűjtés során külön átlátszó zsákba gyűjthetők többek között a tiszta, szennyeződésmentes csomagolási hulladékok, a pet palackok. A zsákokat minden hónapban elszállítják az előre meghatározott napokon. Úgy gondoljuk, hogy a szelektív gyűjtés fontosságának és hasznosságának hangsúlyozása, népszerűsítése a lakosság és a gazdálkodó szervezetek körében elengedhetetlen. Szeretnénk a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést szolgáltatás kiforrottá tenni, esetleg kibővíteni.

Az elemek és az akkumulátorok hulladékainak visszavételéről szóló 181/2008. (VII. 8.) Kormányrendelet kötelezővé tette 2009. július 1-től minden kereskedő számára (ahol elem/akkumulátorértékesítés zajlik) visszagyűjtési pont kiépítését. A jelenlegi gyűjtőpontokat közintézményekben, kereskedelmi egységekben lehet fellelni.

Dabas Város úgy gondolja, hogy szükséges **egy környezeti jövőkép kialakítása a település számára**. El kell érni, hogy az emberek belső igényévé váljon a tiszta, egészséges környezet és mindehhez párosuljon egy fenntartható, környezettudatos magatartás. A természeti erőforrások takarékos és célszerű felhasználásával megőrizhetőek városunk természeti és ökológiai értékei a jelen és a jövő nemzedékei számára.

Közbiztonság

A fiatalok biztonságérzetének megteremtése és fenntartása fontos tényező a bűnmegelőzés szempontjából. Része van ebben a rendőrségnek, az önkormányzati közterület-felügyeletnek, a polgárőrségnek, a pedagógusoknak, és magának a lakosságnak is. Önkormányzatunk kiemelt feladatának tekinti a fiatalok védelmét, többek között éppen ezért került kiépítésre a **közterületi térfigyelő rendszer**. A **18 db kamera** célja a közbiztonság növelése, valamint a közterület általános rendjének a biztosítása. A kamerák elhelyezésénél döntő szempont volt, hogy olyan helyeken legyenek kihelyezve, ahol a fiatalok nagy számban és gyakran fordulnak meg, továbbá ahol biztonságuk fokozottabb védelmet igényel. A felvételek 2015. május 1-től 0-tól 24 óráig folyamatosan készülnek, és kerülnek rögzítése. A rendszer folyamatos bővítését tervezzük.

A közbiztonság megteremtésében maguk a fiatalok is részt vesznek, amiatt, hogy talán jobban hallgatnak saját kortársaikra, jobban megfogadják javaslataikat annak érdekében, hogy ne váljanak bűncselekmények áldozatává. A GYIÖK tagjai felvállalták, hogy úgymond önkéntes **ifjúsági rendőrként** a megfelelő tájékoztatás után, megkülönböztető öltözetben (fehér póló) részt vesznek a közösségi színterek rendjének fenntartásában, probléma esetén az eljárásra jogosult rendőr, polgárőr, közterület-felügyelő segítségét kéri. Képessé kell tenni a gyermekeket és a fiatalokat segítő szakembereket a közvetlen kortárssegítés folyamatos szinten tartására (képzés, utógondozás, információ) tekintettel arra, hogy a kortársak hatása lehet, hogy jobban érvényesül, mint a segítő szakemberek tevékenysége.

Feladatunk ennek kapcsán a **Kábítószerügyi Egyeztető Fórum** munkájának kialakítása/fejlesztése és jelzőrendszer működtetése

Fokozottabb figyelmet kell szentelni a csellengő gyermekekre, a gyermekbűnözés és áldozattá válás visszaszorítása érdekében. A gyermekek elleni erőszak elkerülése a gyermekek erőszakmentes életének biztosítása.

Az ifjúság iskolába jutását a zebrák mellett a reggeli csúcsforgalomban posztoló rendőrök a továbbiakban is segíteni fogják.

Tervezzük a gyermekek közlekedésbiztonságának javítását egy bárki számára hozzáférhető **mini KRESZ park** létesítésével, melyben a gyermekek biztonságos körülmények között sajátíthatnák el a közlekedés szabályait, a táblák és egyéb közlekedés biztonsági eszközök jelentését, használatát, jelentőségét. A pálya alkalmas lenne rendőrség által szervezett oktatások, bemutatók, versenyek lebonyolítására is.

A 2015. évi **költségvetés terhére önkormányzatunk** igyekszik minden 3 és 12 év közötti gyermek kerékpárját olyan **közlekedésbiztonsági eszközzel** ellátni, **mely a kereszteződéshez érve jelez**, felhívja ezzel is csökkentve a balesetek előfordulásának lehetőségét.

II. OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS

Városunk oktatási rendszere **mindenki számára hozzáférhető**, változatosságával széles körű igényeket kielégítő, kiépítettségével pedig lehetővé teszi, hogy **fiataljaink óvodás éveiktől akár húszéves korukig helyben tanulhassanak**. Dabas jó pedagógusokkal és magas színvonalú oktatással büszkélkedhet. Intézményeinkben szakkörök, délutáni programok sokasága várja az érdeklődőket. Mindenki megmérettetheti magát kedve szerint, legyen szó akár sport- akár tanulmányi versenyekről.

Az épületek akadálymentes kialakításához befogadó szellemiség is társul: az oktatást bárki igénybe veheti nemére, vallási és etnikai hovatartozására való tekintet nélkül. Az intézmények ellátják a fogyatékkal élő és sajátos nevelési igényű gyermekeket is, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákokra pedig a szociális ellátórendszerrel összehangolt figyelem irányul.

Városunk három, összesen 7 telephelyen működő **óvodája** elegendő férőhelyet biztosít minden gyermeknek, és lehetővé teszi, hogy az otthonukhoz lehető legközelebb, korszerű körülmények között készülhessenek az iskolai életre.

Az **általános iskolák** esetében ezen adottságok kiegészülnek az intézmények profiljának változatosságával is. Van lehetőség egyházi, illetve állami intézményben tanulni, és azok a gyerekek is megtalálják a megfelelő iskolát, akik nemzetiségük hagyományait, nyelviségét szeretnék ápolni általános iskolás éveik alatt.

A két városi **középiskola** eltérő igényeket hivatott megcélózni. A Dabasi Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola és Kollégiumban naprakész szakmai ismereteket szerezhhetnek a diákok. Az intézményben a gazdaság szereplői által igényelt szakmákat indítanak, különös tekintettel a felnőttképzésre. A Dabasi Táncsics Mihály Gimnáziumban pedig értékes nyelvi és természettudományi ismeretekkel lehetnek gazdagabbak a tanulók. Túlnyomó többségük egyetemen, főiskolán tanul tovább.

A dabasi középiskolák a térség diákjait is vonzzák. Mindkét intézménybe nagy számban ingáznak a környező falvakból, városokból a tanulni vágyók.

Dabason – kistérségi központ lévén - hasonlóképpen nemcsak a város, a térség fiataljai számára is elérhető a színvonalas **alapfokú művészetoktatás**. Az Erkel Ferenc Zeneiskola és a Múzsák Alapfokú Művészeti Iskola is várja a művészi hajlamú gyermekeket.

A **zeneiskola** szerepe a zene megszerettetése tekintetében nemcsak az egyén, hanem a társadalom szempontjából is fontos, hiszen a többi iskolatípusban jelentősen leépítették a zenei nevelést. A **művészeti oktatás** segíti az önkifejezést, ezáltal a gyerekek megtalálhatják a saját hangjukat. A gyermekkori aktív zenélés, zenetanulás az egész életre szóló fejlesztő hatással bír. A zene-, mozgás-, képzőművészet, színjáték komplexitásának hatékonysága nélkülözhetetlen a kiművelt személyiség fejlesztésében.

II.1 Bölcsődei - óvodai nevelés

- Családi napközi

A város bölcsőde-hiányából fakadó igények kielégítésére, a dolgozó szülők támogatására jött létre Dabas-Gyón városrészben, 2010 júniusában 2 családi napközi, melyek Babaház és Szivárvány Családi Napközi néven várják az 1-3 éves gyermekeket. Egyaránt 7-7 férőhellyel rendelkeznek, illetve 4 fő főállású gondozónőt alkalmaznak. Küldetésük a gyermekek otthonos, esztétikus és szeretetteljes környezetben nevelése, a dolgozó szülők támogatása. Az intézmények nyitva tartásukban a szülők munkaidejéhez alkalmazkodnak: hétfőtől péntekig, reggel 8-tól délután 5-ig látják el a kicsik felügyeletét, nevelését, gondozását. A családi napközik térítési díj ellenében vehetőek igénybe, mely napi 4 étkezést is magában foglal. Az intézmények jellemzően teljes kihasználtság mellett működnek.

1. sz. óvoda

Slovenská Národnostná Materská Škôlka Dabaš-Šára

Az 1. sz. óvoda Dabas-Sári településrészen működik, két telephelyet, a „Szivárvány” és a „Napsugár” óvodákat magában foglalva. Az óvoda legfontosabb adatai a következők:

Intézményi létszámadatok (fő)

	Napsugár Óvoda Szent János út	Szivárvány Óvoda Mántelevi út	Intézményi szinten összesen	
Óvodapedagógusok létszáma	7	6	13	23
Pedagógiai asszisztens	1	1	2	
Dajka	4	3	7	
Óvodatitkár	1		1	
Csoportok száma	4	3	7	
Férőhely	100	75	175	
Óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek létszáma 2014 KIR STAT	90	61	150	
2015.05.01. állapot szerint	100	69	169	

Az óvoda sajátossága

Az intézmény az általános iskolára felkészítő tevékenysége mellett egy, a sári szlovák nemzetiség hagyományőrzése szempontjából fontos feladatot is ellát: biztosítja a gyermekek

megismerkedését a **szlovák nyelvvel**, a **kultúrával** és **hagyományokkal**. Az oktatás fő nyelve a magyar – a magyar és szlovák nyelv használatának arányát a gyerekek nyelvismeretéről készülő, évenkénti felmérés alapján határozzák meg.

A gyermek óvodába lépésétől kezdve a testápolási, öltözködési, étkezési helyzetekben megteremtik a kétnyelvű miliőt, és rögzítik a mindennapok során visszatérő kommunikációs formákat. Megszervezik a nemzetiségi kultúrkincsből – irodalom, zene, népi játékok - tudatosan felépített nyelvelsajátítást. Ezen feladatokat minden csoportban szakképzett, **szlovák nemzetiségi pedagógusok** látják el.

2. sz. óvoda

„Zöld óvoda”

A 2. sz. óvoda Dabas központi részén található, és két telephelyen, a „Bóbita” és az „Új Bóbita” óvodákban működik. Az intézmény legfontosabb létszámadatai a következők szerint alakulnak:

Intézményi létszámadatok (fő)

	„Bóbita” óvoda	„Új Bóbita” óvoda	Intézményi szinten összesen	
Óvodapedagógusok létszáma	8	13	21	35
Pedagógiai asszisztens	1	2	3	
Dajka	4	6	10	
Óvodatitkár	1		1	
Csoportok száma	4	6	10	
Férőhely	100	150	250	
Óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek létszáma (2014. okt. 1.)	95	145	240	

Az óvoda sajátossága

Az óvoda egyik különlegessége a környezethez való hozzáállásában rejlik. 2012-ben elnyerte a **„Zöld óvoda”** címet, mellyel a kisgyermekkor környezetvédelmi nevelésben végzett egyedülálló munkásságát jutalmazták. Az óvodában található **tanösvény, virágos-, gyümölcsös-, veteményes-, fűszer- és gyógynövénykert**, ahol innovatív módszereket alkalmazva (**szenzitív módszerek, terepgyakorlatok, kerti munka, kísérletezés**) sajátíthatják el a környezettudatos gondolkodást a gyermekek.

Az óvodai nevelés szempontjából kiemelkedő fontosságú a **Tevékenységek Központú Óvodai Nevelési Program** követése, melynek célja, hogy a gyermek sajátos, egyéni, testi és lelki szükségleteinek kielégítése mellett személyiségét változatos tevékenységekkel fejlessze, kialakuljon a kooperációs és kommunikációs képessége, és az életre készülhessen.

A heti rendbe beépül továbbá a **játékos bibliaoktatás**, valamint a **speciális zenei képzés**, melynek során a nagycsoportosok dobos képzésben részesülhetnek a „Dabasi Dobos Ovisok” program keretében.

3. sz. óvoda

Gyóni Művészeti Óvodák

A 3. sz. óvoda Dabas-Gyón legkisebb lakosai számára kínálja az óvodai ellátás, játékos tanulás lehetőségét. Az intézmény 3 épületben, a „Mesevár” óvodában, a „Lurkó” óvodában és a „Szőlőkert” óvodában üzemel. Utóbbi Dabas-Szőlő településrészen található, az ott élők gyermekek helyi óvodai ellátását biztosítva. Az intézmény legfontosabb adatai a következők:

Intézményi létszámadatok (fő)

	„Mesevár” Óvoda	„Lurkó” Óvoda	„Szőlőkert” Óvoda	Intézményi szinten összesen	
Óvodapedagógusok létszáma	12	6	2	20	34
Pedagógiai asszisztens	2	1	0	3	
Dajka	6	3	1	10	
Óvodatitkár	1			1	
Csoportok száma	6	3	1	10	
Férőhely	150	60	20	230	
Óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek létszáma	149	57	24	230	

Az óvoda sajátossága

A gyóni óvodákban az országos alapprogrammal összhangban az **„Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel”** című adaptált programmal dolgoznak, melynek alapelve a szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag óvodai élet megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, boldogságot ad a gyermekeknek.

A **drámapedagógia** módszereinek alkalmazása a mesefeldolgozások és egyéb tevékenységek során elősegítik pedagógiai célok megvalósítását, a közösen megfogalmazott elvekhez való igazodást. A **„rajz mintázás, kézimunka”** sarokban különböző kézműves technikák megismerésére nyílik lehetőség. A **„mesekuckóba”** minden nap ismert szignál, puha

mesepárnák, meghitt gyertyafény hívja mesére, **dramatikus játékokra** a kicsiket. A „zenesarokban” képességfejlesztés történik. A már megismert versek, mesék, énekek, mondókák felidézését –tartalmukat képszerűen megjelenítő rajzok– hívóképek segítik.

Egyéni bánásmód alkalmazásával biztosítják, hogy minden gyermek a neki megfelelő ütemben fejlődhessen.

II. 2. Általános iskola

Gyóni Géza Általános Iskola

Az iskola Gyón városrészben biztosítja a gyermekek általános iskolai képzését 8 évfolyamon, két épületben. Az intézmény legfontosabb adatai a következők:

Intézményi létszámadatok (fő)

Iskolai férőhelyek száma	560
Oktatásban részesülő tanulók száma	484
Pedagógusok száma	36
Iskolát kezdő gyermekek száma	74
A 8. évfolyamot befejezők száma	59

Az iskola sajátossága

Az intézmény pedagógiai programjában nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekek **környezettudatos nevelésére**. Megkezdtek a szelektív hulladékgyűjtést, éves rendszerességgel tartanak környezetvédelmi **hetet**, melynek keretében a nagyobbak papírgyűjtést rendeznek (a DÖK tagok aktív szervező jelenlétével) és vetélkedőn mérettethetik meg magukat, míg a kisebbek életkorukhoz jobban illeszkedő, környezettudatos programokon vehetnek részt, pl. **madárbarát kert**et alakítottak ki az iskola parkjában.

A mindennapok folyamán társadalmi munka szervezésével, szülők, gyerekek bevonásával szépítik az iskola környezetét (virágosítás, takarítás; stb.), illetve az **iskolarádió** műsorában „Zöld percek” címmel önálló rovattal jelentkezik a környezetvédelem témaköre.

A rádióban olyan tartalmakkal is igyekeznek elérni a gyermekeket, ami túlmutat a szórakozás vagy információközlés témakörén, és épülésüket szolgálja, például **Karvai Sándor**, az országszerte ismert látássérült motoros beszélt a gyerekeknek a fogyatékkal élők mindennapjairól, illetve iránymutatást adott, hogyan tudnak kerekesszékekkel közlekedő társaknak segíteni.

A fenti, környezetvédelmi tevékenység továbbfejlesztése érdekében az iskola 2015 őszén pályázni szeretne az **ÖKOISKOLA** címre.

Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola

A Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola a város központi részén található.

Intézményi létszámadatok (fő)

Iskolai férőhelyek száma	560
Oktatásban részesülő tanulók száma	388
Pedagógusok száma	30
Iskolát kezdő gyermekek száma	76
A 8. évfolyamot befejezők száma	51

Az iskola sajátossága

Az intézmény pedagógiai hitvallásában célul tűzte ki **elfogadó, szeretetteljes légkörben nevelni és oktatni** a tanulókat, megfelelően a különböző szülői és gyermeki igényeknek. Hasonlóan fontosnak tekintik, hogy már gyermekkorban kialakítsák az **élethosszig tartó tanulás természetességét**, amivel tanulóik később a munka világában is megállhatják helyüket. A versenyképes és **mindennapi életben hasznos tudásszerzés** céljából prioritást élvez a tantárgyak között a **nyelvoktatás** (angol és német), melyben 3. osztályos kortól részesülnek a gyermekek, illetve az 5. osztálytól, csoportbontásban oktatott informatika.

A TÁMOP 3.1.4. pályázata révén az iskolában bevezették a **kompetencia alapú oktatást**, mely segíti a különböző fejlettségi szinten lévő gyermekek közötti különbségek csökkentését, a hátrányokkal rendelkezők felzárkóztatását. Az új módszerek, technikák alkalmazásával (**kooperatív tanulás, projektek, stb.**) a tanulók olyan képességei is fejlődnek, mint a kommunikációs képesség, **vitakészség, együttműködés**, a másság elfogadása.

Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola ***Základná Škola Františka Rákócziho II.***

Az intézmény Dabas-Sári városrészben végzi az általános iskolás-korú gyermekek nevelését-
oktatását.

Intézményi létszámadatok (fő)

Iskolai férőhelyek száma	336
--------------------------	-----

Oktatásban részesülő tanulók száma	176
Pedagógusok száma	21
Iskolát kezdő gyermekek száma	26
A 8. évfolyamot befejezők száma	31

Az iskola sajátossága

A Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola azon dabasi oktatási intézmények közé tartozik, melyek a városban élő **szlovák nemzetiség kultúrájának és nyelviségének megőrzését** kiemelt feladatának tekintik, és pedagógiai programjának középpontjába helyezték.

A diákok heti 5 órában tanulják a szlovák nyelvet és irodalmat, illetve további 1 órában a népismeretet. Évente több, kiemelkedően szorgalmas tanuló tesz **nyelvvizsgát szlovák nyelvből**, ami nemcsak a továbbtanuláshoz jelent számukra értékes többletpontokat, hanem a későbbiek során megkönnyíti számukra a szlovák nyelvvel azonos nyelvcsaládba tartozó nyelvek (pl. cseh) elsajátítását, ezáltal jelentős előnyhöz juttatva őket a munkavállalás terén.

Diákjaik az **Országos Általános Iskolai Tanulmányi Versenyen** 3. és 4. helyezéseket értek el **szlovák nyelvből**.

Az iskola tagja a Magyarországi Szlovákok Szövetségének, továbbá a Sári-Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat révén is kapcsolatban állnak Dabas szlovákiai testvértelepülésével, Besztercebányával.

Az iskola tanulói rendszeresen vesznek részt **szlovákiai versenyeken** (pl. Komárnoi napok – Vers- és prózamondó verseny), és érnek el kiemelkedő eredményt.

Szent János Katolikus Általános Iskola

Az iskola Dabas-Sáriban működik, és segíti a katolikus vallásban elmélyülni vágyó gyermekeket hitük jobb megismerésében, rendszeres gyakorlásában.

Intézményi létszámadatok (fő)

Iskolai férőhelyek száma	300
Oktatásban részesülő tanulók száma	246
Pedagógusok száma	22
Iskolát kezdő gyermekek száma	35
A 8. évfolyamot befejezők száma	15

Az iskola sajátossága

Az iskola oktatási programjának egyik pillérét - a Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolához hasonlóan – a **szlovák nyelv és kultúra oktatása, a hagyományok ápolása** adja.

Ezen intézmény tanulóinak is heti 5 szlovák nyelv és 1 népismeret óra áll rendelkezésére nemzetiségük nyelvének, kultúrájának megismerésére.

Az iskola a **teljes ember nevelésére** törekszik: fontosnak tartja, hogy **testi, lelki, szellemi és hitéleti szempontból** egyaránt igényessé váljanak növendékei. Ennek érdekében a diákokat **katolikus szellemiségben, értékrend alapján** nevelik, és megadják nekik a lehetőséget vallásuk rendszeres gyakorlására, mélyebb megismerésére, **lelkigyakorlatokon, zarándoklaton** való részvételre.

II. 3. Középiskola

Dabasi Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola és Kollégium

1990-ben Dabas város a valós igények kielégítésére hozta létre az iskola elődjét, melyből kifejlődött a mai Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola és Kollégium. Az alapítás óta eltelt idő alatt a tanulólétszám több mint tízszeresére növekedett, igazolva, hogy a munkaerőpiacon valóban szükség van az iskola által képzett, magasan kvalifikált szakemberekre.

Intézményi létszámadatok (fő)

Iskolai férőhelyek száma	1105
Oktatásban részesülő tanulók száma	672
Pedagógusok száma	57
Iskolát kezdő gyermekek száma	223
Az iskolát befejezők száma	186

Az iskola sajátossága

Az intézmény célja naprakész és használható tudás biztosítása tanulóinak, szakmai fejlődés lehetősége dolgozóinak. Igyekszik kielégíteni a munkaerőpiac generálta igényeket, különös tekintettel a helyben jelentkező igényekre. Ennek érdekében partneri **együttműködést** folytat az **ágazati szereplőkkel** és erős **partnerkapcsolatot** tart fenn külföldi intézményekkel (pl. Nagy-Britannia, **Finnország**, Németország, **USA**).

Profilja a szakképzés, mely mellett szakközépiskolai, iskolarendszerű felnőttképzés és felsőfokú szakképzés is működik.

Szakiskolai-szakképzőiskolai tagozat: Elsődleges célja a tanulók szakmához juttatása. Legfontosabb szakképzései: élelmiszer- és vegyi áru eladó, villanyszerelő, kőműves,

kőműves- és hidegburkoló, fodrász, női szabó, számítógép szerelő- és karbantartó. A gyakorlati képzés az iskola által alapított Szakképző Központ Nonprofit Kft.-nél is teljesíthető, amely városszerte üzemeltet tanműhelyt és büfét.

Szakközépiskolai tagozat: A képzés kvalifikáltabb szakmai tudást és érettségit biztosít egyben. Az iskolában informatikai, közlekedési és kereskedelem-marketing szakmacsoport oktatása történik. Az utóbbi képzés 5 éves, angol-német nyelvi előkészítő osztállyal indul.

Esti tagozat, gimnáziumi felnőttképzés: Az intézmény lehetőséget biztosít az érettségi vizsga letételére azok számára, akiknek ezt eddigi életútja nem tette lehetővé. A képzés a délutáni órákban folyik és érettségi vizsgával zárul.

Felsőfokú szakképzés: Érettségi birtokában megkezdhető, kétéves képzést és középvezetői munkakör betöltésére alkalmas tudást ad a hallgatóknak. Az intézményben jelenleg logisztikai képzés folyik.

Szakmai előkészítő évfolyam: Azon diákokat várja, akik nem tudták befejezni az általános iskola 8. osztályát. Esetükben a cél, hogy a szakiskolai tagozaton folytathassák tanulmányaikat, amire a speciális módszerek és a kiscsoportos oktatás miatt jó esély van.

Az iskola a diákjai érdekében folyamatosan fejleszti képzési profilját, igazodva az aktuális igényekhez, amire a jövőben is készek – elsősorban a felnőttképzési tanfolyamok indításával – döntően a helyi vállalkozásokat célozva meg a tovább- és átképzésekkel.

Dabasi Táncsics Mihály Gimnázium

Az iskola a város szívében, felújított épületben, immáron 50 éve biztosítja fiatalok gimnáziumi oktatását, tehetséggondozását.

Intézményi létszámadatok (fő)

Iskolai férőhelyek száma	580
Oktatásban részesülő tanulók száma	545
Pedagógusok száma	37
Iskolát kezdő gyermekek száma	82
A 12-13. évfolyamot befejezők száma	

A gimnázium sajátossága

A Dabasi Táncsics Mihály Gimnázium megalakulásakor klasszikus, négyosztályos gimnáziumként működött; 1990-óta azonban nemcsak az általános iskolát befejező, hanem a nyolcosztályos gimnáziumi képzést előnyben részesítő diákok oktatásával is foglalkozik.

A hagyományos, **négyosztályos** gimnáziumi képzés mellett **ötosztályos, nyelvi előkészítő tagozatot** is választhatnak az iskolába felvételizők, ahol az első évben az **angol** vagy a **német** nyelvet tanulhatják emelt óraszámban. Ezen nyelveket a gimnázium **partneriskoláiban** is gyakorolhatják (pl. Städtisches Gymnasium, Bad-Driburg, **Németország**; Mary Baldwin Collage, Staunton, **USA**, stb.). Ezen túlmenően a gimnáziumi tanulóknak helyben lehetőségük nyílik az **ECDL** tanfolyam elvégzésére, és vizsga letételére.

A 2014- es esztendőben, az Európai Unió támogatásával, dabasi vállalkozók kivitelezésében készült ez az **Öveges József Természettudományos Központ**, mely a térség legjobban felszerelt kémia-fizika laboratóriuma. Két, egyenként 18 fős laboratóriumot, egy nagy előadótermet, előkészítő helységet és vegyszerraktárt foglal magában, és az iskolavezetés szándéka szerint valódi természettudományos központként fogadja majd a környező iskolák diákjait.

II. 4. Önkormányzati konyha

A Dabasi Önkormányzati Konyha 2013. július 1-től a Dabasi Intézményfenntartó Központ részeként látja el a város közintézményeiben tanulók, dolgozók, illetve külsős személyek étkeztetését, biztosítva ezzel, hogy minden dabasi iskolás és óvodás gyermek azonos minőségű, mennyiségű és változatosságú ételhez jusson, látogatott intézményétől vagy szociális helyzetétől függetlenül.

Az Önkormányzati Konyha **ételei egészségességének biztosításra 1 fő dietetikust alkalmaz**, aki segítséget nyújt a változatos menü összeállításában és az egészségtudatos alapanyagok kiválasztásában. A konyha a 2015. január 01-től életbe lépett 37/2014 EMMI rendelet követve folyamatosan **csökkenti a hozzáadott só, cukor és zsír mennyiségét**, egy egészségesebb társadalom felnevelése érdekében. Ezt az elképzelést támogatva építette be ételeibe a hazánkban is egyre szélesebb körben ismert, egészséget támogató kuszkuszt, bulgurt és zabot, illetve minden nap gondoskodik a friss gyümölcs és zöldség biztosításáról.

A nyersanyagok beszerzését 80-90%-ban helyi és környékbeli őstermelőkkel oldja meg, ezáltal nemcsak a helyi gazdákat támogatva, hanem egészségesebb, ellenőrzöttebb alapanyagok felhasználására is ügyelve.

A konyha jelenleg naponta 1700 fő étkeztetését látja el, akik közül **a szociálisan rászoruló gyermekek étkeztetését Dabas Város Önkormányzata anyagilag támogatja.**

II. 5. Tehetséggondozás, a művészetek pártolása

Erkel Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Dabasi Tagintézménye

Az iskola a dabasi településrészen működik, és lát el alapfokú művészetoktatási feladatokat. A művészetoktatás megalapozza a művészi kifejezőkészséget, illetve felkészít, előkészít a szakirányú továbbtanulásra.

Intézményi létszámadatok (fő)

Iskolai férőhelyek száma	125
Oktatásban részesülő tanulók száma	107
Pedagógusok száma	8
Iskolát kezdő gyermekek száma	
Az iskolát befejezők száma	

Iskola sajátosságai

Az iskola szellemiségét a zene embernevelő, értékközvetítő szerepe hatja át. Pedagógusai a hangszeres tudás elsajátítása mellett a zenén keresztül a hozzájuk járó gyerekek egész személyiségét fejlesztik.

Céljuk, hogy diákjaik szemét kinyissák a művészetekre, és olyan közeget teremtsenek, ahol a komolyzene szeretete természetes, értékes tulajdonság.

Ennek érdekében tanulóik széles körű hangszeres képzést kapnak, a legfiatalabbak pedig csoportos előképzőn vesznek részt, amely felkészíti őket a zenetanulásra.

A dabasi tagintézményben

Jelenleg a következő hangszereken lehet tanulni:

- zongora
- hegedű
- fafúvó: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon
- rézfúvó: trombita, kürt, tenorkürt
- ütő: dob, xilofon, vibrafon, marimba

Az érdeklődők **széles körű hangszeres képzést** kaphatnak. A csoportos szolfézskepzésen mindenkinek kötelező a részvétel. Kötelezően választható tantárgyak: kamarazene, zenekar, zeneirodalom. A vokális tanszak keretében magánének is tanulható.

Műsák Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézmény székhelye Dabason van, melyhez további négy, a városi általános iskolákban és a gimnáziumban működő telephely tartozik. A képzések térítési díj ellenében vehetők igénybe, ám a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak kedvezményt biztosítanak.

Intézményi létszámadatok (fő)

	Székhely	Kossuth Lajos Általános. Iskola	II. Rákóczi Ferenc. Általános Iskola	Táncsics Mihály Gimnázium	Gyóni Géza Általános. Iskola	Összesen
Iskolai férőhelyek száma	150	200	170	80	110	1170
Gyermekek száma	66	31	25	0	25	147
Pedagógusok száma	10	1	2	1	1	15
Iskolát kezdő gyerekek száma	-	-	-	-	-	93

Tevékenysége:

- Alapfokú művészetoktatás táncművészeti ágon,
- Alapfokú művészetoktatás szín- és bábművészeti ágon,
- Alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágon,
- Alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágon

Iskola sajátosságai

A művészeti iskola oktatásában a kezdetektől jelen van a **komplex művészetoktatás** felé irányuló törekvés, melynek célja, hogy a középpontban álló ember személyisége, esztétikai befogadó készsége érzékenységgel és a világ felé nyitottsággal párosuljon. Ilyen szemléletmóddal, és a művészetek gyakorlásával tompíthatóak az embert érő negatív civilizációs hatások, és megértőbb társadalom nevelhető.

A **komplex művészeti nevelés** olyan alternatív pedagógiai forma, mely a zene-, tánc-, képzőművészet és színjáték összekapcsolásával, továbbá a rögtönzés pedagógiai eszközként való alkalmazásával terelgeti a gyermekeket a művészet útján.

Dabason működő művészeti ágak :

- Zeneművészet:
- Szín és bábművészet:(színjáték)
- Táncművészet:(társastánc)
- Képző és iparművészet:(grafika-festészet)

Klasszikus zene:

- *Vonós tanszak:* hegedű, brácsa, gordonka/cselló
- *Fafívós tanszak:* furulya, fuvola
- *Akkordikus tanszak:* gitár, ütőhangszerek
- *Billentyűs tanszak:* zongora
- *Vokális tanszak:* magánének

Elektroakusztikus zene: szintetizátor - keyboard

A zeneművészeti ágon kötelező tantárgy a szolfézs. Kötelezően választható tantárgyak pedig a kamarazene, zenekar, zenetörténet-zeneirodalom, kórus.

Iskola hagyományai

- tanszaki koncertek szervezése
- regionális hangszeres verseny megszervezése
- Múzsák Művészeti Napok
- házi hangversenyek, színház és táncbemutatók , kiállítások szervezése a szaktanárok vezetésével
- városi koncert-felkérések –Művelődési Házban, Kúriákban, Idősek Otthonában, egyéb helyszíneken
- részvétel a térségi szavalóversenyen
- nyári zenei tábor

- Tehetséggondozás a városban

A magas színvonalú oktatás, nevelés biztosítása mellett a gyermekek számára nélkülözhetetlen, hogy megadjuk nekik a pozitív visszacsatolást, elismerjük eredményeiket és erőfeszítéseiket, amelyeket a tanulás és az iskolai közösségi élet terén tettek. Megerősítéseink nyomán rögzülhet bennük a szemlélet, miszerint a szorgalom és a lelkiismeretes munka meghozza gyümölcsét, és a társadalom aktív tagjának lenni érdemes. Ezt a szellemiséget támogatandó, a kitűnő tanulmányi eredményt elérő tanulókat nemcsak az oktatási intézmények, hanem **Dabas Város Önkormányzata is pártolja, díjazza.**

Már hagyománnyá vált a városban, hogy a kitűnő tanulókat az év végén egy palacsinta/pizzaparti keretein belül ünnepséggel, ajándékkal, jutalomkönyvvel, emléklappal jutalmazzuk meg. A 2014-es évben 232 kitűnő tanulóval büszkélkedhettünk.

Ezen kívül minden tanév végén átadjuk az „**Év Dabasi Diákja Díj**”-at, melyet egy általános iskolai, felsős tanuló és egy középiskolás diák kaphat meg, aki kiváló tanulmányi- és

versenyeredményeivel, az iskolai- és városi közösségi életben való aktív részvételével mutatott példát társainak, és öregbítette városunk hírnevét.

Nemcsak a diákságot, fiatalokat támogató szellemiség van jelen a városban, hanem a pedagógusok, gyermekekért tevékenyen dolgozók ösztönzése, elismerése is. A városban évente adják át a „**Dabas Ifjúságáért Kászonyi Dániel Díj**”-at, mellyel a város kiváló pedagógusainak, ifjúsági nevelésben közreműködő lakosainak szeretne köszönetet mondani tevékenységükért, mellyel a fiataljaink életére pozitív hatással voltak.

PROGRAM

- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küszködő fiatalok esélyegyenlőségének csökkentése.
- A fiataloknak az iskolában elsajátítható tudáson túl egyéb irányú ismeretek nyújtása: az állampolgári, fogyasztóvédelmi illetve gyermek- és diákjogokkal, életvezetéssel kapcsolatos, valamint pályaorientációs képzések keretében.
- Nemcsak a diákok, hanem a velük foglalkozó tanárok, szakemberek folyamatos képzésének támogatása.
- Nem direkt nevelési formák fejlesztése, erősítése.
- Közösségfejlesztési program beindítása oktatási-nevelési intézmények keretein belül és kívül.
- A magas színvonalú oktatás folyamatos biztosítása.
- **Helytörténeti oktatás bevezetése:**

A dabasi oktatási intézményekben megvalósítandó helytörténeti oktatás koncepciójának alapvető, hogy a városban élő ifjúság óvodás korától kezdődően a középiskolai tanulmányai befejezéséig, a korának megfelelő szinten kapcsolatba kerülhessen városa és lakóhelye történetével.

Amennyiben a legfontosabb ismereteket megszerzi, az érdekességeket megismeri, vélhetően egyre jobban fog majd majd kötődni a városhoz, így felnőve a városi közösség hasznos tagjává válhat, de ha az ország vagy a világ más tájára kerülnek a helyi fiatalok, képviselni és közvetíteni tudják Dabas értékeit, hagyományait, történetét.

A helytörténeti oktatást első lépésként az **iskolai történelem órákba tervezzük beépíteni**. Alapvető, hogy a fiatalok, a diákok megismerjék azokat a fontosabb történéseket, személyiségeket, akik Dabas életét alakították a település fennállásának több mint 700 éve alatt. Hiszen illik tudni, hogy Dinnyés Lajos volt miniszterelnök Dabason élt és itt is van eltemetve, ahogyan Kossuth Lajos édesatyja, Kossuth László is. Városunk a kúriák városa nevet viseli, érdemes a fiatalokat megismertetni az épített örökségeinkkel. Azonban lényeges,

hogyan ne csupán információhalmazzal lássuk el őket, hanem éljék át, tapasztalják meg és valóságként ismerkedjenek meg városunk múltjával, értékeivel.

A helytörténet oktatásának és megismerésének leghatékonyabb módja az általános és középiskolai tantervi ajánlás, ami biztosítaná a helytörténet oktatását bizonyos %-ban, melyet a tanár szabadon felhasználhat egy-egy tantárgy keretében belül.

Ez a folyamat a 2014 novemberében elindult, hiszen ekkor nyitott meg a Dabas-Térségi Holokauszt Emlékpont. A múzeumként funkcionáló épület a dabasi zsidó közösség, a zsidó hitközség életét hivatott bemutatni a letelepedésüktől (kb. 1700-as évek) a holokausztig. Az emlékhelyre folyamatosan járnak a 7. és 8. valamint a 11. és 12. évfolyamos diákok, hogy rendkívüli történelem óra keretein belül hallgassák meg a történelmünk ezen szakaszát. Tapasztalatok szerint az ilyen lehetőségek hatására a diákok jobban elkezdnek érdeklődni a tananyag iránt is, így közvetett módon tanulmányaikban is segítség lehet a helytörténet oktatása.

A fiatalság tanulásának megkönnyítése érdekében a **dabasi helytörténészek folyamatosan publikálnak** könyveket, kiadványokat a régmúlt eseményeiről, jeles személyiségeiről. Az elmúlt években többek között Gyóni Géza verses kötet, az 1000 Dabasi Pillanat, a dabasi zsidóság életét bemutató könyv készült el. Ezek a kötetek is hozzájárulnak ahhoz, hogy az érdeklődő fiatalok minél átfogóbb képet kapjanak a helyi értékekről.

Az oktatással a cél a várost ismerő és szerető diákok nevelése, a hagyománytiszteltet kialakítása helytörténeti, rendkívüli történelmi órák, múzeumi foglalkozások, előadások, versenyek stb. szervezése által. A nevelés, a természeti és épített környezet és örökség értékeinek megismertetése új alapokra helyezheti Dabasról kialakult felfogásmódot a fiatal korosztály körében.

III. PÁLYAVÁLASZTÁS, MUNKÁBA ÁLLÁS, LETELEPEDÉS, LAKHATÁS KÉRDÉSE

III. 1. Pályaválasztás, pályaorientáció segítése

A fiatal évek nemcsak az ifjúság életszemléletének, világról alkotott képének kialakulásában játszanak fontos szerepet, hanem a későbbi, társadalomban elfoglalt helyükre is nagy hatással vannak. Az ekkor meghozott döntések, a megfelelő középiskola kiválasztása, a továbbtanulás kérdése egész későbbi életüket befolyásolja. A család és a pedagógusok támogató-iránymutató szerepe mellett fontos, hogy a gyerekeknek módjuk legyen megismerni és összehasonlítani a választási lehetőségeiket. Elengedhetetlen, hogy biztosítsunk számukra egy fórumot, ahol személyesen találkozhatnak a különböző oktatási intézmények képviselőivel, feltehetik kérdéseiket, hogy közvetlen tapasztalataik alapján hozhassák meg döntésüket.

- Általános iskolás korban

Ebben nyújt segítséget a **Dabasi Járási Hivatal Munkaügyi Hivatala**, amely évek óta szervez **pályaválasztási kiállítást**, ahol lehetőséget ad a környék középiskoláinak a bemutatkozásra. Az eseményen **évente 27-35 kiállító középiskola**, és **700-900 látogató** vesz részt.

- A középiskolások részére

Középiskoláink végzős diákjait elsősorban az **intézmények és pedagógusaik segítik** az ideális főiskola, **egyetem** vagy OKJ-s továbbképzés **kiválasztásában**, hiszen ők azok, akik megfelelő ismeretekkel rendelkeznek, és az évek során figyelemmel kísérhették a diákok fejlődését, és megfigyelhették, mely területen tehetségesek, így nagy valószínűséggel tudnak nekik olyan pályát és iskolát ajánlani, ahol kamatoztathatják tudásukat, és tovább fejlődhetnek.

Emellett a 2014-es évben az országos **Hivatalok Napja** egynapos program keretén belül a **Dabasi Járási Hivatal kinyitotta kapuit az érdeklődő fiatalok számára**. Reggeltől délutánig rendhagyó osztályfőnöki órák keretében számoltak be a dabasi középiskolásoknak a járási hivatalok megalakulásáról, működéséről és feladatköréről. Téma: A jó állam kialakítása, járási szervezet, szakigazgatási szervek interaktív bemutatása. A diákok **megismerkedtek a hivatal osztályaival**.

A **Népegészségügyi Intézet** főorvosa tájékoztatást tartott a fertőző betegségek terjedéséről, a dohányzás leszoktatásának lehetőségeiről, az energiatartalmú káros hatásairól, a táplálkozás és folyadékfogyasztás szokásainak kialakításáról. **Gyámhivatalban** kipróbálhatták játékos feladatok keretében, hogyan működnek a gyámhatósági folyamatok. Látogatást tettek az **Okmányirodában**, ahol rövid tájékoztatás után játékos teszteket töltöttek ki a hivatali ügyintézésrel kapcsolatban. A **Földhivatalban** betekintheztek 1880-as évekbeli térképekbe, és kipróbálhatták a legújabb földmérési eszközöket és technikákat. Meglátogatták a **munkaügyi**

kirendeltséget, valamint prezentációval egybekötött előadást hallottak a járás területén működő állatmenhelyekről.

A program során elégedettségi tesztek is kitölthettek, amelyekből kiderült, hogy **a tanulók érdeklődnek a hivatali munka iránt**, és *segítséget jelentett számukra a pályaválasztással kapcsolatos tájékozódásban is.*

A **járási hivatal** egyes irodáit **gyermekbarát** módon alakították ki. A betérő ügyfelek gyermekei biztonságos körülmények között tölthetik a várakozási és ügyintézési időt. Ugyanakkor a hivatal nagy hangsúlyt fektet az ügyintézés idejének csökkentésére is, éppen a gyermekek és fiatalok érdekeinek védelmében. Az Okmányiroda és a Polgármesteri Hivatal várakozó részében is kialakítottak egy **gyermek játszósarkot**, ahol a várakozó vagy ügyeiket intéző állampolgárok biztonságban tudhatják gyermekeiket.

III. 2. Munkába állás helyben – Támogatás és lehetőségek

- Diákmunka Dabason

A fiatalok első kapcsolata a munka világával a - jellemzően nyári szünetekben végzett - diákmunka. Dabason minden évben a július-augusztusi időszakban nyílik lehetőség **Önkormányzati szervezésű diákmunka** végzésére. Általában a napközis táborokban vagy a városi strandon kapnak időszakos munkalehetőséget. **Évente** igény szerint **20-30 fő** érintett a programban. Ez jó alkalom arra, hogy jobban megismerjék a város intézményeit, és érdeklődési területüknek megfelelő **tapasztalatot szerezhessenek**, illetve megtapasztalják, milyen a munka világa, és rálássanak a munkáltatók elvárásaira.

- Az iskolát korán elhagyók munkakeresési támogatása

Általánosságban igaz a tény, miszerint a munkavállalás kezdete a modern időkben kitolódott 23-25 éves kor környékére, az első, esetleg második diploma megszerzését követő időszakra. A Dabasi Táncsics Mihály Gimnázium adatai szerint a diákok 70%-a folytatja tanulmányait érettségi után főiskolán, egyetemen – 30%-uk pedig az OKJ-s képzést választja. Az érettségit követő, azonnali munkába állás nem jellemző.

Azonban egy 2012-es jogszabályváltozásokból kifolyólag (**a tankötelesség korhatárának 18-ról 16-ra való leszállítása**) elsősorban a nehéz anyagi körülmények között élő, szociális problémákkal küzdő fiatalok esetében megfigyelhető az iskola korábbi elhagyása, a munkavállalás megkezdése. Dabas Város vonatkozásában a 18 év alatti *érintettek száma 100-110 fő* között van. Számukra nyújt segítséget a **foglalkoztatáspolitikai**, amely a **25 év alatti** korcsoporton belül **kiemelten kezeli** ezt a korosztályt.

Pest megyei viszonylatban várhatóan 2015 év július, augusztus hónapban induló **VEKOP** (Versenyképes Közép-Magyarország Program), és ezen belül az Ifjúsági Garancia Programnak (IG) is kiemelt csoportja lesz. A korcsoportba tartozók 70%-ban szakképzetlenek, így elsődleges feladatunk a szakmaszerzés elősegítése.

- A szakmai gyakornokok lehetőségei

A főiskolások és egyetemisták képzésének elengedhetetlen részét képezi a kötelező szakmai gyakorlat. Ez jó alkalmat kínál arra, hogy az ifjúságot szorosabb szálakkal fűzzük a városhoz: lehetőséget adjunk nekik képességük kibontakoztatására helyben, mellyel a közösséget építenék, a várost gyarapíthatnák, és megalapozhatják jövőjüket. **A dabasi óvodák és az Önkormányzat** is szívesen fogad és **rendszeresen alkalmaz gyakornokokat**. A város és a helyi vállalkozók között azonban jelenleg nincs megállapodás a pályakezdők és szakmai gyakornokok alkalmazásával kapcsolatban. Az együttműködési megállapodások kötése nagy szükség lenne, hiszen egy város jövőjét a fiatalsága jelenti: ha helyben nem, vagy csak nehezen találnak munkát, egy nagyobb városban fogják majd keresni, megteremtve ezzel annak a veszélyét, hogy a későbbiek során ott is telepedjenek le, és alapítsanak családot. Az érettségi előtt álló fiatalok a **közösségi szolgálat** kapcsán is bepillantást nyerhetnek a munka világába. **Önkormányzatunk a környék összes középiskolájával szerződésben áll, és rendszeresen lehetőséget biztosít az 50 óra megszerzésében.**

- A fiatal felnőttek álláskeresésének támogatása

A pályakezdők és munkanélküli fiatalok álláskeresését jelenleg a **Járási Munkaügyi Hivatal** segíti. A Hivatal évente többször szervez csoportos tájékoztatót, a rendelkezésre álló munkaerőigényekről és egyéb lehetőségekről, segítséget nyújt **önéletrajz írásában**, küldésében, álláskeresői tanácsadást, (egyedi) munkatanácsadást nyújt, csoportos **tanácsadást** szervez (június hónapban két csoportot terveznek dabasi helyszínen).

2015. február 25-én Dr. Czomba Sándor államtitkár bejelentette az **Ifjúsági Garancia Rendszer** indítását, a fiatalok bevonásának megkezdését. A Kormány az Ifjúság Garancia Rendszert tekinti a fiatalok foglalkoztatását elősegítő elsődleges eszköznek. A fiatalok munkanélküliségének csökkentése jelenleg az Európai Unió egyik leghangsúlyosabb célkitűzése, melyben az **Európai Unióval** kötött megállapodással a **Magyar Kormány** is partnerséget vállalt.

Az Ifjúság Garancia Rendszer lényege, hogy azon **15-25 év közötti fiatalok** számára, akik sem nem tanulnak, sem nem dolgoznak, 6 hónapon (illetve később 4 hónapon) belül valamilyen konkrét **lehetőséget** kell felajánlani az **elhelyezkedésre**, a munkatapasztalat szerzésre, vagy a **tanulásra**.

III. 3. Lakhatás és letelepedés

- Lakhatási viszonyok a városban

Budapest és az autópálya közelsége miatt a munkalehetőségek száma Dabason magasabb, mint más vidéki településeken. A fiatal párok, kisgyermekes családok szívesen választják otthonuknak városunkat.

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint Dabason 6557 lakás/lakott üdülő található, melyek 92%-a összkomfortos vagy komfortos, és csupán elenyésző hányada félkomfortos vagy komfort nélküli.

Ezekben az ingatlanokban összesen 4112 család lakik, és a 100 családra jutó gyermekek száma meghaladja a 110 főt.

A lakások és a lakott üdülők komfortossága

Komfortosság szintje	Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükséglakás	Összesen
Lakások/lakott üdülők száma	3 628	2 390	228	279	32	6 557

A háztartások és a családok főbb adatai

Kategória	Háztartások száma	Száz háztartásra jutó		Családok száma	Száz családra jutó családtag	Száz családra jutó	
		személy	foglalkoztatott			összes	15 évesnél fiatalabb
Lakosok száma	4 767	295	147	4 112	303	113	80

* 2011. évi népszámlálás adatai

- Első lakáshoz jutók támogatása

Dabas Város Önkormányzata 2014 májusában rendeletet alkotott a **városban letelepedni kívánó**, első lakásuk megvásárlása/megépítése előtt álló **fiatalok támogatására**.

A rendeletben foglaltak alapján azok a 40 év alatti kérelmezők, akik közül legalább az egyik állandó dabasi lakcímmel rendelkezik, továbbá akik egyikének sincs és nem is volt beköltözhető lakásra tulajdoni-, használati-, vagy bérleti joga, és ahol a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének az ötszörösét nem haladja meg, **egyszeri 100 000 – 300 000 Forint közötti vissza nem térítendő támogatásra jogosultak**.

PROGRAM

- Az ezen a területen dolgozó szervezetek, intézmények közötti hatékony és naprakész információ-áramoltatás kialakítása.
- Az oktatási intézményekben a pályaválasztás, tanácsadás folyamatos működtetése.
- A cégek, egyéni vállalkozások fokozottabb bevonása a pályaválasztási tanácsadásba.
- A helyben történő munkába állás megkönnyítése érdekében együttműködési megállapodás kötése a dabasi vállalkozásokkal szakmai gyakornokok fogadásáról.
- Fiatalok helyben lakásának segítése a szociális támogatások és a lakáshoz jutás esélyeinek bővítésével.

IV. ÉRDEKVÉDELEM, ÉRDEKKÉPVISELET

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy azok az embertársaink, akik az életük során valamilyen hátrányban szenvednek, lehetőséget kapjanak arra, hogy a közösség orvosolja, vagy legalább csökkentse hátrányukat.

Dabas Város Önkormányzata számára az esélyegyenlőség egy olyan értéknek számít, amelyet az Önkormányzat egész működése során folyamatosan érvényesít..

IV. 1. Helyi Esélyegyenlőségi Program (2013-2018)

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Dabas Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az Önkormányzat vállalta, hogy az elkészült és elfogadott **Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait,**¹ valamint az önkormányzati fenntartásban lévő intézmények működtetését. Vállalta továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozásakor a dabasi lakosság egészének helyzetét vizsgálták, azonban az Ifjúsági Konceptió szempontjából

- a **kisebbség,**
- a **gyermekek és fiatalok (különösen a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek), illetve**
- a **fogyatékkal élők** helyzete kiemelő

A Program a város honlapján, illetve a Városházán, az Ügyfélszolgálaton bárki számára hozzáférhető.

IV. 2. A képviselő-testület ifjúsággal kapcsolatos határozatai

Dabas Város Önkormányzatának képviselő testülete döntései során mindig szem előtt tartja az ifjúság érdekeit. Érdekeik képviseletére 2005-ben létrehozta a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzatot, mely immáron 10 éve működik.

Egyéb döntései:

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A Képviselő-testület 2005. január 31-i ülésén, a 8/2005. számú határozattal jóváhagyta Dabas Város Önkormányzatának Középtávú **Ifjúsági Bűnmegelőzési Konceptióját**, a 9/2005. számú határozattal elfogadta Dabas Város Önkormányzatának 2004. évben az ifjúsággal kapcsolatban végzett munkájáról készült beszámolóját.

A 2005. április 28-i ülésén, a 96/2005. számú határozat alapján az **Ifjúsági nagykövetek foglalkoztatása érdekében** a testület a 2005. évre **2.000.000 Ft-ot elkülönített** az általános tartalék terhére, majd szintén ezen az ülésen hozott 97/2005. számú határozat értelmében, a Képviselő-testület előzetes igényfelmérést végzett ifjúsági nagyköveti feladatok ellátására, Európai Unió és nem Európai Unió területén. A foglalkoztatás határozott időre (9-12 hó) munkaviszony keretében történt, melynek célja a Testvérvárosi kapcsolatok keretében Dabas város idegenforgalmi helyzetének javítása, gazdasági lehetőségeinek feltárása, kapcsolatok ápolása, hagyományok, nemzeti értékeink közvetítése.

2006. február 6-án a 16/2006. számú határozattal elfogadásra került a 2005. évi ifjúsági tevékenységről szóló beszámoló.

A 2007. április 25-i Képviselő-testületi ülésen megalkotta a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat választásáról szóló rendeletét, melyet azóta többször módosított. A 126/2007. számú határozat alapján, a 2007. évi **Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat képviselő** választásának napját 2007. május 25-re (péntekre) tűzték ki, majd a 127/2007. számú határozattal a 2007. évi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat választáshoz kapcsolódó jelöltállítást 2 körzetben (Sári, Alsó-, és Felsődabasi körzetekben) május 11-ig meghosszabbították.

A 2007. május 23-i ülésén a 140/2007. számú határozattal a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2006. évi átfogó értékelés került elfogadásra.

A 2008. április 29-i ülés alkalmával a 92/2008. számú határozattal támogatást nyert a kerékpározás népszerűsítése a többgyermekes családok körében **gyermekutánfutók vásárlásával**, melyre 600.000 Ft lett biztosítva az általános tartalék terhére. 16 kerékpár utánfutó került megvásárlásra és átadásra.

2009. március 2-án a 45/2009. számú határozat szerint, Dabas Város Gyermek és Ifjúsági Önkormányzatának **ifjúsági képviselő választását** a 9/2005. (III.29.) számú rendelet alapján, 2009. április 24-re tűzték ki.

2010. október 28-án a Képviselő-testület a 290/2010. számú határozatával a „Dabasi strandfürdő területén **IFJÚSÁGI SZÁLLÁSHELY kialakítása**” tárgyú közbeszerzési eljárást sikeresnek nyilvánította. Majd az ifjúsági szálláshely beruházás megvalósult, átadásra került.

2011. március 2-án a 36/2011-es határozattal a 2011. évi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat választásának napja 2011. április 15-re (péntek) lett kitűzve.

A 2011. május 26-i ülésen elfogadott 152/2011. számú határozat alapján a város oktatási-nevelési intézményei, valamint az önkormányzat által szervezett nyári tábor június 20-tól

július 1-ig (péntekenként) szervezett keretek között, **ingyen használhatták a Városi strandot.**

Szintén a május 26-i ülésen hozott 163/2011. számú határozattal a Képviselő-testület 2.538.000 Ft-ot biztosított Ifjúsági szálláshely építéséhez, bútortvásárlásra, fele-fele arányban a Vállalkozás fejlesztési keret és az általános tartalék terhére.

2012. évben döntött arról, hogy az általános iskolákat az Önkormányzat maga működteti, az egészségesebb gyermekétkeztetés érdekében átvette a városi konyha működtetését, mindezek szervezeti keretére létrehozta a Dabasi Intézményfenntartó Központ költségvetési szervet.

2013. április 10-én az 52/2013. számú határozat értelmében Dabas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a GYIÖK választást 2013. április 30. napjára tűzte ki.

A 2013. szeptember 12-i ülés alkalmával hozott 205/2013. számú határozattal a testület

- **900.000 Ft fejlesztési támogatást** nyújtott a **Sportcsarnok Kft.** részére a digitális átállás költségeire,
- **3.100.000 Ft** kifizetését engedélyezett a **cölöpjárda** építésére a Sportcsarnok Kft. részére számla ellenében
- **4.000.000 Ft** fedezete a **Játszóterek felülvizsgálata, karbantartása, új játékok beszerzése** keretre tervezett összeg.

2014.-ben a Képviselő-testület döntött a Dabasi **Táncsics Mihály Gimnázium új tornacsarnokának megépítéséhez szükséges önrész biztosításáról.**

2015. április 8-án a 37/2015. számú határozattal a Képviselő-testülete a 2015. évi Gyermekek és Ifjúsági Önkormányzat képviselő választásának napját 2015. április 24-re (péntek) tűzte ki.

A 2015. április 29-én hozott 76/2015-ös határozat értelmében Dabas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Szent **Jakab sétányon** elvégzett munkára **3.403.600 Ft-ot** különített el a fejlesztési tartalék terhére.

Szintén ezen az ülésen a 77/2015. számú határozattal Dabas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a **stranddal kapcsolatos egyéb eszközbeszerzésekre** elkülönített 1.206.500 Ft-ot (árnyékolók, külső öltözők, táblák, internet, parkoló, kölcsönző, vízmelegítő, értékmegőrző, stb.) a fejlesztési tartalék terhére, valamint a 78/2015-ös határozattal a Városi strand programjaira a Sportcsarnok Kft. részére 1.210.000 Ft-ot biztosított az általános tartalék terhére.

Önkormányzatunk pénzbeli és természetbeni juttatások rendszerével támogatja az arra rászoruló gyermekeket és családjukat.

Rendszeres Gyermekvédelmi Kedvezmény

Az 1997. évi XXXI. törvény 19.§. – 20/B. §. értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben az részesül, akinek a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a.) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének **140%-át (39.900,- Ft)**
- aa.) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- ab.) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos”
- b.) a gyermek családban nevelkedik, és az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének **130%-át (37.050,-).**

Az állam által biztosított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen túl az Önkormányzat saját költségvetéséből, az arra rászorulóknak méltányosságból rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt biztosít.

IV. 3. Sajátos nevelési igényű, ill. fogyatékkal élő ifjúság helyzete városi szinten

A 6 évesnél idősebb, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséről és ellátásáról 2006-tól az Igazgyöngy Általános Iskola gondoskodott. Megszűnte után a gyerekek integrálódtak az iskolákba, melyek erre nem voltak, nem is lehettek felkészülve. Az azóta eltelt években folyamatosan lépéseket tettek a helyzet javítása érdekében, azonban további fejlesztésre szorul a terület. Az SNI-s fiatalok helyzete intézményenként változó képet fest, ellátásukhoz általában utazó gyógypedagógusok vagy a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai nyújtanak segítséget.

A logopédiai ellátás a tervek szerint 2015 szeptemberétől lesz újra teljes Dabason. Az óvodákban jelenleg is megvalósul a szűrés és ellátás: 231 gyermekből 137 ellátott, 30 pedig ellátásra vár. Az iskolák esetében azonban jelenleg különbségek tapasztalhatóak.

A TSMT mozgásfejlesztéssel és más nevelési tanácsadással a 2014/2015-ös tanévben körülbelül 130 gyerekkel foglalkoznak ebben az évben (akiknek fele dabasi lakos), ennél azonban lényegesen több ellátásra lenne igény.

Az óvodai korai szenzomotoros szűrések és fejlesztések érdekében a szakember-képzés 1 év után leállt, mely jelentős nehézség a gyerekek sikeres iskolai bevétele szempontjából. Emellett a városban jelenleg nincs óvoda- és iskolapszichológia, melyekre nagy szükség lenne.

Városunkban minden közintézmény akadálymentesített.

- Az egyes oktatási intézmények szerepe

A sajátos nevelési igényű, és a fogyatékkal élő gyermekek támogatása intézményeinkben a következőképpen valósul meg:

1. sz. óvoda

A 2015 májusi adatok szerint az óvoda 169 növendéke közül 25 főnek van szüksége logopédiai ellátásra, és további 5 fő minősül sajátos nevelési igényűnek. Az ő ellátásuk a Szakszolgálaton keresztül megoldott.

2. sz. óvoda

A 2. számú óvoda nyilvántartása szerint a beíratott 250 gyermek közül öten sajátos nevelési igényűek. Az intézmény dolgozói kiemelt pedagógiai feladatuknak tekintik a társadalmi, gazdasági szempontból hátrányos helyzetű, a beilleszkedési-, magatartási- és tanulási zavarral küzdő és a sajátos nevelési igényű gyermekek segítségét.

Az egyénre szabott fejlődés biztosításához rendelkeznek fejlesztő- és logopédiai szobával, tornateremmel, orvosi szobával. A személyi feltételek tekintetében az SNI-s gyermekek szakszerű ellátását utazó gyógypedagógusok végzik helyben, míg a BTMS-s gyermekeket a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dabasi Tagintézményének konduktora az intézmény épületében fejleszti.

3. sz. óvoda

A 2014/2015-ös idejű nevelési évben az intézményben 6 SNI-s gyermek ellátásáról gondoskodnak. Közülük: 4 fő enyhe értelmi fogyatékos, 1 fő mozgásszervi fogyatékos, 1 fő autizmus spektrum zavarral küzd. Fejlesztésüket a szakértői véleményben előírt gyógypedagógus, oligofrén gyógypedagógus, logopédus, mozgásfejlesztő gyógypedagógus látja el.

Gyóni Géza Általános Iskola

Az intézményben a fogyatékkal élő gyermekek segítése érdekében a 2-8. évfolyamos tanulók számára az akadálymentesítés és lift használata biztosított. Az intézmény vállalja a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő diákok oktatását is ellátja.

Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola

Az iskolába jelenleg 12 SNI-s, és 27 BTM-s gyermek jár, akik fejlesztése érdekében 2015 márciusától főállású gyógypedagógust alkalmaznak.

A logopédiai szűrővizsgálatok minden év szeptemberében megtörténnek, biztosított a gyermekek ellátása is, azonban nem az iskola épületében.

Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

Utazó gyógypedagógus látja el az érzékszervi sérült (aliglátó) tanulót, illetve a beszéd fogyatékos tanulót. Az enyhe értelmi fogyatékosokat (3 fő), valamint az SNI problémákkal küzdőket az iskola gyógypedagógusa látja el. A BTM-es gyermekeket fejlesztő pedagógusok (2 fő) látják el.

Szent János Katolikus Általános Iskola

A tantestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A tantestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje a programban foglaltakat és

közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

Dabasi Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola és Kollégium

Az intézményben jelenleg 2 fő gyermekvédelmi szakemberek dolgozik, akik közül 1 fő ifjúsági védőnő, 1 fő pedig ifjúsági feladatokat ellátó pedagógus. A fogyatékkal élő gyermekek segítése érdekében az iskola adottságainak és feltételeinek figyelembevételével, biztosítani tudják a mozgáskorlátozottak számára a lift használatát.

Dabasi Táncsics Mihály Gimnázium

A gimnáziumban 1 fő gyermekvédelmi felelős dolgozik, aki számon tartja a kedvezményes juttatásokban (ingyen tankönyv, kedvezményes étkeztetés, szociális alapítványi támogatás) részesülő tanulókat, odafigyel a mulasztási adatok alakulására, tartja a kapcsolatot az „Együtt segítőszolgálattal” (gyermekjóléti szolgálattal); közreműködik a fegyelmi vétségek kivizsgálásában.

Továbbá 1 fő védőnő látja el a jogszabályban rögzített kötelező védőoltások, egészségügyi vizsgálatok megszervezését, lebonyolítását.

Fogyatékkal élő gyermekek segítésére az intézmény rendelkezik a megfelelő infrastruktúrával: akadálymentesített, a földszinten két mozgáskorlátozott mosdó került kialakításra, a laborban pedig a hallássérültek számára beépített indukciós hurok szolgálja a teljes értékű részvételt a tanórákon.

Együttműködés a társszervekkel, szülőkkel Az Együtt Segítőszolgálat kéthavonta jelzőrendszeri értekezletet szervez, melyen az intézmények rendszeresen képviseltetik magukat. A jelzések fontosságáról, és a pedagógusok jelzési kötelezettségéről tudhatnak meg többet.

Múzsák Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók ellátására szakosodott pedagógus nem dolgozik, azonban az intézmény az ő oktatásukat is ellátja, továbbá térítési díj-mentességet kaphat az a tanuló, aki rendelkezik a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 16. § (3) bekezdése szerint a hátrányos helyzetű, HH) a halmozottan hátrányos helyzetű HHH) testi, érzékszervi, középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos, továbbá az autista tanuló (SNI) részére kapott határozattal.

Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola dabasi tagintézménye

Tanítványaik számára egyenlő esélyt biztosítanak a nevelési-oktatási programokhoz való hozzáférés, az abban való részvétel, a vizsgákra való jelentkezés és a képzés sajátosságaiból fakadó művészi előadásokon való megjelenés során.

Mivel napjainkban egyre inkább szűkül a térítésmentes oktatás lehetősége, különösen a nem kötelező jellegű iskolákban, így megkülönböztetett figyelemmel kell munkálkodni a

szociálisan nehéz helyzetben lévő gyermekek tanulmányainak segítésében. Az intézményben elérhető támogatások formái a következők:

- erkölcsi támogatás, szereplésekhez, sikerélményhez juttatás,
- térítési díj mérséklése,
- anyagilag hátrányos helyzetű tanulóink a nyári táborozás alkalmával lehetőség szerint díjkedvezményben részesülhetnek,
- hangszerkölcsonzés.

- Reménysugár Fogytékosok Napközi Otthona

A fogyatékkal élő gyermekek, fiatalok és felnőttek ellátását kistérségi szinten a Reménysugár Fogytékosok Napközi Otthona végzi. Az intézmény székhelye Dabason van, továbbá telephellyel rendelkezik Inárcson is. Férőhelyeik 64 fő ellátásra alkalmasak. Jelenleg 44 fő fejlesztésével, segítésével foglalkoznak. Közülük 17 fő dabasi, és 2 fő tartozik a 6-18 éves korosztályba.

Az ellátottak fogyatékosági típus, minőség és életkor szerinti eloszlása igen széles körű a napközön belül. A kor szerinti eloszlás az intézmény által nyújtott szolgáltatások miatt is változatos. A Napközi Otthon **nappali ellátást** nyújt a kistérségben élő fogyatékos személyek számára. Az ellátás magában foglalja a szociális, egészségi, mentális szolgáltatásokat. Olyan foglalkozásokat szerveznek az ellátottaiknak, amelyek bővítik általános ismereteiket, felkészítik őket az önálló életvitel vezetésére, illetve kialakítanak vagy fenntartanak meglévő képességeket.

Az intézmény szolgáltatásai közé tartozik még a **szociális foglalkoztatás**. Ezen belül a munka-rehabilitáció és a fejlesztő felkészítés. Különböféle munkákat és munkafolyamatokat biztosítanak ellátottaik számára. Ezek alapján (oktató segítségével) állítanak elő vesszőből készült termékeket, művirágot készítenek, valamint a művirághoz tartozó műanyagtermékeket szedik darabokra, pet palackot zsugorítanak. Szezonális munkák is bővítik a végezhető munkák kínálatát, ilyenek a karácsonyi, illetve húsvéti vásárookra történő kézműves tárgyak készítése, fagyaltos dobozok matricázása vagy akár lapok fűzetté spirálozása.

Az intézmény célja a szociális foglalkoztatással, hogy megismertesse dolgozóikat a munka világával és az önállóbb életvezetés felé terelje őket, valamint, hogy biztosítsa számukra a nyílt munkaerőpiacra való kikerülési lehetőséget.

Egyéb szolgáltatásaik közé tartozik a **meleg étel** biztosítása, a szabadidős programok szervezése és lebonyolítása, szükség esetén az **egészségügyi alapellátás** megszervezése, **hivatalos ügyek intézése**nek a segítése, a **munkavégzés lehetőségeinek** megszervezése, életvitelre vonatkozó tanácsadás, **életvezetés segítése**, egyéni fejlesztő foglalkozások segítése, az intézménybe történő beszállítás, illetve hazaszállítás.

IV. 4. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek adatai 2015. április 1-jén

Sor-szám	Megnevezés	Jogosultak/üggyel érintettek száma (fő)	Ebből (b oszlop adott sorhoz tartozó adata):					
			0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	
	a	b	c	d	e	f	g	
01	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma *	568	40	99	281	114	34	
02	Ebből (01-ből): hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítása iránti kérelemmel érintett gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	249	14	29	122	76	8	
05	Megállapított hátrányos helyzetűek száma	197	14	23	97	58	5	
06	Ebből (05-ből): 1. szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége miatt 2. szülő(k), családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt 3. elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	142	14	17	63	45	3	
07		55	0	6	34	13	2	
08		0	0	0	0	0	0	
09	Ebből (02-ből) Megállapított halmozottan hátrányos helyzetűek száma**	52	0	6	25	18	3	
10	Ebből (09-ből): 1. szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő(k), családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt 2. szülő(k), családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt 3. szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	49	0	5	23	18	3	
11		3	0	1	2	0	0	
12		0	0	0	0	0	0	
		családok száma (db)						

- Gyermekjóléti szolgálat, családsegítő

A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez a gyermekvédelmi törvény értelmében. Ennek az alapvető gyermeki jognak az érvényesítéséhez Dabas Város Önkormányzata egyebek mellett gyermekjóléti szolgálatot működtet.

A gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családból kikerült gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a településen élő valamennyi gyermek helyzetére indirekt módon hatással van, a gyermekek egy csoportjának helyzetére pedig direkt módon is. A gyermekjóléti szolgáltatás látókörébe elsősorban a veszélyeztetett gyermekek kerülnek, ám a szolgáltatóval kapcsolatba kerülő gyermekek körét nem lehet csupán a problémákkal küzdőkre leszűkíteni. Prevenációs célzatú programjaikkal ugyanis a gyermekek sokkal szélesebb körének nyújt szolgáltatásokat.

A gyermekjóléti szolgálat ellátások teljesítésével (gondozással), ellátások közvetítésével (szolgáltatás) vagy szervező tevékenységgel (szervezés) látja el a feladatát.

A problémák típusai, ami miatt kapcsolatba kerültek a gyermekjóléti szolgálat a családokkal:

➤ Anyagi:	71
➤ Gyermeknevelési:	97
➤ Beilleszkedési nehézség:	44
➤ Magatartás zavar, teljesítmény zavar:	75
➤ Családi konfliktus:	19
➤ Életviteli problémák:	53
➤ Szülői elhanyagolás:	17
➤ Családon belüli bántalmazás:	7
➤ Fogyatékoság, retardáció:	1
➤ Szenvedélybetegség:	6

Megtett intézkedések:

➤ Információnyújtások száma:	507
➤ Segítőbeszélgetés:	1007
➤ Tanácsadás:	629

➤ Hivatalos ügyekben való közreműködés:	31
➤ Jogi tanácsadás:	15
➤ Pszichológiai tanácsadás:	32
➤ Elhelyezési értekezlet:	2
➤ Családlátogatás:	898
➤ Közvetítés más szolgáltatásba:	23
➤ Védelembe vételi tárgyaláson való részvétel:	9
➤ Esetkonferencia:	12
➤ Szakmaközi megbeszélés:	10
➤ Konfliktuskezelés:	43
➤ Alapellátás:	128
➤ Adománygyűjtés:	300
➤ Fejlesztőpedagógusi ellátás:	16

Prevenációs programok:

- Lépcső klub kamaszoknak,
- Csoportfoglalkozás a számítógép tudatos használatáról,
- Interaktív csoportfoglalkozások a tudatmódosító szerek káros hatásairól,
- Nyári játszóházak.

A szociális alapszolgáltatás célja segítséget nyújtani a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben, önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális szolgáltatásokat igénybe vevők általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, a betegek, és a fogyatékosok.

Az intézmény munkáját fejlesztőpedagógus, jogász és pszichológus tanácsadóként segíti.

Ezen kívül az **oktatási intézmények is segítik** a hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett tanulókat. **Nyilvántartják és figyelemmel kísérik őket**, hogy idejében észrevegyék a problémákat. Emellett **az osztályfőnöki órák keretein belül megismertetik a diákokat a gyermekjogokkal.**

A **művészeti iskolákban** kedvezményes, illetve **térítésmentes** oktatást és **hangszerkölszönzési lehetőséget** biztosítanak számukra.

A *Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola* diákjai 2014-ben részt vettek az Adni jó! (cipős doboz) gyűjtőakcióban, mellyel az ország más részein élő, hátrányos helyzetű gyermekeknek segítettek, és erősítették szociális érzékenységüket. Emellett 29 hátrányos helyzetű,

halmozottan hátrányos helyzetű tanulót **ajándékoztak meg** decemberben, az Együtt Segítőszolgálat közreműködésével. Szintén a Segítőszolgálattal közös támogató akciójuk a rászoruló gyermekek **nyári étkeztetése**. A 2013/2014 tanévben 28 gyermeket, azaz 16 hátrányos helyzetű családot javasoltak támogatásra. Ezen kívül az arra rászorulókat a **tankönyvtámogatásban** és étkezési támogatásban részesülnek.

- Nyári étkeztetés, napközis táboroztatás

Nyári étkeztetés:

A hátrányos helyzetben élő gyermekek étkeztetése szempontjából a nyári időszak kritikusnak számít, ezért az önkormányzat részükre **ingyenes étkeztetést** biztosít. 2015-ben 158 fő kapta meg a támogatást, akiket az iskolák gyermekvédelmi felelősei, a gyámügyi ügyintéző és a gyermekjóléti szolgálat munkatársainak javaslata alapján választottak ki. A programban az **általános és középiskolás diákok** vehetnek részt, a kisebbeket az egész nyáron nyitva tartó óvodák ellátása várja.

Nyári táboroztatás

Dabas Város Önkormányzata az ingyenes nyári étkeztetést kiegészítendő, évente pályázatot hirdet nyári napközis táboroztatásra, a **6-12 éves** gyermekek részére. Néhány táborban a **napközis felügyelet** mellett lehetőség van **játszóház, informatika, angol és sportfoglalkozások** igénybevételére.

A 2015-ös esztendőben a program mindkét hetére 6 pályázó, és összesen 283 gyermek jelentkezett. A tábor szervező pedagógusok napi 10 ezer forint megbízási díjat és étkezést kapnak. Munkájukat **közösségi szolgálatot teljesítő diákok segítik** a Dabasi Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskolából és a Dabasi Táncsics Mihály Gimnáziumból.

Az intézményeknek, egyesületeknek, egyházaknak, vállalkozóknak meghirdetett táborra folyamatban van a jelentkezés, eddig nyolc szervezet pályázott.

IV. 5. Nemzetiségek, kisebbség helyzete, programjai Dabason

Dabas városában magas számban élnek különböző nemzetiségű emberek egymással békességben, vallásuk szabad gyakorlása, kultúrájuk megőrzése mellett. Legnagyobb számban a szlovák és a cigány nemzetiségek képviseltetik magukat, akik önálló Nemzetiségi Önkormányzatokat tartanak fenn, ezáltal biztosítva az esélyegyenlőség teljes érvényesülését és autonómiájuk gyakorlását. A gyermekek számára nemzetiségük nyelvének elsajátítása biztosított, néptáncaikat-hagyományaikat kicsi koruktól gyakorolhatják.

A népesség nemzetiségi hovatartozás szerinti megoszlása Dabason (fő)

Nemzeti-ségek	Lakosok száma (fő)
magyar	14 578
szlovák	1 157
cigány	334
német	114
román	86
ukrán	21
horvát	11
szerb	11
szlovén	7
bolgár	5
örmény	5
lengyel	4
Hazai nemzetiség együtt	1 757
arab	7
orosz	13
egyéb	107

- Dabas Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata, Dabasi Roma Tanoda Program

Dabas Város roma lakosságának érdekeit Dabas Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata képviseli és érvényesíti, amely a Pest Megyei Romák Regionális Jogvédő és Foglalkoztatási Alapítvánnyal, együttműködés keretén belül már **12 éve** tevékenykedik, irányítja-szervezi a roma gyermek-és ifjúsági programjait, rendezvényeit. A városban **260 roma gyermek** él.

A Nemzetiségi Önkormányzat

- Az ifjúságvédelem, gyermekvédelem, ifjúsági érdekvédelem,
- Iskolán kívüli felzárkóztató képzések (Roma Tanoda), valamint
- A roma nyelvoktatás és roma identitás,
- Hagyományápolás (roma táncoktatás), hagyományörzés célok megvalósításáért felel.

A dabasi romák **70%-a rumungló** (magyar anyanyelvű cigány), ezért folyamatos igény merül fel főleg a gyerekek körében, hogy **megtanulják a lovári cigány nyelvet**. Kialakult kapcsolatukban Choli Daróczi József, lovári író-költő-műfordítóval, aki tart a gyerekek és a felnőttek részére is tart lovári nyelvoktatást, illetve az ehhez kapcsolódó hagyományokkal, mesékkel, történetekkel és anekdotákkal színesíti előadásait.

Egyik fő feladatuk volt, hogy az iskolai oktatást és a továbbtanulás lehetőségét megnövelve biztosítsák az iskoláskorúak körében a megfelelő szintű tanulási lehetőséget, ezzel növelve és lehetővé téve a továbbtanulást is. Az iskoláskorúak részére 2 alkalommal biztosítottak **Tanodai képzéseket pályázati támogatásból**. Önkormányzatuk minden évben a **helyi média bevonásával műsort készít a kiemelkedő tanulmányokat folytatók**, illetve továbbtanulásra jelentkezők körében, kiket **oklevéllel és pénzjutalommal** motiválnak. A Tanodai képzésekkel, illetve a díjazásainkkal **elérték, hogy a gyerekek a 8. osztályt 100%-ban elvégzik**, ezen kívül a továbbtanulni szándékozók arányát **99%-ra tudták növelni** az előző évek 50-60%-os arányával szemben.

Jelenleg a **Kormány által** megvalósításra kerülő **Országos Tanodai Hálózat** kiépítésében, illetve megszervezésében vesznek részt, mellyel folyamatosan biztosítani tudják majd Tanodai képzéseiket.

A **hagyományápolás terén** a környező településekről kiemelkedőbben foglalkoznak a gyerekek **cigány tánc oktatásával**, amely során 1 db 12 fős **tánccsoportot** annyira megtudtak tanítani a cigány táncra, hogy **2 éven keresztül megnyerték a Dabasi Talentumok versenyt**, az országos versenyeken *mindig dobogós helyen* szerepeltek, de a *térségi*, illetve a *megyei versenyeken is minden esetben elhozták az 1. helyezést*. A tánccsoport tagjait továbbtanulásuk miatt továbbadták a felsőbb oktatási intézmények részére. Jelenleg új tánccsoport kialakítása valósult meg, akik a Ráckevei Térségi Tehetségkutató versenyen elhozták az *1. helyezést, párosban szintén az 1. helyezést, egyéni lány kategóriában 1. helyezést, fiú egyéniben a 3. helyezést érték el*. A versenyen a zsűri tagjai között jelen volt a **Budapest Tv zenés tv show-jának** a műsorvezetője, aki nagy szeretettel hívta meg a tánccsoportot a műsorába, ahol 2 órán át a "Dabasi Roma Csillagok" kísérték az éneklő cigány művészeket, nagy sikert aratva. Számos meghívást kapnak, többek között a Dunaegyházi Települési Önkormányzattól, illetve a helyi roma önkormányzattól kaptunk **felkérést** a Város "Csipetke Napján" való fellépésre. Július 14-én *Bács-Kiskun megyei Roma Gálára* kaptak felkérést, mely egy roma hagyományörző kulturális rendezvény.

A városi önkormányzat a fellépőruhák kapcsán támogatja a tánccsoportot, de ahhoz, hogy igazi hagyományörző cigány népviseleti ruhákat tudjanak venni, sokkal nagyobb anyagi támogatásra lenne szükségük. A táncoktatás helyszíne sem teljes mértékben megoldott. Jelenleg a Roma Nemzetiségi Önkormányzat vezetőjének otthonában működik az oktatás. Céljaik közt szerepel ezen problémák kiküszöbölése.

Az **oktatási intézményeinkkel**, ahol a roma gyermekek tanulnak **rendszeres kapcsolatuk** van és figyelemmel kísérik a gyermekek tanulmányi előmenetelét. Az óvodákkal is rendszeres a kapcsolatuk, és a Sári óvodát 50.000 Ft-tal támogatták a játszótér kialakításában. Az intézmények vezetői minden esetben tájékoztatást adnak a problémás gyerekekkel kapcsolatban, és az ünnepi rendezvényeikre is meghívják a nemzetiségi önkormányzat tagjait.

A **rendőrség vezetőivel is folyamatos a kapcsolatuk** és ifjúságvédelem területén is együttműködnek, az önkormányzatuk biztosítani tudja a szabálysértést elkövetők részére a közhasznú munkavégzés lehetőségét is. A még hatékonyabb érdekvédelem kiteljesítésére az önkormányzat elnökét beválasztották a Járási Bíróság ülnökei körébe.

A **sport területén** működik, illetve most kerül kibővítésre **egy ifjúsági focicsapat**. A labdarúgó csapat megszervezésére és támogatására a város önkormányzat sportbizottságával már történt egyeztető megbeszélés, ahol a bizottság tagjai támogatásukról biztosították a nemzetiségi önkormányzat tagjait.

A Nemzetiségi Önkormányzat és az Alapítvány **10 éve minden évben** tudják biztosítani a gyermekek részére 5 napos táboroztatást. Az elmúlt években Balatonon és Velencei tónál üdültették a gyerekeket. Az idén is **30 fő részére** tudjuk biztosítani az **1 hetes üdültetést**.

A gyermek-táboroztatásnál évek óta jelentkező problémáink, hogy a szülők nem engedik el a gyerekeket csak úgy, ha részükre is biztosítjuk a táborozás lehetőségét. Ez nagyon nagy szervezést igényel, mivel kevés olyan hely van, ahol egyszerre 80-100 fő között tudnak táboroztatási lehetőséget biztosítani részükre.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden pályázati lehetőséget igénybe vesz, hogy ezzel is ki tudja egészíteni költségvetését.

A Szent János Általános Iskola egy **pályázat** révén a 2014/2015-ös tanévben, a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal együttműködve kétszer is szervezett **iskolai szintű kirándulást**, melynek során a diákok egy kalandparkba és a felsőlajosi Magán Zoo állatkertbe látogattak el.

- Sári-Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat

Dabas területén Mária Terézia ideje óta élnek szlovákok, akiket a térség gyéren lakottsága, ám jól megművelhetősége miatt telepítettek be. A szlovák közösség napjainkban 1157 tagot számlál, melynek kb. 30%-át teszik ki a gyermekek és fiatalok. A közösség őrzi hagyományait, nyelvét és kultúráját, illetve saját nemzetiségi önkormányzattal rendelkezik.

A nemzetiségi önkormányzat főbb feladatai:

- Kisebbségi érdekvédelem,
- Kapcsolatteremtés és tapasztalatcsere más települési kisebbségi önkormányzatokkal
- Kapcsolattartás a helyi önkormányzattal, a település szlovák nemzetiségi oktatási intézményeivel, a Dabas-Sári Szlovákok Egyesületével,
- Kulturális élet fejlesztése, rendezvények szervezése, támogatása,
- Szlovák nyelvű képzés ösztönzése, a nyelv megőrzése és fejlesztése céljából,
- Szlovák kultúra fejlesztése
- Szlovák hagyományok és szokások ápolása, őrzése.

A dabasi szlovák gyerekek óvodás koruktól tanulják ősük nyelvét: a Napsugár és Szivárvány óvodákban, a Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában és a Szent János Katolikus Általános Iskolában is folyik **szlovák nyelvoktatás**, melyet Dabas 1999-ben létrejött beszercebányai testvérvárosi kapcsolata is támogat.

A szlovák közösséget az összetartás, a hagyományok lelkes ápolása jellemzi, melyek köré színes programokat szerveznek, amikbe már kis koruktól kezdve bevonják a gyerekeket is. A fiatalok **hagyományőrző csoportok** tagjai lehetnek (Fialecska citera csoport, kis Borovenka néptáncscsoport) és népviseletbe öltözve rendszeresen fellépnek a helyi rendezvényeken.

Rendezvényeiket a szabadidő hasznos eltöltésére, és a közösség összetartására létrejött a **Sári Községi Házban**, a **Sári Szlovák Udvarban**, illetve a **Sári Rétesházban** tartják.

Számtalan programjuk közül nemzetiségükből fakadóan kiemelkedő

- A **Kyselica téltemető rendezvényen** kicsik és felnőttek népviseletbe öltözve mennek a közeli patakhoz, ahol meggyújtják, majd vízbe dobják a kiske babát.

- **Sári napok**
- **Rétesház:** „Régen volt, hogy is volt?” hagyományőrző program a gyermekeknek.
- A Sári Községi Házban minden évben van **szlovák nyelvű, amatőr színjátszó előadás**, ami egyszerű, érthető szövegezése révén a legkisebbeknek is élményt tud nyújtani.

IV. 6. Civil kezdeményezések, civil szervezetek

- A Dabas és Térsége Látássérültjeinek Egyesülete a Vakok és Gyengén látók Közép-magyarországi Regionális Egyesület

Feladatuk a térség vak és gyengén látó lakosait felkeresni, **érdekeit képviselni**, érvényesíteni, **rehabilitációjukat** segíteni, életüket segédeszközökkel könnyíteni, képezni és a munkaerő piacra integrálni őket.

Az idősebbeknek klubnapokat, **szabadidős programokat**, kirándulásokat szerveznek, a fiatalokat pedig segítik **tanulmányaik elvégzésében**, egy szakma elsajátításában (pl. kefekötő, szőnyegszövő stb.), melyhez Péntek Lajos és alapítványa anyagi támogatást is nyújt.

Jelenleg 3 fő, 10 éven aluli gyermeknek segítenek a **vakok óvodájába** bejutni, és **utazó látásfejlesztő pedagógus** segítségét igénybe venni, hogy elsajátítsák a normál élet nehezebben megvalósítható részeit, így általános iskolába már **integrált osztályba** járhatnak.

A fiatal felnőttek közül sokan egyetemen, főiskolán tanulnak Budapesten. A legtöbb **képzés** is ott folyik, amiket alapítványok működtetnek (pl.: informatika a látássérülteknek, VERCS, Vakok elemi rehabilitációs csoportja, stb.).

Dabason Braille-oktatás, informatikai oktatás, közlekedéstanítás folyik. Itt a többi településhez képest jobb az akadálymentesítés, pl. vezetősávok kialakítása, Braille feliratok.

A fiatalok számára **segítséget** nyújtanak **az ideális munkahely megtalálásában**, ahol vagy nem indulnak hátránnyal eltérő képességeik miatt (pl. telefonkezelő), vagy csökkent látóképességük miatt kiélesedett érzékeiket kamatoztathatják (pl. masször).

Az egyesület **segédeszköz-pályázatok** útján segít hozzájutni speciális szemüveghez, nagyító berendezésekhez, informatikai eszközökhöz, pl. JAWS (felolvasó program), melyek megkönnyítik a gyengénlátók mindennapjait és segítik őket munkájuk során, előremozdítva ezzel az esélyegyenlőség megvalósulását.

Tevékenységükkel nemcsak a látássérültek életére vannak hatással, hanem a külső környezetet, **a látó emberek szemléletét is formálják**. Óvodákban, iskolákban, intézményekben tartanak érzékenyítő programokat, amelyekkel megmutatják: a vak emberek is megállják helyüket az élet szinte minden területén, ha lehetőséget kapnak rá.

Szeretnék megértetni, hogy nélkülözhetetlen számukra a további **akadálymentesítés** és az

eszköz-beszerzések támogatása, azonban a látó emberek **megértésénél** semmire nincs nagyobb szükségük.

IV. 7. A diákok önálló érdekképviselői szervei

Fontos, hogy figyelmünket a gyermekek felé fordítsuk: segítséget nyújtsunk számukra jogaik érvényesítésében, képességeik kibontakoztatásában, ötleteik megvalósításában. A hangsúly azonban a segítségen van: A fiataloknak nem arra van szükségük, hogy mások képviseljék érdekeiket, vagy hogy mások oldják meg helyettük a problémáikat, sokkal inkább arra, hogy eszközöket kapjanak erre, hogy önszerveződési lehetőségek birtokába jussanak, és ezzel élni is tudjanak. Ezért jöttek létre iskolai szinten a Diákönkormányzatok, városi szinten pedig a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat.

- Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat

A dabasi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat **2005-ben önkormányzati kezdeményezésre jött létre**, azzal a nem titkolt céllal, hogy a településen élő gyermekeknek, fiataloknak, **hivatalos keretek közötti képviseletet, érdekvédelmi szervezetet biztosítson, amely segíti** a városi oktatási intézmények közötti **információáramlást**, közös szabadidős és tanulmányi programokat szervez, **megismerteti a diáksággal jogait** és elősegíti azok érvényesülését.

A GYIÖK-választások menete

A GYIÖK tagjai a helyi általános és középiskolákból kerülnek be a testületbe, titkos választás útján. A szavazást megelőzi a jelöltállítás, a 8 legtöbb ajánló aláírást gyűjtő diákok kerülnek fel szavazólapra, az iskolai jelöltek csak az adott iskolában tanulók ajánlhatják képviselőjelöltnek, viszont azok a városi képviselő-jelöltek, akik tanulmányaikat nem a városban folytatják, csak olyan fiataloktól gyűjthetnek ajánló aláírásokat, akik szintén nem dabasi oktatási intézményben tanulnak, vagy már dolgoznak. A GYIÖK új választási szabályzatának értelmében **minden 15 és 22 éves városi fiatal választó és választható** az ifjúsági önkormányzati választások alkalmával. Az ajánlóívek leadási határideje az átvételtől számított 14. napra esik, amit Dabas Város Önkormányzatának Kabinetirodáján vesznek át. Az ajánlóívek leadása után a jegyző és az ifjúsági referens ellenőrzi és hitelesíti az ajánló aláírásokat, majd ezt követően kihirdetik a képviselőjelöltek névsorát. A kihirdetést követően 2 hét áll a jelöltek rendelkezésére, hogy kampánytevékenységet folytassanak. **A kampányhoz az önkormányzat igyekszik minden segítséget megadni, hiszen a TV, a rádió, a városi honlap és a Dabasi Újság is bemutatkozási lehetőséget biztosít a jelöltek számára.** A kihirdetés követő 14. nap a választás napja, melyet a két helyi középiskolában rendeznek meg, általában 10-14 óráig, valamint az önkormányzat épületében szavazhatnak a városi képviselőjelöltekre a fiatalok, 10-18 óráig. A választáson 4-4 képviselő kerülhet be a középiskolákból, a városi jelöltek közül 3 jelöltnek van lehetősége arra, hogy mandátumot szerezzen, az általános iskolák képviseletét pedig a mindenkor DÖK elnökök látják el. A

választás eredményét a Szavazatszámoló Bizottság állapítja meg, majd – amennyiben fellebbezés nem érkezik az eredményt illetően – a város jegyzője kihirdeti a végeredményt, megállapítja a választás törvényességét. A választást követő 30 napon belül kell kiírni a GYIÖK alakuló ülését, melynek keretein belül a város jegyzője beszámol a választás eredményeiről, a megválasztott képviselők átveszik megbízóleveleiket, és a város polgármestere előtt pedig esküt tesznek. Az alakuló ülésen kell megválasztani az ifjúsági polgármestert, melyre az ifjúsági képviselők jelölhetik az általuk alkalmasnak talált személyt. A jelölés(ek) után a képviselők titkos szavazáson döntenek az ifjúsági polgármester személyéről. Az a képviselő lehet ifjúsági polgármester, aki megszerzi a voksok többségét.

Az ifjúsági polgármester feladata és hatásköre:

- Személyéről az ifjúsági képviselő-testület dönt, a választás a GYIÖK alakuló ülésén történik.
- Megbízatása határozott időre, 2 évre szól.
- Évente beszámolót készít az addigi munkáról, melyet a testületi ülésen ismertet az ifjúsági képviselőkkel.
- Szívügyének tekinti a város fiataljainak az ügyét.
- Részt vesz Dabas Város képviselő-testületének ülésein, illetve azon bizottsági üléseken, melyek Dabas város fiataljait érintik, itt véleményezési, javaslattevési joggal rendelkezik, szavazati joggal nem.
- Az ifjúsági polgármester irányítja, összehangolja a GYIÖK munkáját és képviseli azt.
- Városi rendezvényeken, ünnepélyeken, méltó módon képviseli a város fiatalságát.
- Segíti az ifjúsági képviselők munkáját, összehívja és vezeti a képviselő-testület üléseit.
- Képviseli a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzatot, aláírási joggal rendelkezik.
- A képviselő-testület üléseiről készült jegyzőkönyvet az ifjúsági alpolgármesterrel aláírja.
- Biztosítja a demokratikus helyi hatalomgyakorlást, a közakarat érvényesülését.
- Nyilatkozik a sajtónak.

Az ifjúsági polgármester megválasztása után következik az alpolgármester(ek) megválasztása, akiknek személyéről az ifjúsági polgármester tesz javaslatot, ezután kerül sor az alpolgármesterek személyét érintő szavazásra, melyről szótöbbséggel, vagy kézfelemeléssel szavaznak a képviselők.

Az általános hatáskörű ifjúsági alpolgármester akadályoztatása esetén teljes jogkörben helyettesíti az ifjúsági polgármestert. A megválasztott ifjúsági alpolgármester/ek tevékenységi területét, munkafeladatát a polgármester határozza meg. Az ifjúsági polgármester bármely tag kérelmére gondoskodik a GYIÖK irataiba való betekintésről, a betekintési kérelem beadásától számított 5 munkanapon belül.

Az ifjúsági képviselők kötelezettségei:

- Segítik a vezetőség munkáját
- Szervezik a GYIÖK feladatait
- Aktívan részt vesznek a városi programokon, rendezvények lebonyolításában, megrendezésében
- Kötelesek megjelenni a GYIÖK üléseken
- Kötelesek részt venni a testület munkájában
- Kapcsolatot tartanak a város fiataljaival
- Kötelesek előzetesen bejelenteni, ha az ülésen valamilyen okból kifolyólag nem tudnak megjelenni
- Olyan magatartást kell tanúsítaniuk, amely méltóvá teszi őket közeleti tevékenységre
- Felkérés alapján részvétel a testületi ülések előkészítésében

Az alakuló ülés napirendi pontjai közé tartozik a **Szervezeti és Működési Szabályzat** elfogadása, mely azt tartalmazza, milyen keretek között fog dolgozni az újonnan megalakult testület az elkövetkezendő két év során. Az ifjúsági képviselői mandátum 2 évre szól. A GYIÖK minősített többséggel határozhat a feladat- és hatáskörébe tartozó ügyekben, melyek a következők:

- Az ifjúsági polgármester és alpolgármester/ek 2 évre történő megválasztása, illetve újraválasztása
- Az ifjúsági polgármester és az ifjúsági alpolgármester/ek éves beszámolójának elfogadása
- A teljes szervezetet érintő döntés meghozatala
- Önmaga feloszlatása és új választás kiírása
- Éves munkaterv elfogadása
- Éves költségvetés és beszámoló elfogadása
- Egyéb kérdésekben egyszerű többséggel dönt, melyhez a jelenlévő ifjúsági képviselők több mint felének azonos szavazata szükséges

Megilleti még az ifjúsággal foglalkozó bizottsági üléseken javaslattételi jog, valamint a „nagy” képviselő–testületi üléseken véleményezési jog az ifjúsági polgármesteren keresztül.

Az ifjúsági képviselő–testület alakuló- és rendes ülést tart Az ifjúsági képviselő–testület üléseit az ifjúsági polgármester, akadályoztatása esetén az általános feladatkörű ifjúsági alpolgármester hívja össze. Az ifjúsági képviselő–testület évenként legalább 4 ülés tart, ülései nyilvánosak. Az ifjúsági képviselő–testület ülését adott évi rendes ülésének számát és témáját az ifjúsági képviselő–testület által elfogadott éves munkaterv tartalmazhatja.

Az ifjúsági képviselő–testület összehívásának rendje

Az ifjúsági képviselő–testület tagjait az ülés helyének és napjának, kezdési időpontjának, a napirend tárgyának és előadójának, az ülés összehívójának megjelölését tartalmazó meghívóval kell összehívni. A rendes ülésre szóló meghívót az ifjúsági képviselő–testület ülésének napját legalább 5 nappal megelőzően ki kell kézbesíteni. A meghívóval együtt kell kikézbesíteni az írásos előterjesztéseket is.

Az ifjúsági Képviselő-testületi ülésre meg kell hívni:

- képviselőket
- ifjúsági alpolgármestert/eket
- ifjúsági polgármestert
- jegyzőt
- az érintett önszerveződő közösségek képviselőit
- a Dabas Város Polgármesterét, és a „nagy” képviselő-testület tagjait

Ha a képviselők 50+1%-a nincs jelen az ülésen, akkor a testület határozatképtelen. A határozatképtelen ifjúsági képviselő-testületi ülést 8 napon belül, ugyanazon napirendek megtárgyalására újra össze kell hívni. Az ifjúsági képviselő-testület rendes ülésének (ülésnapjának) napirendjére az ifjúsági polgármester tesz javaslatot, amelynek alapján a napirendet a képviselő-testület állapítja meg. A napirend elfogadásáról a testület egyszerű szótöbbséggel, határozathozatal nélkül dönt. Az ifjúsági képviselő-testület a napirend megvitatása után határozatot hoz. Az ifjúsági polgármester a napirendi pont során előterjesztett és a vitában elhangzott konkrét határozati javaslatokat egyenként bocsátja szavazásra. Előbb a módosító, kiegészítő indítványokról, majd az egész határozati javaslatról dönt az ifjúsági képviselő-testület. A szavazás nyílt és kézfelemeléssel történik. A szavazatok összeszámlálásáról az ülés elnöke gondoskodik. Ha a szavazás eredményét illetően kétség merül fel, vagy valamelyik képviselő kéri, az ifjúsági polgármester köteles a szavazást megismételtetni.

Az ülésekről hangfelvétel és jegyzőkönyv készül, melynek tartalmaznia kell:

- az ülés helyét, időpontját, jellegét
- a megjelent ifjúsági képviselők nevét
- az ülésre, illetve az egyes pontok tárgyalásához meghívottak nevét,
- az ülés megnyitásának idejét
- a napirend előtti felszólalásokat és azok lényegét
- az elfogadott napirendeket
- napirendi pontonként a napirend tárgyát, az előadók nevét, a felszólalók nevét, a kérdések, szóbeli előterjesztések, illetve hozzászólás lényegét
- a szóban előterjesztett határozati javaslatokat,
- a határozathozatal módját
- a határozatok szövegét, feltüntetve a szavazás eredményét
- szükség esetén az ifjúsági polgármester intézkedéseit,
- a képviselő-testület ülésén történt fontosabb eseményeket
- az ülés bezárásának idejét
- kérésre szó szerinti szöveget a hanganyagról

A jegyzőkönyv eredeti példányának mellékleteit képezik:

- a) a meghívó
- b) írásos előterjesztések

- c) jelenléti ív
- d) titkos szavazási jegyzőkönyv egy példánya

Az ülések jegyzőkönyvét és hanganyagát 5 évig kell megőrizni.

A munkatervet minden évben hónapra lebontva köteles a képviselő–testület összeállítani és elfogadni. A munkatervben olyan programok és rendezvények szerepelnek, melyek főként fiatalokat érintik, illetve a városi rendezvények, ahol a GYIÖK a fiatalok bevonásával részt szokott venni. A munkaterv már évek óta tartalmazza a **Fiatalok Éjszakája** elnevezésű programot, ahol a város fiataljai kulturált, alkohol- és füstmentes környezetben szórakozhatnak, sportolhatnak, kreatív foglalkozásokon, kortársoktatáson, különböző előadásokon vehetnek részt, hallgathatják meg azokat. A Fiatalok Éjszakáját a dabasi GYIÖK az utóbbi években **évente 2 alkalommal** rendezte meg, melynek során egyrészt saját forrásból gazdálkodott, másrészt élt a pályázat adta lehetőségekkel, így sportolási és szórakozási eszközökön kívül anyagi támogatásra is szert tett a rendezvény megvalósításának céljára.

A GYIÖK költségvetése

A GYIÖK tervezett költségvetéssel rendelkezik, melyet a városi önkormányzat minden évben **biztosít**. Költségvetésük a város költségvetésének részét képeik. A GYIÖK a Képviselő–testület jóváhagyása után dönthet annak felhasználásáról. A költségvetésben tervezett, szükséges kiadások teljesítéséről a Polgármesteri Hivatal gondoskodik. Minden évben köteles a beszámolót a GYIÖK képviselő–testülete és a felnőtt Képviselő–testület elé terjeszteni.

Az elmúlt években 800.000 forintból gazdálkodó ifjúsági önkormányzat nagyban tudta növelni a rendelkezésre álló összegkeretét, mivel **minden olyan pályázati forrást és lehetőséget megragadott mely a fiatalság témaköréhez kapcsolódott**. Szinte minden évben pályázatot nyújt be a LEADER Program, a Darányi Ignác Terv pályázati alaphoz.

A GYIÖK az iskolákkal a képviselőknél, illetve a diákok munkáját segítő pedagógusokon keresztül tartja a kapcsolatot. **Az ifjúsági önkormányzat 10 éves fennállása alatt már számos szervezettel működött együtt**. Többek között ilyen a Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, de együttműködött és szervezett programokat az ifjúságsegítő tanárokkal, a Rendőrkapitánysággal, a Katasztrófavédelem helyi szervezeteivel, a Vöröskereszttel, az S.O.S. Egyesülettel, valamint kábítószer-prevenációs szervezetekkel. A GYIÖK minden fontosabb döntéséről, programjáról folyamatos tájékoztatást ad a város közösségének részére a helyi média – TV, rádió, újság, honlap – segítségével. A vezetőség és az ifjúsági képviselők segítik más diákönkormányzat megalakulását, illetve működését. Az ifjúsági képviselők városi, illetve kistérségi szinten lehetőségeikhez képest szervezik, segítik a diákéletet.

A szervezet a **drogprevenció** kérdéskörét kiemelten kezeli, a fiatalok tájékoztatására évente szervez **előadásokat**. Városunkban többször járt már **dr. Kreiner József alezredes**, de tartott már előadást **dr. Zacher Gábor toxikológus** is. Az előadások célja a megelőzés és figyelemfelhívás, hiszen tapasztalataink szerint a fiatalok abban az esetben nyúlnak kábítószerhez, ha nincsenek tisztában a drogok és tudatmódosító szerek rövid és hosszú távú

következményeivel, veszélyeivel. Ennek megakadályozásaképpen a GYIÖK az idei évben is megszervezi a kortársoktató képzést, valamint a drogmegelőző előadásokat.

- A város diákönkormányzatai

A város minden általános- és középiskolájában működik diákönkormányzat, ahol a tanulók képviselhetik érdekeiket, véleményt nyilváníthatnak az iskola életét érintő kérdésekben, és programokat szervezhetnek a diákság számára.

A diákönkormányzatok további feladatai az egyes intézményekben:

Szent János Katolikus Általános Iskola

- A tanulók életét meghatározó eseményeknél a diákok álláspontjának képviselete
- A tanév folyamán folyamatos papír – és PET palackgyűjtést szervezése (sok esetben karitatív céllal)
- A demokrácia gyakorlati alkalmazása: évente 3-4 közgyűlés megtartása, a tanulók szándékainak, véleményének figyelembe vétele
- Önálló DÖK nap szervezése, melynek programját a DÖK tagok állítják össze (pl. sportnap, ügyességi versenyek, zsibvásár, tudományos előadások, jutalmak, stb.)

Gyóni Géza Általános Iskola

- Környezetvédelmi hét: a papírgyűjtés megszervezése és lebonyolítása
- Iskolarádió működtetése
- A diákok kezdeményezésére: tavaszi sportdélután megszervezése

Dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola

- Föld napja programban aktív részvétel, tisztasági hét szervezése
- Osztályok dekorálása, növények gondozása, szemétszedés
- Segédkezés a Szülők Bálja program megszervezésében

Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

- Szelektív hulladékgyűjtés, papírgyűjtés megszervezése
- Színházlátogatások, farsangi bál szervezése
- Aktív részvétel a Rákóczi Hét programjaiban

Dabasi Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola

- TESZEDD! Program,
- KZS projektnap,
- Plakátverseny és öko vetélkedő szervezése a jeles napok (pl. Föld napja) alkalmából
- Működésüket az iskola állandó terem biztosításával támogatja.

Dabasi Táncsics Mihály Gimnázium

- Iskolai nyílt nap megszervezése, lebonyolítása
- A rendezvényeken büfé üzemeltetése
- Segítség a jótékonysági bál megszervezésében.

PROGRAM

- Az ifjúsági koncepció fontos célja, hogy a fiatalok képviseletének a városi közéletben megfelelő teret biztosítson. Az ifjúság részvételével olyan partneri viszony alakulhat ki a fiatalok és a felnőttek társadalmá között, mely a kölcsönös előnyök alapján a másik felet erőforrásként és nem problémaként kezeli.
- A megfogalmazott célok és feladatok, a részvétel formái minden fiatalra vonatkoznak etnikai, faji, szociális és kulturális különbségtétel nélkül.
- Ifjúsági szervezetek formális és informális együttműködését serkentő programok, támogatások biztosítása.
- A kisebbségi önkormányzatok segítése gyermek- és ifjúsági programokkal.
- A szlovák nyelvi készség és alapfokú nyelvtudás fejlesztése a nemzetiség identitásának megőrzése érdekében, a szlovák nyelvet oktató intézmények által.
- A roma nyelvoktatás támogatása a Roma Nemzetiségi Önkormányzat által
- A nemzetiségekhez tartozó gyermekek, fiatalok esélyegyenlőségének fenntartása.
- A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé.
- Óvodai, iskolai odafigyelés az elszegényedők segítésére, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, együttműködés a Magyar Vöröskereszt Dabasi Irodájával

A GYIÖK PROGRAMJA

- *Elsődleges cél* a városi fiatalok igényeinek minél széleskörűbb képviselete. Ennek érdekében az idei évben **minden** általános és középiskolai **DÖK-kel felveszük a kapcsolatot**, és kezdeményezni fogják a **folyamatos kapcsolattartást**, hiszen így valósulhat meg a városi és iskolai érdekképviselet összehangolt és hatásos formája. Prioritásként szerepel a folyamatos, félévente – vagy eseti jelleggel - történő **közmeghallgatások megszervezése, lebonyolítása**, ahol az ifjúsági polgármester által vezetett fórumon kérdéseket, kéréseket tehetnek fel a fiatalok, a diákság képviselői a város vezetőinek, képviselőinek.
- Az előzetes felmérések alapján, az ifjúsági képviselő-testület nagy hangsúlyt fog fektetni a városi fiatalság **továbbtanulásának megkönnyítésére**, teszi ezt úgy, hogy a pályaválasztási időszak előtti hónapokban szinte minden területről **felkér felsőoktatási intézményeket**, és egy **oktatási kiállítás keretén belül** bemutatkozási lehetőség biztosít számukra, annak érdekében, hogy a fiatalság első kézből értesülhessen, és személyesen találkozhatson olyan szakmákkal és szakokkal melyek érdeklik, érdekelhetik őket. **A városban és környékén található gyárak, üzemek**

szintén a meghívottak listáján szerepelnek, hiszen így akár már célirányosan olyan szakmát kezdhetnek el tanulni az érdeklődő diákok, melyek szorosan kapcsolódnak az adott cég profiljához, így a későbbiekben a vállalkozások oszlopos tagjává válhatnak, és a várost is erősíthetik. Munkahely megléte esetén a kivándorlás, elvándorlás veszélye sem áll fent, ha ezen a problémán már fiatal korban elkezdenek segíteni, és olyan irányba tudják terelni a fiatalságot, mely megoldásként működik, a városban maradnak, ezt a közösséget fogják gazdagítani.

- A környezetvédelem kérdésköre továbbra is kiemelt helyen szerepel: olyan **parkok, elhagyatott területek megszépítését, személtmentesítését** tervezik, melyekére mostanáig nem került sor. Egy-egy felújított, megtisztított területet pedig közösségi térre szeretnének formálni, ami a városi fiatalok találkozási pontjaként is funkcionálhat a jövőben.
- A GYIÖK fontosnak tartja, hogy **minél jobban és szélesebb körben vonja be a fiatalokat a közösségi életbe**, ennek elősegítése érdekében minden évben különböző témájú **pályázatokat hirdet**, mind fotó, mind vers és novella, illetve kisfilm kategóriában. Ezt a hagyományt folytatva és a GYIÖK 10 éves fennállásának alkalmából az ősz folyamán egy olyan pályázatot készül meghirdetni, mely arra kéri a dabasi fiatalokat, hogy mutassák be városunk elmúlt 10 évében történt – általuk legfontosabbnak ítélt átalakulást, változást.
- A Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat számára az empátia, az elfogadás és a tolerancia elve mindig is fontosnak számított. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy az elmúlt években a dabasi Reménysugár Fogyatékosok Napközi Otthona támogatási kérelmeit minden esetben pozitív elbírálásban részesítette, anyagi támogatást nyújtott részükre, és évente **szervez és szervezett programokat a nagycsaládosok, a rászoruló gyermekek részére**, például karácsonyi programok, parlament- és múzeumlátogatások. Ezt a hagyomány a 2015-es évben is szem előtt tartják és igyekeznek továbbvinni.
- Évek óta folyamatosan zajlik a **drog-prevenációs előadások** megszervezése, a **kortársoktató képzések**, melyeket az elkövetkezendőkben is folytatni fog a szervezet. Újonnan kerül megrendezése az **AIDS/HIV veszélyeiről szóló előadás**, mivel a híreket figyelve, úgy látták az ifjúsági képviselők, hogy a téma megérett arra, hogy szélesebb körben, városunkban is felhívják a figyelmet. szakemberek a betegség veszélyeire.

V. SZABADIDŐ, KULTÚRA, SPORT

V.1 Szabadidő, kultúra

Városunkban az év minden hónapjában pezsgő kulturális élet folyik, amelyről a felelős intézmények mellett a hagyományőrző csoportjaink is gondoskodnak. Nemzeti és vallási ünnepeinken túl fontosnak érezzük, hogy a szabadidő hasznos és vidám eltöltésének lehetőségéről is gondoskodjunk. A város több mint 25 éves fennállása alatt évente megrendezésre kerülő programjainkkal hagyomány teremtettünk, így mára a legkisebbektől a szépkorúakig mindenki megtalálhatja a kedvére való kikapcsolódási lehetőséget.

- Főbb kulturális események

Újszülöttek köszöntése

Dabas Város Önkormányzata minden évben **köszönti a település újszülötteit**. Két alkalommal kerül megrendezésre az ünnepség, a tavaszi és a kora őszi időszakban, amelyek keretében az előző félévben született babák kerülnek köszöntésre. A köszöntés ünnepi része minden alkalommal más városrész óvodájában zajlik (sári Szivárvány Óvoda, dabasi Bóbita Óvoda, gyóni Mesevár Óvoda). A helyiségek rendszeresen megtelnek, a babákat a szülőkön kívül gyakran kísérik testvérek, nagyszülők is. A polgármesteri köszöntőt követően az óvodások műsora kedveskedik a résztvevőknek, majd az ajándékok és emléklapok átadására kerül sor. A rendezvény végén vendéglátás várja az összegyűlteket, majd közös fotózásra kerül sor az óvoda kertjében. A délutáni órákban a sári Csati-parton lévő Újszülöttek Ligetébe fákat ültetnek a szülők gyermekük világra jötte alkalmából. A fa nemcsak az újszülöttek fejlődését mutatja, hanem a városvezetés azon szándékát is, hogy a gyermekek Dabason „eresszenek gyökeret”. A rendezvényen készült fotókat digitális formában mindenki átveheti a Polgármesteri Hivatalban.

A liget családi, baráti piknikek, bográcsolások ideális helyszíne. Tavaly nagyszabású ünnepség keretében adták át a Magyar Zarándokút részét képező **cölöpjárdát**, amely azóta családi és baráti séták tökéletes helyszínévé vált. Az ún. „geocaching” szerelmesei pedig több ládát is elrejtettek a környéken.

Városi majális és Gyermeknap

A rendezvény kiemelten kezeli az óvodás és kisiskolás gyermekek számára biztosított programokat. Előnyben részesíti a **családok szórakoztatását**, ennek megfelelően számos olyan lehetőséget biztosít, ahol együtt vehetnek részt a családtagok.

A kézműves sátraknál az óvónők irányítják a kézműves foglalkozásokat. Főleg kézügyességet és a kreativitást fejlesztő gyakorlatokkal, feladatokkal várják a kicsiket. A mesesátorban egész napos meseolvasás folyik, amellyel az a célunk, hogy a gyerekekkel megszerettessük az olvasást és a szülőket is arra ösztönözzük, hogy otthon is gyakran meséljenek gyerekeiknek.

Aki a mozgást kedveli, az gokartozhat, vagy a családi négy személyes bringó autót is igénybe veheti. A kisebbek és nagyobbak egyaránt megtalálhatjuk a korosztályuknak megfelelő gokartot. A trambulín, a csocsó és a pingpongasztal, valamint az óriássakk is a gyerekek rendelkezésére áll, kisebbek és nagyobbak egyaránt kedvelik ezeket a játékokat. A helyi mutatóványosok is jelen vannak a rendezvényen, kínálatuk szintén a családi szórakozás szolgálja. Körhinta, ugrálóvár, extrém sportszerek, mászófal, céllövölde és teke is van a kínálatban, sőt gyakran megfordul a rendezvényen a Talmácsi Motoros Iskola is, mobil motoros pályájával.

A Jubileumi park közvetlen közelben lévő **extrém bringapálya** is várja a bátrabb kamaszokat.

A gyerekek óvodás és általános iskolás kategóriában sport- és ügyességi vetélkedőkön vehetnek részt, amelyeken értékes nyereményeket nyerhetnek. Az állatbarátok lovagolhatnak, lovas kocsikázhatnak, a népi mesterségek kedvelői kipróbálhatják a nemezelést, a kovácsolást, sőt a kürtöskalács-készítést is. Aki szereti a városi kisvonatot, az családjával felülhet rá és tehet egy kört a településen. A **színpadi programok** nagy része szintén a gyerekeknek szól: fitkid bemutatók, óvodás és kisiskolás néptáncbemutatók, bábelőadások tarkítják a rendezvény kínálatát.

A **Sári Napok** megrendezésére minden év augusztusában kerül sor, amelyen a népi hagyományok mellett kiállítások, előadói estek, búcsú, egyházi és sportesemények színesítik a programokat. A rendezvénysorozat záró és évről évre a legnagyobb volumenű eseményére, a Rétes-utca és nemzetiségi találkozóra érdemes kilátogatni és végigkóstolni a tradicionális vagy akár a formabontó réteseket is. Az utcán felállított színpadon népdalkörök, néptáncsoportok, népzenei együttesek színes kavalkádja szórakoztatja a résztvevőket, este pedig kezdődik az utcabál.

A **Dabasi Napok** a város egyik legjelentősebb legnagyobb tömegeket megmozgató és legszínesebb programokat kínáló rendezvénysorozata, amit minden év szeptemberében rendeznek meg. A programsorozat keretében évről évre neves előadók, együttesek követik egymást a Rock-tér színpadán. A Dabasi Napokon bárki ingyen részt vehet képzőművészeti és építészeti kiállításokon, koncerteken, tehetségkutató versenyeken, benevezhet a főzőversenyre, vagy akár végigkóstolhatja a bográcsokból kikerülő gasztronómiai finnyenségeket.

Sok éves hagyománya van annak, hogy a városi Majálison vagy a Dabasi Napok keretében megrendezésre kerül a **vándormaci-kupa**, amely mindhárom dabasi kerület óvodásainak részvételével zajlik. Több alkalommal kibővült a verseny a testvérvárosi óvodák nevezésével. Dabas Város Önkormányzata a díjakkal, oklevelekkel támogatja ezt a rendezvényt, melyet minden évben másik óvoda közössége hirdet meg, szervez és bonyolít le az óvodákban meglévő sokszínű mozgásfejlesztő eszköz bevonásával.

Októberben a **Gyóni Napok**on nemcsak a hagyományok ápolása a cél, hanem szűkebb és tágabb közösségeink megismerése, kapcsolatuk erősebbé kovácsolása. A városrészben, melynek szülötte Gyóni Géza is, különösen fontos szerepe van az irodalmi kultúra

ápolásának. Igazán látványos színfoltja a szüreti felvonulás, ahol a múlt századi hangulatot megidézve népviseletbe öltözve lóháton és szekéren vonul fel a falu apraja és nagyja. A must és az újbór biztosan meghozza mindenkinek a kedvét az esti szüreti mulatsághoz. A Miloszeri Vendégház havi programjainak köszönhetően többek között a szörp-, a csuhébaba-, a mézeskalács-készítés fortélyait leshetik el kicsik és nagyok egyaránt.

Mint minden városrésznek, **Dabasi-szőlőknek** is megvan a saját rendezvénysorozata, amelyre minden év novemberében kerül sor. Aki szereti az idilli falusi nyugalmat, a kedves, vendégszerető embereket, az mindenképpen keresse fel Szőlőket.

Egyre népszerűbb a nyaranta megrendezésre kerülő **Lecsőfesztivál**, ahol a helyieken és környékbelieken kívül az ország számos pontjáról érkezett versenyzők méretik meg szakácstudományukat. Természetesen ezek a gasztronómiai fesztiválok nem merülnek ki az ízek, illatok kavalkádjában, hanem számos érdekes alternatív programmal várják a gyerekeket és felnőtteket egyaránt.

A szabadidős rendezvények szervezéséből a helyi vállalkozások is kiveszik a részüket. Ennek ékes példája a **Kölyöksziget Játéktár**, amely 2009-ben nyitotta meg kapuit, első lépésben fejlesztő játékboltként, melynek szolgáltatásait játéktanácsadással, játszósarokkal, játékkölcsönzéssel, különböző játékos foglalkozásokkal egészítették ki. Fontos számukra, hogy a szülők minél értékesebb időt töltsenek a gyerekeikkel és minél szorosabb, bensőségesebb kapcsolat alakulhasson ki köztük. E célból kezdtek el városi szintű **rendezvényeket is szervezni**, ahol az önkormányzattal együttműködve színvonalas programokat nyújtanak a családoknak. A rendezvényt tematikusan szervezik meg, amelyet különböző területekről közelítenek meg, a **kézműves foglalkozástól** kezdve a zenei **foglalkozásig**, a mesekuckótól a bábszínházig, a játékos vetélkedőktől az ügyességi akadálypályáig, a családi tornától az aquafitnessig.

Törekszünk arra, hogy minden korosztály megtalálja a neki való elfoglaltságot, a pici babáktól kezdve a nagyszülőkig.

A legkisebbek részére **Zenebölcsit** tartanánk, melyen ölbeli játékokat játszanak a szüleikkel, illetve együtt énekelnek, melyet ritmushangszerekkel kísérek.

A **kézműveskedés**nél külön asztalhoz ülhetnek le az iskolás, az óvodás és a bölcsődés korú gyerekek, ahol különböző technikákkal, alapanyagokkal ismertetik meg őket.

A Mesesarokban különböző mesetípusokkal találkozhatnak a gyerekek, sokféle módon közvetítve: interaktív bábjátszással, árnyjátékkal, diavetítéssel, dramatizálással.

A **vetélkedő** feladatait is úgy állítják össze, hogy szorosan kapcsolódjon a fő témához, melyek teljesítésénél különböző szimbólumokat gyűjthetnek a gyerekek, amiket ajándékokra, egészséges étel- és italfélékre válthatnak be, ezzel is motiválva őket a játékos mozgásra.

- Intézményi háttér

Szabadidő tartalmas eltöltéséhez segítséget nyújt a Halász Boldizsár **Városi Könyvtár** illetve a gyerekkönyvtár is. Kortárs és klasszikus szépirodalom legújabb kiadásaitól kezdve a

korszerű ismereteket közvetítő tudományos szakkönyvekig bezárólag igen széles választékkal rendelkeznek. Könyvállományuk folyamatosan frissül. A kiterjedt állományban való böngészésen kívül lehetőség van internetezésre és a kiegészítő programokon, foglalkozásokon való részvételre is. Kiemelten segíti a település oktatási intézményeit az élethosszig tartó tanulás eszközeként: a tanulóknak felébreszti az önképzés igényét.

A gyermekrészleg állománya: 15284 dokumentum.

A beiratkozott olvasók (ifjúság) száma: 1758 fő.

A gyerekrészleg állományának funkciója nemcsak a szépirodalmi művek népszerűsítése, hanem szakirodalmi dokumentumai által segíteni a gyermekeket a házi feladat és egyéb „kutatómunka” elvégzésében.

Egyik legfontosabb feladatunk a **gyermekek könyv- és könyvtárhasználatra nevelése**: ennek érdekében rendszeresen fogadja városunk és a környékbeli települések oktatási intézményeinek óvodás és általános iskolás csoportjait, és szervez a gyerekek, tanulók érdeklődésének, életkori sajátosságaiknak megfelelő foglalkozásokat.

A könyvtári foglalkozások célja, hogy a gyerekek:

- megszokják a könyvtár, a könyvek közelségét, otthonosan mozogjanak közöttük,
- megtanulják használni a könyveket,
- önálló értő olvasókká váljanak
- felkészüljenek az önálló ismeretszerzésre

Kossuth Ház Galéria és Kerekes László Alkotóház:

Célja Dabas város, a Dabasi kistérség és Pest megye képzőművészeti kultúrájának fejlesztése, kiállítások rendezése, szaktáborok, szabadiskolák szervezése. A felnőtt képzőművészeti alkotókör mellett, gyermek képzőművészeti foglalkozások szervezése is fontos szerepet tölt be. 2014-ben **9 fővel** került megrendezésre a **Gyermek képzőművészeti képzés**. Itt különböző képzőművészeti ágakkal ismerkedhettek meg a gyerekek, mint például, festészet, agyagozás, stb. Emellett 2014-ben kísérleti jelleggel **múzeumpedagógiai** foglalkozás is bekerült a tevékenységek közé. Dabasi általános iskolásokat (4. és 6. osztályosokat) fogadtunk, 12 fős csoportokban. Közös interaktív, játékos feladatokkal, beszélgetéssel ismerkedhettek meg közelebbről az adott kiállítással, a Kossuth Ház Galériával és képzőművészet alapjaival.

Minden városrészben megtalálható valamilyen közművelődésért felelős intézmény.

Kossuth Művelődési Központ fő feladata a lakosság közművelődési igényeinek kielégítése, amelyet kultúraterületek széles skáláját átfogva biztosítja a lakosság számára. A művelődési központ nemcsak Dabason, hanem a kistérségben is meghatározó szerepet tölt be.

Kiemelkedő közművelődési tevékenységek	
néptánc	Gyermek ifjúsági néptánc csoportok,

	tánc ház találkozók
Családi rendezvények	Tánc ház, húsvéti, karácsonyi rendezvények
Kézműves kultúra ápolása	Nyári kézműves tábor, ünnepközi kézműves foglalkozások
Kiállítások	Időszakos és állandó egyaránt
Irodalmi kultúra ápolása	Kistérségi vers-, mese-, prózamondó találkozók
Városi rendezvények	Március 15-e, Magyar Kultúra Napja
Táborok	Szünnidei „délelőttől” táborok
Szabadidős programok	Koncertek szervezése, eMagyarország pont működtetése

Halász Móricz-kúria. A kúria épülete mint a gyóni városrész közösségi színtere, vendégház, városi, lakossági és családi rendezvények helyszíne, helytörténeti emlékhely, helyi turisztikai állomás.

Főbb feladataink:

- közösségfejlesztés,
- értékmegőrzés,
- művelődő közösségek kiszolgálása,
- a gyóni és városi hagyományok felkutatása és ápolása,
- képzőművészeti és irodalmi kultúra gondozása,
- kreatív tevékenységek működtetése,,
- a Halász-Szánthó és a Velikovszki Pál Emlékszoba bemutatása,
- kapcsolatépítés a különböző helyi civil szervezetekkel,,
- idegenforgalmi és turisztikai programok szervezése és országos kiajánlása,
- **Gyóni Tájház és a Miloszerni-ház** gondozása.

Kiemelkedő közművelődési tevékenységek	
Családi rendezvények	Családi napok, Baba-mama klub
Népzene, néptánc	Pilinke gyermek dalkör, színjátszó csoport
Falunap, népi ünnepély	Gyóni napok, szüreti felvonulás szervezése
Kiállítások	Havonta új (fotó, textília stb.)
Irodalmi kultúra ápolása	Gyóni Géza emléknapp
Táborok	Nyári alkotótábor
Szabadidős programok	Kreálom Klub
Városi rendezvények	Október 23-i ünnepség megszervezése

A **Sári Községi Házban** nagy hangsúlyt fektetnek a szlovák hagyományok őrzésére. Az ehhez kapcsolódó programok rendszeres résztvevői a gyermekek. Az intézmény fő feladata a sári településrész közművelődési igényeinek kielégítése. A közösségi ház eredetileg is művelődési ház céljára épült 1992-ben.

Közművelődési tevékenységei közé tartozik a néptánc, (nép)zene, hagyományörző, irodalmi és mozgáskultúra ápolása, városi és városrészi napok, kiállítások, szabadidős programok, táborok szervezése, civil és külső szervezetek rendezvényei részére helység biztosítása.

A **szlovák tájház és Rétesház** alapkövetelményére 2005 szeptemberében került sor, majd egy évre rá, 2006-ban felépült a tájház. A tárgyak, a bútorok, a szlovák népviselet, a hitélet jelképei, a hétköznapi élet eszközeinek gazdag tárháza betekintést nyújtanak a szlovák nemzetiségű lakosság múltjába. A Szlovák Udvar 2008 szeptemberében egészült ki a Sári Rétesházzal, amelyben a jellegzetes sári rétes készítésének bemutatása és fogyasztása mellett hagyományos sári ételeket is ízelhetnek a látogatók.

A helyszínen szervezett rendezvények nagymértékben hozzájárulnak a hagyományok megőrzéséhez, a szlovák nyelv életben tartásához.

Kiemelkedő közművelődési tevékenységek	
Sport	Karate és aerobics, torna
Népzene,	Bazsalicska felnőtt, Fialecska gyermek citeracsoport próbái, Rozmaring népdalkör
Néptánc	Borovenka, KisBorovenka néptáncsoport próbái
Hagyományörző programok szervezése	Kyselica (téltemetés), húsvéti szokások felelevenítése, májusfa állítás, szüreti felvonulás
Szabadidős programok	Farsangi mulatság, nótaest
Táborok	Kézműves nyári táborok
Városi rendezvény	Sári napok, augusztus 20-i ünnepség megszervezése, Rétes-utca

A **Dabasi-szőlősi Civil Községi és Művelődési Ház** létrehozásával az volt a cél, hogy minden korosztály számára biztosítsunk rendezett, tiszta körülmények között szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget. A Civil Községi Házban immáron 7 éve rendszeresen működik a gyermekeknek szóló kézműves és játékos klubfoglalkozás. A résztvevők száma rendszeresen 15-20 fő. Itt számos új kézműves technikával, a környezettudatosság jegyében hulladék újrahasznosítási lehetőséggel ismerkedtek meg a gyerekek. A foglalkozásokon rendszeresen részt vevők ültettek fát és cserjéket, részt vettek a településrész valamennyi kulturális programján. 2014 őszén készült el a településrész Tájháza, amely a helyi népi értékek gyűjtését, rendszerezését tette lehetővé. A tájházban helytörténeti gyűjtemény kapott helyet, amely a 19. század végi, 20. század eleji paraszti kultúra jellemző helyben

összegyűjtött tárgyait mutatja be. Az épület udvarán óriásképekből állandó néprajzi kiállítás valósult meg.

Szőlősi Ifjúsági Pinceklub

A Művelődési Házban található 25 m² nagyságú pincehelyiséget 2009-től a településrészi ifjúság vehette használatba. A fiatalok kizárólagos használói az épületrésznek, ahol kondicionáló gép, és televízió is található. Két hétköznapi és egy hétvégi, általában szombati napon használják az épületrészt térítésmentesen.

Rendszeres segítői a városrészben megszervezett rendezvényeknek. A klub tagsága összesen 12 fős, a fiatalok életkora 15-19 év közötti. Az elmúlt évben két alkalommal szerveztek a közösségi ház udvarán közös bográcsozást és nagyobb összejövetelt.

Kiemelkedő közművelődési tevékenységek	
Család, egészség	Baba-mama klub, védőnő, gyermekorvos
Helytörténeti értékek megismertetése	Népművészeti tárgyak gyűjtése, Tájház
Kiállítások	„Régi szüreték és házi multságok”, „Szőlősi Iskola”
Szabadidős rendezvények	Lehetőség családi,baráti rendezvények megtartására
Városi rendezvények	Szüreti felvonulás, Szőlősi Napok megszervezése
Kiadványok	Feldolgozatlan helytörténeti anyagok rendszerezése és közreadása

A **Trafik Kör** –fiatalokból álló művészeti közösség 2006-ban alakult Dabason. Nevét egy '70-es években épült trafikról kapta. Ligetvári István építész, és még néhány lelkes helyi művész rávilágított az akkor igen rossz állapotban lévő épület építészeti értékeire. A figyelem felhívása azt eredményezte, hogy sikerült megmenteni a trafikot a lebontástól, és megfogalmazódott, hogy a felújítás során az épület új funkciót kap: **"kultúr kápolnaként"** működik majd a továbbiakban.

Feladatuk összegyűjteni Dabas művészeit, alkotóit, mestereit. Lehetőséget kívánnak adni a fiatal hallgatóknak is, az ország minden tájáról, hogy bemutassák gondolataikat. Fontos projektjük az országos népszerűséget kiváltó **„gondolatmegálló”**. Az unalmas várakozást enyhítendő, a buszmegállóban a híres írók, költők tartalmas gondolatait olvasgathatják az utasok.

V.2 Sport

Dabas igazi paradicsom a sport szerelmeseinek, talán csak a hegyi sportok iránt lelkesedők nem találják fel magukat a mi kis alföldi városunkban. Legnépszerűbb sportág a foci és a kézilabda, de ezen kívül drukkolhatunk még a röpiseknek, a kosarasoknak és most már az

amerikai focistáknak is. Az élénk és sikeres sportélet a várospolitikai fontos területévé integrálódott és nagyban hozzájárult Dabas arculatának pozitív formálásához.

- Ifjúságnevelés

Dabas Város Önkormányzata elkötelezett a sport, ezen belül az **ifjúságnevelés**, egészségfejlesztés népszerűsítése terén. A rendszeres sportolás iránti igény, mint az egészséges életmód, s a szabadidő eltöltésének fontos része, a nevelési, oktatási intézményekben kerül megalapozásra. Dabas óvodáiban és iskoláiban is kiemelt szerephez jut a mozgás. A közoktatási törvény változásai miatt minden intézményben növekedett a kötelező testnevelésre, testmozgásra fordított óraszám, ezek mellett egy városi fenntartású általános iskolában, illetve a városi fenntartású középiskolában **emelt szintű testnevelés oktatás** folyik. A város összes óvodája és iskolája kitűnő állapotú új, vagy felújított, kiválóan felszerelt tornatermekkel rendelkezik.

A város a térségben egyedülálló módon **Tanuszodával** rendelkezik. A Tanuszoda működtetéséhez a város soha nem kapott állami normatívát, fenntartását az önkormányzat önerőből biztosítja az itt és a környéken élők számára. Minden héten minimum 560, de inkább 600 gyerek úszik ebben a Tanuszodában. Délelőtt az általános iskolásokat szolgálja ki az uszoda, sőt péntekenként a Táncsics Mihály Gimnázium kispárostáinak is helyet biztosítanak e kiváló mozgásforma eléréséhez. Délután 14 és 18 óra között csoportos úszásoktatás folyik az épületben. Ezeket az időpontokat általában a kistérség iskolái veszik igénybe, hiszen egyedülálló módon Dabas rendelkezik ilyen nagyszerű lehetőséggel. Este 18 és 21 óra között pedig térítés ellenében bárki igénybe veheti az uszoda vizét. Ebben az időszakban családi belépő megvásárlására is van lehetőség.

Jelenleg a város önkormányzatának tulajdonában van 16 darab **kerékpár-utánfutó**, amelyekre rászoruló kisgyermekes családok pályázhatnak. Ez a rendszámozott, akár több gyermek szállítására alkalmas utánfutó jelentősen megkönnyíti a szülők életét. Ráadásul több szempontból is biztonságosabb, mint a kerékpárra szerelt gyermekülések. Az anyukák kímélhetik anélkül, hogy magukra hagynák a gyermekeket ráadásul a kerékpározás edzésnek sem utolsó.

Az új örület a **Strollfit** szintén tökéletes megoldás kisgyermekes anyukák számára, hiszen nem kell külön bébiszittert szerezni az edzés idejére, sőt, a gyerekek számára is élvezetes időtöltés a közös mozgás a szabad levegőn. Közben anyu formálódik, a baba nézelődik, nevetgélhet anyukáján, rágcsálhat valamit, játszhat, vagy szundíthat a kocsiban, de játékosan be is vonható a gyakorlásba, ha arra van igénye, például nagyszerű súlyzó válik belőle.

- Dabas versenysportja

Az utóbbi évtizedekben megnőtt az igény a település rangjához méltó sportesemények iránt. Törekszünk rá, hogy **Dabas versenysportja** megfeleljen a város hírnevének. A versenysport minőségét, feltételeit egyre erősebben a gazdasági tényezők is meghatározzák. Az önkormányzatnak nem lehet célja, hogy teljes egészében felvállalja sportágak vagy

szakosztályok finanszírozását. Évek óta gondot okoz, hogy megfelelő főszponzorok hiányában ezek a klubok anyagi nehézségekkel küzdenek. Fontos a város segítsége abban, hogy a multinacionális cégek bekapcsolódjanak a kiemelt és megkülönböztetetten támogatott sportágak támogatásába.

Büszkék vagyunk rá, hogy a sportszervezetekben sportolók zömét, különösen az **utánpótláskorú versenyzőket** dabasiak alkotják. A városban működő sportegyesületeknek meghatározó szerepe van Dabas sportéletének egészére, értékeinek megteremtésében és megőrzésében. Megállapíthatjuk, hogy az önkormányzatnak eddig is jelentős szerep jutott az **egyesületi utánpótlás-nevelés** széles körű szinten tartásában, mely elengedhetetlen alapja a jövő nemzedék egészséges felnövekedésének. A városban több olyan utánpótláskorú, fiatal sportoló kapott támogatást, akik csatlakoztak az utánpótlás programokhoz. Az intézményeken keresztül az utánpótláskorú versenyzők részt tudnak venni a versenyeken. Az utánpótlással kapcsolatos történések megosztására nagy hangsúlyt fektetnek a helyi médiában. A városban gondozott versenysportágak közül számos országos, nemzetközi eredményekre tett szert, ezek közül kiemelendő: kézilabda, labdarúgás, fitness, duatlon.

Dabasi Kézilabda Club Városi Sportegyesület

Évről-évre egyre több gyermek kezdi náluk már óvodás korban a rendszeres és szakemberek által irányított sportolást. Ennek eredményeként egészségesebb, a közösségbe beilleszkedni tudó, alkalmazkodó, fegyelmezett felnőtt válik belőlük, akik a devianciára kevésbé lesznek fogékonyak, valamint a kézilabda által megtanulják a szabadidő kulturált és hasznos eltöltését. A sok helyi gyermekből a rendszeres és szakszerű munka hatására az évek során kikerül az a magas minőségű játék produkálására képes csapat, amely játékaival, erkölcsi tartásával mintául szolgálja az utánuk jövő generációk számára.

Az egyesület csapatainak edzéseit és versenyeztetését az OBO Arénában és a Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola sportcsarnokában oldják meg. Jelenleg 10 utánpótlás korosztályt működtetnek. A junior és a serdülő korosztályt az MKSZ által kiírt bajnokságban szerepeltetik. Serdülő csapatból kettő van, az első csapat bejutott a felsőházba, a második, fiatalabb együttes az alsóházban szerepel tovább. Az U13, U9 együttes a kiemelt, a többi a régiós bajnokságrendszerben versenyez. Három óvodában tartanak előkészítő szivacskezilabdás foglalkozásokat heti két alkalommal.

2014. évben stratégiai megállapodást kötöttek a Nemzeti Kézilabda Akadémiával, melynek szellemében átveszik az akadémia képzési tervét és a tehetséges gyermekiket az akadémián képeztetik tovább. Az elmúlt év folyamán együttműködési megállapodást kötöttek a Ferencvárosi Torna Clubbal, mely alapján szakmai program, sportolók cseréje és közös tornák és versenyek szervezésében és bonyolításában is együttműködnek. Szerződést kötöttek a dabasi Táncsics Mihály Gimnáziummal, melynek értelmében a 2015/2016. tanévtől 8 osztályos képzésben kézilabdás osztály indítanak. A szakmai képzési terveik így beépülnek a gimnázium oktatási programjába is. Céljuk: A magyar kézilabda sport számára olyan

tehetséges fiatalok felkutatása, a sportágnak való megnyerése, majd kiképzése, akik nemzetközi szinten is eredményesen képviselhetik az országot.

A **Top Fitness SE** berkein belül Fitness, Aerobik, Tenisz és a különböző modern tánc kategóriákban sportolhatnak a fiatalok. Már kisgyermek kortól a Baba- Mama torna keretein belül ismerkedhetnek a mozgás örömeivel. Az egyesületben a különböző korosztályokban több mint száz gyermek elsősorban leány sportol. A Top Fitness SE sportolói, mind hazai, mind nemzetközi szinten kitűnő eredményekkel büszkélkedhetnek például Világ Kupa 2 hely, és több Európa Kupa győzelem.

Triatlon, Duatlon és úszás sportágakban a **Szabadidő Sportegyesületben** sportolhatnak a fiatalok. Több sportolójuk bekerült a Héraklész programba, amely a válogatottság előszobája. Az országos versenyeken, minden sportágban jó eredményeket érnek el. Hat éves kortól várják a sportolni vágyókat. Közel 80 gyermek sportol itt rendszeresen.

Dabas jelenleg alközpontként működik a Magyar Labdarúgó utánpótlás rendszerében. Az **FC Dabas** az utánpótlásban körülbelül 220 labdarúgóval rendelkezik. Az utánpótlás csapatok 12 korcsoportba vannak felosztva: U-6, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 21, valamint a lányok 3 csoportra. A fiatalokkal 14 edző, 2 egyéni edző, 1 kapusedző és 1 technikai koordinátor foglalkozik. Az edzésekre és foglalkozásokra rendelkezésünkre áll: 3 nagy méretű füves pálya, 1 nagy méretű műfüves pálya, 1 kis méretű műfüves pálya.

Utánpótlás Centrum beruházás folyamatban van Sári városrészben. 1000 négyzetméter alapterület, 6 db öltöző, 2 db bírói öltöző, orvosi szoba, mosoda, gépészeti terem, kondicionáló terem, tornaterem, szociális helyiségek segítik majd az utánpótlás nevelés nemes feladatát.

Ezek mellett még a Bozsik Intézményi Programnak köszönhetően minden iskolában és óvodában jelen tudunk lenni és közel 300 óvodás és iskolás gyermek sportolási lehetőségét tudjuk biztosítani heti rendszerességgel. Ezzel a Programmal azt is elértük, hogy egy tanítási évben 4 alkalommal az összes focizni vágyó gyerek megismerhesse egymást és labdarúgó fesztiválok keretein belül együtt játszhatta ezt a sportágot.

Dabas város Önkormányzata fontosnak tartja a kiemelkedő teljesítményeket elérő sportolók helyi díjazását, erkölcsi elismerését. A minden évben megrendezésre kerülő nagyszabású Sportgálán átadásra kerülnek az **Év Sportolója, az Év Edzője, az Év Csapata díjak és a Dabas Város Sportjáért kitüntető cím.** A díjak átadására a nagyszabású Városi rendezvényen a Sport-Gálán kerül sor, melyre minden év decemberében kerül sor az **OBO Arénában.**

- Tömegsport rendezvények

A lakosság és ezen belül az ifjúság egészségi, edzettségi állapota még mindig igen elszomorító. Ennek egyik alapvető oka a mozgásszegény életmód. Az egészség és a fizikai edzettség összefüggéseinek felismerése elmarad a kívánatostól, annak ellenére is, hogy

érezhetők pozitív folyamatok, amit az elmúlt időszakban lebonyolított, nagy tömegeket megmozgató rendezvények is bizonyítanak.

Minden évben biztos pontja Dabas az országos **Fit- Kid** gálának is, amelyre hazánk minden szegletéből érkeznek versenyzők, hogy ebben a látványos sportban összemérjék tudásukat.

Igazi nyárköszöntő program, a több száz helyi és környékbeli fiatal megmozgató **Dabasi Futónap**, ahol edzettségi fokának megfelelően bárki rajthoz állhat a neki tetsző távon. A verseny 3 különböző (2,5 km, 10,5 km, félmaraton), a város mindhárom városrészét érintő távon teljesíthető. Az amatőr futókon kívül évről-évre egyre több neves sportoló jelenik meg. E napon a város összes iskolája, számtalan családja, cégek, sportolók és sportolni vágyók sorakoznak fel a rajtvonalnál. A legtöbb diákot felsorakoztató iskola különdíjban részesül. Azok, akik már részt vettek a futónapon, pontosan tudják, hogy a futás lehetősége mellett számtalan színes családi programmal várják az oda kilátogatókat. Hagyományosan 1200 db póló készül erre az alkalomra és büszkén mondhatjuk, ez a szám most már kevésnek bizonyul. Az eddigi legmagasabb létszám 1348 fő volt. A futónap célkitűzése: Dabas és környékén lévő települések bevonásával olyan szabadidős programot szervezni főleg a gyermek, fiatal korosztály részére, amely segíti a drogfogyasztás elleni küzdelmet és mindezek mellett az egészséges életmód szemléletének kialakulásához is hozzájárul.

Gyorsan népszerű lett a hagyományosan áprilisban megrendezésre kerülő **Tour de Dabas** is, amely nemcsak a hazai, de a nemzetközi profi biciklis társadalmat is idevonzza. Most már elmondható, hogy évről évre egyre többen csatlakoznak a versenyhez akár sportolóként, akár lelkes szemlélőként.

- **Infrastruktúra**

Dabas Város Önkormányzatának tulajdonában 8 **játszótér** található melyek felújítása folyamatosan zajlik annak érdekében, hogy a város minden részén az európai uniós normáknak megfelelő korszerű és biztonságos játszótereken tölthesse az idejét az ifjúság. A város pályázati forrásból több, sportolásra alkalmas közterülettel, játszótérrel bővült az utóbbi tíz évben, kiemelendő ezek közül a Zöld Iskola udvarában található **extrém sportpálya**, amely 13 db játékelemből áll, görkorcsolya, gördeszka, roller, mountain bike és BMX kerékpárhasználatra lehetséges rajta, valamint a városközponti Jubileumi park, illetve a Sportcsarnok előtti utcai kosarazásra alkalmas palánkok.

A megjelenésében is attraktív, idegenforgalmi látványosságnak is számító **városnéző kisvonatot** Dabas Város Önkormányzata 2009. március 15-én helyezte üzembe. Ez az 56 utas szállítására alkalmas kisvonat egy mozdonyból és 2 kocsiból áll. Kihangosítással rendelkezik, ezáltal ideális idegenvezetésre, zenés felvonulásokra. A nyári időszakban szerdánként ingyenes városnéző körutakat lehet tenni vele. Emellett az intézmények, iskolák, óvodák térítésmentesen igénybe vehetik ezzel is színesítve iskolai programjaikat.

Városunk kiterjedt **bicikliút hálózattal** rendelkezik, amely a főút mentén húzódik végig. Ennek elsődleges célja természetesen a biztonságos kétkerekű közlekedés feltételeinek megteremtése, de ezen úthálózat megléte természetesen túlmutat ezen a célon,

hiszen az egészséges életmódra nevelésben és az aktív szabadidős tevékenységek népszerűsítésében is jelentős szerepet tölt be. Ez az úthálózat „kerékpáros barát településsé” teszi városunkat. Ez a lehetőség a legfiatalabb korosztálytól kezdve, a felnőtteken át, az aktív életmódot élő idősökig mindenki számára elérhető. Ezt előmozdítandó, városunkban egyéni, valamint csoportos biciklibérlésre is van lehetőség. Ehhez a programhoz több egyéb pont is szervesen kapcsolható, ugyancsak az egészséges, aktív életmódra neveléssel összefüggésben, ugyanis a fent említett biciklis kalandozások, gyalogos, avagy lovas programokkal is kiegészíthetők, sőt a vízi sportok szerelmeseinek még arra is nyílik lehetősége, hogy helyben bérelhető **kajakokon és kenukon** hódítsák meg a Sári csatornát. Kajakok bérlésével akár a Dunáig le lehet evezni, de a Csati Sportnapon még a vízisít is kipróbálhatják a bátor jelentkezők.

A **Mántelevi-tó** tökéletes választás családosooknak és magányra vágyóknak egyaránt. A város zajától távol, autóval vagy kerékpárral is könnyen megközelíthető tó dús növényzettel, valamint folyamatosan ellenőrzött és telepített halállománnyal, a horgászok kedvelt helyévé vált. Nemes halak és keszegfélék egyaránt foghatók valamint több rekordlistás fogás is fűződik a tóhoz. Nyaranta jó hangulatú horgászversenyeken mérettethetik meg magukat a vállalkozó kedvűek

2001 júniusában 20 év szünet után újra megnyitotta kapuit a **Dabasi strand**, amely egy több mint 20 millió forintos beruházás keretében szépült meg. A strand területén a feszített víztükrű 25 m-es úszómedence és egy fokozatosan mélyülő fürdőmedence mellett két db fűtött 28-30°C-os gyermekpancsoló medence, valamint óriás csúszdák szolgálják a vendégeket. A nyári szezonban folyamatos kulturális és sportrendezvények várják a szórakozni vágyókat. Idén nyáron hagyományteremtő céllal új programok kerültek megrendezésre. Sikeres volt az I. Dabasi Sportágválasztó *helyi* edzők és sportolók részvételével. A környezetvédelmi világnap aprópópáján az ÖKOstrand került megrendezésre ÖKOjátékokkal és divatbemutatóval. Kéthetente szombatoként a népszerű bálakat tartanak, ahol rendszeresen 1000 fő érzi jól magát.

Dabas város évtizedes álma vált valóra 2004-től, a **sportcsarnok** megépülésével. Az intézmény magas színvonalú nemzetközi sportesemények, kiállítások, koncertek számára ad otthont. A több mint öthektáros park lehetőséget teremt szabadtéri nagyrendezvények lebonyolítására is. A dabasi sportcsarnok már számos, rangos verseny helyszínéül szolgált: Női Kézilabda KEK döntő, válogatott kézilabda mérkőzések, FRADI női kézilabda csapat mérkőzései. A városunkban megrendezésre kerülő hazai és nemzetközi versenyek minden szempontból sikeresnek bizonyultak és a város sportszerető polgárai számára is maradandó élményt nyújtottak.

PROGRAM

Dabas jövője hosszú távon az erős települési identitással rendelkező, tősgyökeres, a hagyományokhoz hű és Dabas történelmét ismerő polgárokon múlik, akik a települést nem

csak használják, hanem azért tenni is képesek, tudnak. A települési identitás erősítését már a fiatalok között el kell kezdeni. Ebből a szempontból fontos tényező hogy találjanak kulturált és inspiráló szabadidős programokat. Végső célunk az, hogy mindenki megtalálja helyben a művelődési igényeinek megfelelő programot.

Ösztönözni kell minden olyan programot, pedagógiai és más szakmai tevékenységet, amely a gyermekekben és a fiatalokban **tudatosítja a kulturális örökség tiszteletét és megbecsülését**. Fontos a már kialakult hagyományok megtartása, továbbfejlesztése. Az ünnepek sajátos arculatát szükséges megtartani, hogy a felnövekvő generációknak is az élete részét képezze.

Úgy véljük, hogy szükséges növelni a közművelődési intézmények szerepét. Fel kell tárni a kihasználatlan közösségi tereket, amelyeket ifjúsági célokra lehet használni és növelni kell a már meglévők kapacitását. Ha város közművelődési intézményeinek fontos szerepet szánunk az ifjúság szabadidő eltöltésének segítésére, akkor fontos, hogy ezek a helyek a fiatalok számára is izgalmasak, elérhetőek, kínálatuk vonzó, nyitva tartásuk a fiatalok életritmusához alkalmazkodó legyen. Alapvető, hogy a jövőben kialakításra kerülő kulturális intézmények kialakításakor a fiatalok igényeire is tekintettel legyenek a tervezők.

Közművelődés terén segíteni kell az egyéni kezdeményezéseket illetve a fiatalok önszerveződéseit. Ösztönözni kell az ifjúságot a közösségi életre új hagyományok teremtésével illetve új eseményeket szervezésével.

Népzenei-néptánc kultúra ápolása:

Célja, hogy a meglévő, működő csoportokra és a Szlama család országos hírnevére építve nagyobb hangsúlyt fektessenek a város intézményei a közös, együttműködésen alapuló programok szervezésére (közös fellépési lehetőségek, közös produkciók létrehozása).

A művelődési központ népzenei-néptánc **szaktáborához** hasonlóan minél több olyan tábor szerveződjön, amelynek résztvevői - az óvodásoktól a felnőttekig – közösen töltik el idejüket: tanulnak, együtt sajátítják el a magyar népzene és néptánc művészeti értékeit.

Képzőművészeti kultúra ápolása:

Cél: az új közművelődési színtér (Kerekes László Alkotóház) lehetőségeinek kihasználásával rendszeressé tenni a dabasi iskolások részére a múzeumpedagógiai foglalkozásokat.

A fiatal műkedvelő képző- ipar és fotóművészet iránt érdeklődőknek két évente csoportos bemutatkozási lehetőséget biztosítani. Több lehetőséget kell adni arra, hogy a fiatal művészeink bemutathassák alkotásaikat legyen szó festményről vagy mozgóképről.

Célzott gyermekprogramok óvodásoknak és kisiskolásoknak:

A Kossuth Művelődési Központban újra indítani a „Gyertek, mesélünk” programfüzetet, melynek célja, hogy a tanév ideje alatt rendszeres programokat biztosítsa az intézmény a gyerekeknek, illetve adna különböző, évszakokhoz kapcsolódó feladatokat. Év végén – hasonlóan a palacsinta partyhoz, jutalmazni lehetne a legjobb munkafüzetek tulajdonosait.

Szintén kapcsolódna a programhoz egy helytörténeti sétáló füzet elkészítése, amelyben a megadott feladatok a lokálpatriotizmust, a helyi értékek megismerését szolgálnák.

A **Halász Boldizsár könyvtár** programja lehetőség szerint bővíthető még felolvasóestekkel illetve könyvbemutatókkal. Célszerű több kortárs könyvvel bővíteni a könyvállományt, mert ezek közelebb állnak a fiatalokhoz. Ehhez kapcsolódóan játékos meseolvasó foglalkozások tartása a könyvtár gyermekrészlegében, mesebarlang kialakítása

Színpadai művészetek támogatása:

Cél: a színjátszás, a táncművészet különböző ágazatai kedvelőinek és művelőinek olyan teret, helyszínt, technikai feltételeket biztosítani, ahol rendszeresen tudnának próbálni és bemutatkozni.

A szabadidő kulturált eltöltése:

Dabas Város Önkormányzatának célja egy korszerű, a városi gyermekek élmény-potenciálját növelő **élménypark** építése. A dabasi élménypark egy mindenki számára ingyenesen elérhető, kalandos játékokkal és akadályokkal teli park lenne, melynek elemei úgy lennének kialakítva, hogy leküzdésükhöz ne legyen szükség sem külön felkészültségre (átlagos kondícióval bárki bátran vállalkozhat rájuk), sem felügyeletre.

A megvalósítás helyszíne közel a Dabasi Sportcsarnokhoz, a deszkapályához, közvetlenül a játszótér mellett lenne kialakítva. Jelenleg az élménypark területén egy erdős liget található, melyben a fák és a liget jellege nem változna, csak az alábbi tervezett közösségi életet szolgáló beruházási elemekkel és játékokkal bővülne:

1. **Tűzrakó helyek:** murvával, apró kővel burkolt területi egységek, melynek közepén egy-egy kőből vagy téglából biztonságosan kialakított tűzrakó hely, körülötte pedig kőből, esetleg betontömbből kialakított ülőhelyekkel.

2. **Kő asztalok és padok:** kőből kialakított tartós asztalok és ülőhelyek, melyek a fiatalok szabadterei szocializálódásának színterét biztosítanák. (Piknik, ebéd, játék, beszélgetés stb.)

3. **Kültéri 'Twister' társasjáték:** a közismert Twister társasjáték szabályainak megfelelően színezett betonlapok lennének elhelyezve a földön. Hozzá tartozóan a szükséges kerék, mely fából vagy betonból lenne kialakítva és a színes betonlapok közvetlen közelében rögzítve lenne elhelyezve.

4. **Ugróiskola:** az ugróiskola szabályai szerint elhelyezett számozott betonlapok.

5. **Logikai játékok:** kétszer 25 darab, 50x50 cm-es színes négyzetlapokból épített négyzet alakú pályák, melyeken a játék célja a pálya közepére elhelyezett négyzetbe való eljutás. Az egyik esetben úgy, hogy a pálya négyzeteibe írt nyilak által meghatározott irányokba lehetne csak lépni, míg a másik esetben a négyzetekbe írt számok határoznák meg a lépések számát.

6. **Ügyességi óriás "sajtlabirintus" játék:** a jól ismert ügyességi játék fa óriástáblája két élő fa közé lenne rögzített módon elhelyezve.

7. **Pókháló játék:** hatszöget formáló oszlopos pálya, melynek oszlopaiból különböző színű kötelek indulnak egymást keresztezve. A játék célja a kötelet megfogva, azt el nem eresztve eljutni a kötel másik végéig, úgy hogy közben társainkkal versenyzünk, egymás útjait keresztezzük.

8. **Kültéri edzőterem:** összesen 6 különböző, speciálisan kültéri használatra kialakított, biztonságosan rögzített, tartós edzőgépek segítségével a fiatalok számára biztosítanánk teljes testfelületük átmozgatására lehetőséget – ráadásul a gépeket akár felnőttek is használhatnák. Az edzőgépek ellenállnak a rongálásnak és az időjárás viszontagságainak, jól viselik a nagy, vagy akár folyamatos terhelést is. Mindemellett minimális a szervizigényük és esztétikus a kivitelezésük. A kültéri edzőparkban az alábbi gépek kapnának helyet:

- 1) *Bicikli:* edző edzőknek kifejezetten ajánlott, hiszen egyszerre formálja az alsó végtagok teljes izomzatát.
- 2) *Húzózkodó keret:* ujjaktól a csípőig hatásosan erősíti a teljes felsőtestet, növeli az izomtömeget.
- 3) *Tolózkodó keret vagy hasprés:* hatékonyan erősíti az alsó hasizmokat.
- 4) *Elliptikus tréner:* az általános erőnlétet is fejlesztő géppel az egész test jól átmozgatható. Használata nemcsak zsírégetésre, de láb-, csípő- és karizmok erősítésére is kiváló.
- 5) *Szörf- vagy sí-tréne:* edzi a csípőizmokat, a farizmokat és fejleszti a has- és hátizmokat is.
- 6) *Twister csavarógép:* fejleszti az egyensúlyérzékét és a hasizmokat is, így javítja a testtartást.

9. **Mini-kanopi pálya:** egymástól 10-20 méterre rögzített oszlopok vagy fák között egy drótpályán lehetne átcsúszni egy lógó tárcsán ülve.

10. **Mezítlábas gyalogút:** A város közepén a Mezítlábas gyalogút az egész családnak felhőtlen kikapcsolódást jelentene. A parkban gyerekek és felnőttek 21 féle járófelületen szerezhetnek tapasztalatokat a talpi érzékelésről. Homok, agyag, bazalt, fenyőtoboz, kukoricacsutka, kavics és még sok egyéb érdekes felület borítaná a sétaút felszínét egy-egy szakaszon.

11. **Strandröplabda pálya:** a dabasi iskolákban végzett közvéleménykutatás eredményeképpen, a kéréseknek megfelelően kialakításra kerülne egy lánc-hálós röplabda pálya is.

Megfontolandó, egy kertmozi, vagy autós mozi létrehozása a város külterületén a felmérések eredménye is alátámasztja a szükségességét.

El kell érni, hogy a **gyermekek, és az ifjúság szabadidejének hasznos eltöltésére** szolgáló intézmények rendszere ne szűküljön, hanem a lehetőségek a jövőben növekedjenek. Fontos a fiatalok megváltozott igényeinek folyamatos figyelemmel követése, illetve a szolgáltatásoknak és a lehetőségeknek, a megváltozott igényekhez történő igazítása. A gyermekeknek és a fiataloknak szóló városi rendezvényekről minden szervező intézmény, esetében azonos hangsúllyal kellene folytatni a reklám tevékenységet.

Az ifjúsági irodát és környezetét magában foglaló ún. „**Közösségi Tér**” egy hiánypótló beruházás lenne a Dabas városában. A fiatalok régóta szükségét érzik egy olyan helynek ahol igazán önmaguk lehetnek és minőségi időt tölthetnek kortársaik társaságában. Az iroda létrejövételének elsődleges szempontja a **fiatalok segítése** minden téren például pálya orientációs tanácsadás, vagy információszolgáltatás. Az iroda alkalmas lenne szabadidős tevékenységek eltöltésére vagy csak információk átadására bármilyen rendezvénnyel, bulival, eseménnyel kapcsolatosan. Mindezek mellett szeretnék **prevenációs előadásokat** is lebonyolítani szűkebb körben, illetve tanácsadói funkcióval is rendelkezni a szakképzett munkatársaknak köszönhetően. Az iroda szolgáltatásai a fiatalok igényeinek megfelelően kerülnének megtervezésre előzetes igényfelmérés alapján. A fiataloknak lehetőségük lenne otthonosan teázgatni, internetezni, vagy megbeszélni a problémáikat valamelyik munkatárssal.

Lehetőség szerint megfontolandó a **hétvégi, éjszakai buszjárat** indításának megvalósíthatósága, melyekkel a fiatalok a szórakozóhelyekre eljuthatnak, illetve onnan nagyobb biztonsággal hazatérhetnek.

Továbbra is kiemelt feladat, hogy **Dabas sportja** megfeleljen a város hírnevének. Szeretnénk, ha gyermekeink aktív egészségtudatos felnőttekké válnának. Úgy gondoljuk, hogy ezt az oktatási intézményekben kell megalapozni.

- Lehetőség szerint el kell érni, hogy a **testnevelési óraszám növekedjen.**
- Továbbra is biztosítani kell az iskolák részére a szervezett úszásoktatást és az **alapfokú vízbiztonság megszerzésének lehetőségét.** Érdemes növelni a Tanuszoda kihasználtságát illetve ösztönözni a nyári napközis táboroknak a városi strandra való szervezését.
- **Támogatnunk kell** az intézményekben **működő iskolai sportkörök**, diáksport egyesületek **munkáját**, segíteni kell az intézményeket abban, hogy az országos pályázatokon való sikeres részvétellel növeljék saját, sportra szánt bevételeiket. Közzé kell tenni a város hivatalos honlapján a sporttal kapcsolatos pályázati lehetőségek, támogatásokat.
- Fontos az intézmények intenzívebb bevonása, hogy a tehetséges **utánpótláskorú fiatalokat** a megfelelő **sportegyesületek felé** irányítsák.
- Az önkormányzat szorgalmazza azt a törekvést, hogy a városban működő sportszervezetek versenyzőinek zömét dabasi és környékbeli nevelésű sportolók alkossák. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a kiemelkedő eredményeket elért sportolókat megtartsuk. Továbbra is támogatni kell, hogy a városban az utánpótlás nevelést biztosító szakemberek megfelelő elismerést kapjanak, erkölcsi elismerésük helyi kitüntetések, megyei kitüntetésekre való felterjesztések stb. révén valósuljon meg.
- **Kapcsolódni kell az országos utánpótlás programokhoz** (Heraklesz, Bozsik.), abban minél több dabasi fiatal sportoló és sportszakember részvételét kell biztosítani, valamint illeszkedni kell a diáksport és az utánpótlás versenyek rendszeréhez.

- A média nyilvánosságát fel kell használni az utánpótlás programok menedzselésének támogatására.

Tovább kell **ösztönözni a civil kezdeményezéseket**, a sport, egészséges életmód nagyrendezvényekben betöltött szerepét.

- Törekedni kell arra, hogy a nagyrendezvények keretében, illetve a sporthoz kötődő nagyrendezvényeken az egészségügyi szolgáltatások, egészséges életmóddal kapcsolatos tanácsadások, a is megjelenjenek.
- Fontos a **civil szervezetek sporttal kapcsolatos kezdeményezéseinek további támogatása** is, ideértve különösen a településen szervezett, megyei, országos rendezvényeket (Pl. Tour de Dabas kerékpáros verseny, országos táncverseny, Pest Megyei Diákolimpia, Dabasi Duatlon stb).
- Érdemes az intézmények, civil szervezetek számára hangsúlyozni, hogy ha módjukban áll a sporttal kapcsolatos rendezvényeiket a helyi, esetlegesen az országos médián keresztül is reklámozzák.

Lehetőség szerint érdemes az ismert, és kevésbé ismert helyi, **szabadidősport lehetőségeket bemutatni**: pl Sportgálán, Kihívás napján, egyéb, városi rendezvényeken.

- Biztosítani kell a szabadidős sportolási lehetőségekről, rendezvényekről szóló információáramlást.
- Ösztönözni kell a helyi lakosságot az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények fokozottabb igénybevételére.
- Elsődlegesen törekedni kell a város meglévő sportlétesítmény-hálózatának állag megóvására, folyamatos felújítására, karbantartására.
- Fokozott figyelmet kell fordítani a sport centrikus, korszerű és balesetmentes játszóterek rendszeres karbantartására és lehetőség szerinti kialakítására.
- Továbbra is fontos feladat, hogy a város legfontosabb sportlétesítményében, a városi sportcsarnokban minél több színvonalas sportesemény kerüljön megrendezésre.

VI. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Az ifjúsági korosztály igénye az utazásra, a más kultúrákkal való megismerkedésre rendkívül nagy. Ezt az igényüket ma már sokkal könnyebben ki is elégíthetik, mint teheték akár tíz évvel ezelőtt. Ezekre az idegenforgalom célú családi üdülésekre is egyre nagyobb a kereslet, illetve az iskolai szervezésű tanulmányi utakra is. A globalizálódó világ technikai lehetőségei, az internet, a számtalan televíziós csatorna mindennapos valósággá teszi más kultúrák létezését, megkönnyíti a nyelvek (elsősorban az angol) tanulását. Ennek ellenére a nyelvtudás hiánya még mindig gond, nemcsak a nemzetközi kapcsolatteremtést nehezíti meg, hanem sok esetben a továbbtanulást, a munkavállalást is.

- Testvérvárosi Kapcsolatok

Településünk kiterjedt testvérvárosi kapcsolathálózattal bír, amely ugyancsak kiemelt szerepet tölt be az oktatási és nevelési programokban. Ezen a kapcsolatok egyrészt a kárpát-medencei magyarságra és a velük való minél szélesebb körű (oktatási, kulturális stb.) együttműködés kiépítésére koncentrálnak, hiszen szinte minden elcsatolt régióban rendelkezünk testvérkapcsolatokkal. (Felvidék: Besztercebánya, Királyfiakarcsa, Erdély: Barót, Kárpátalja: Munkács, Délvidék: Zenta) de ugyanakkor az európai (Szlovénia: Trzic) és a tengerentúli régióban (USA /VA/ Staunton) is vannak olyan nemzetközi kapcsolataink, amelyek elsődleges célja, nem az ottani magyar közösségekkel való kapcsolattartás, hanem a „távoli” kultúrák elérhetővé tétele és megismertetése, valamint ezáltal a kölcsönös megértés és elfogadás előmozdítása.

Meggyőződésünk, hogy ezen folyamatok egyrésztől fontos szerepet játszanak abban, hogy a fiatalabb generáció tagjai is jobban megismerhessék a magyarság kárpát-medencei történelmét és ezáltal saját gyökereiket, valamint személyes sorsukat is és mindezek mellett egyfajta kitekintésre is lehetőségük legyen többek között kulturális csereprogramok, vagy éppen nemzetközi projektek keretében.

- Határtalanul Program

Városi szinten veszünk részt a Határtalanul programban oly módon, hogy mind az öt általános iskolánk Dabas testvérvárosába –Barótra- szervezi a kirándulását. A hetedik osztályos tanulók számára kiírt pályázatok elkészítése, az időpontok egyeztetése, a projektfelelős pedagógusok felkészítése, a kirándulások előkészítése, majd lebonyolítása alpolgármesteri segítséggel és felügyelet mellett történik. A diákok és kísérő tanárok elhelyezése a Dabas város kft-jének tulajdonában lévő baróti Derzs panzióban történik, a programokat pedig Erdővidéken és Háromszék egyéb helyszínein bonyolítják. A program kapcsán szoros a kapcsolat a baróti Gaál Mózes Általános Iskola hasonló korú tanulóival és az iskola pedagógusaival.

A Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola diákjai szintén állandó szereplő a középiskolások számára kiírt Határtalanul programnak. Az ő pályázataikat és programjaikat a nagyszerűen felkészült és a téma iránt elkötelezett pedagógusok készítik és bonyolítják.

PROGRAM

- A nemzetközi együttműködéshez szükséges kompetenciák és szemléletmód átadása a fiataloknak.
- A nemzetközi ifjúsági és szakmai együttműködési formák, cserék, testvérintézményi kapcsolatok, hálózati együttműködések bátorítása, támogatása.
- Testvérvárosi kapcsolatainkban a gyermek és ifjúsági cserekapcsolatok előtérben tartása, a HATÁRTALANUL! program kiterjesztése.

Cselekvési Terv

Az Ifjúsági Program keretén belül megfogalmazott programok a lenti táblázatban foglaltak szerint kerülnek megvalósításra.

A programmal megcélzott korcsoportok:

KI	Kisgyermek	0 – 5 év
KS	Kisiskolások	6 – 12 év
IF	Ifjúság	13 – 18 év
FF	Fiatal felnőttek	19 – 24 év

Tervezett megvalósítási határidők:

1	1 éven belül
3	3 éven belül
5	5 éven belül

Program megnevezése		Célcsoportok				Megvalósítási határidő (év)		
		KI	KS	IF	FF	1	3	5
1	Egészségügy	KI	KS	IF	FF	1	3	
	1) D-alma program fejlesztése, folytatása	KI	KS			1		
	2) dohányzás megelőzési program kidolgozása			IF	FF	1		
	3) egységes városi drog prevenciós program létrehozása			IF	FF	1		
	4) egészségügyi és környezetvédelmi vetélkedők szervezése és lebonyolítása		KS	IF		1	3	
	5) egészségnapok, egészséghetek szervezése	KI	KS	IF	FF	1		
	6) sóbarlang létrehozása	KI	KS	IF			3	
2	Környezettudatossá nevelés	KI	KS	IF	FF	1		
	1) házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés		KS	IF	FF	1		
	2) környezettudatos nevelés, oktatás	KI	KS	IF		1		
3	Bűnmegelőzés	KI	KS	IF	FF	1	3	
	1) Térfelügyeleti rendszer bővítése		KS	IF	FF	1	3	
	2) Ifjúsági rendőr(GYIÖK)			IF	FF	1		
	3) Mini KRESZ park	KI	KS				3	
	4) Kerékpáros jelzőrendszer a biztonságos közlekedésért		KS			1		
4	Oktatás, nevelés	KI	KS	IF	FF	1	3	
	1) életre nevelés	KI	KS			1		
	2) környezettudatos nevelés előtérbe helyezése	KI	KS			1		
	3) nemzetiségi nyelvoktatás	KI	KS			1		
	4) helytörténeti oktatás bevezetése		KS	IF			3	
	5) közösségfejlesztési program beindítása			IF	FF		3	
5	Pályaválasztás, munkába állás, lakhatás			IF	FF	1	3	
	1) vállalkozókkal való együttműködés			IF	FF		3	
	2) pályaválasztási tanácsadás működtetése			IF	FF	1		
	3) lakhatás segítése				FF		3	
6	Érdekvédelem, érdekképviselés			IF	FF	1	3	
	1) GYIÖK működtetése, megerősítése			IF	FF	1		
	2) ifjúsági közmeghallgatás			IF	FF	1		
	3) elhagyott területek szépítése, szemétszedés			IF	FF	1		
	4) vers,kisfilm készítésére pályázat hirdetése			IF	FF	1		

	5) programok szervezése			IF	FF	1		
	6) kortársoktató képzések indítása			IF	FF		3	
7	Kultúra, szabadidő, sport	KI	KS	IF	FF	1	3	
	1) Népzene-néptánc, kultúra, hagyományok ápolása	KI	KS	IF	FF	1		
	2) Múzeumpedagógiai foglalkozások		KS	IF			3	
	3) Könyvbemutatók, felolvasó estek		KS	IF			3	
	4) Közösségi tér létrehozatala			IF	FF		3	
	5) Dabasi Élmenypark	KI	KS	IF	FF	1	3	5
	- tűzrakó helyek,			IF	FF	1		
	- kő asztalok és padok,		KS	IF	FF		3	
	- kültéri 'twister' társasjáték,		KS	IF	FF	1		
	- ugróiskola,	KI	KS			1		
	- logikai játékok,		KS	IF	FF		3	
	- ügyességi óriás 'sajtlabirintus' játék,		KS	IF			3	
	- pókháló játék,		KS	IF		1		
	- kültéri edzőterem,			IF	FF			5
	- mini-kanopi pálya,			IF				5
	- mezítlábas gyalogút,	KI	KS	IF	FF		3	
	- strandröplabda pálya		KS	IF	FF		3	
	6) Minden gyermek megtanuljon úszni	KI	KS	IF	FF		3	
	7) Utánpótlás nevelés erősítése	KI	KS				3	
	8) Játsszóterek korszerűsítése, fejlesztése, játszóház	KI	KS	IF		1		
	9) Sportválasztó napok	KI	KS				3	
	10) Mozi	KI	KS	IF			3	
					FF			5
8	Testvérvárosi kapcsolatok		KS	IF	FF	1	3	
	1) Ifjúsági kapcsolatok erősítése				FF		3	
	2) Határtalanul program kiterjesztése		KS	IF		1		

Dabas, 2015. július 7.

